

A

BUDAPEST

I. Disztér 2

M. Kir. Külügymin. sajtóarchivuma

Ujság

Noviszád, 1939 szeptember 10.

Szerkeszti
ANDRÉE DEZSŐ

20. évfolyam 249. szám

Uccai harcok Varsóban

Páris hosszú háborúra számít -- Lövészárkok Varsó uccáin -- A németek dél felől Varsó központjáiáig hatoltak
Küszöbön a szovjet-német katonai szerződés megkötése -- Súlyos eseményeket ísól az olasz sajtó

Berlinből jelentik: A német főparancsnokság szombat délben a következő jelentést adta ki:

Pénteken tovább folytatódott a vereséget szenvedett lengyel hadsereg visszavonulása ugyszólván mindenik arcvonalon. A német csapatok áttörték a lengyel utóvédet és az élesapatok Sandomierz és Varsó között több helyen elérték a Visztulát, délután pedig délnyugati irányból benyomultak a lengyel fővárosba.

A Dél-Lengyelországban küzdő német csapatok harcraál átkeltek a Viszoka folyón és kelet felé tört nyertek. Sandomierznél, a Visztula felé keletre ugyancsak sikerült a német csapatoknak újabb tért nyerni. A Lublin felé előnyomuló csapatok a Visztulától nyugatra elfoglalták Zvonikot és Radomot, északi irányban pedig Gora Kalvariánál előretörték a Visztuláig. Lodzot lépcsőzetes alakzatban előrenyomuló német osztagok igyekeznek elfoglalni. Ezalatt a harcraól csapatok züme a város mellett két oldalról előnyomulva, üldözi a harcraól hátráló lengyel csapatokat.

A poseni tartományt a német csapatok minden ellenállás nélkül folytatólagosan megszállják. Varsótól keletre a lengyeleket visszazsorítottuk.

A német légierő egész nap támadott és a Visztulától keletre és nyugatra támadta a lengyelek visszavonulási útját. Eltekintve attól, hogy Sandomierz és Varsó között a Visztula hidjai felett megjelent néhány lengyel vadászrepülőgép, ezen kívül lengyel repülők alig mutatkoztak.

Tarnov elfoglalásával a németek elvették a sandomierzi ugynevezett központi iparvidék villanyáram szolgáltatását.

Nyugaton német terület felett két francia repülőgépet lelőttünk.

OLASZ UJSÁGI RÓL A NÉMET ELŐNYOMULÁSRÓL

Rómából jelentik: A Stefani-irodának a keleti haretérre kiküldött különtudósítója jelentik:

A német haderő gyors és erőlyes előnyomulása dél és észak felől, valamint a keletporoszországi hadak előnyomulása a lengyeleket mindenütt visszavonulásra kényszerítik. A német légierő kezdettől fogva hathatósan támogatta a hadműveleteket. Az utóbbi napokban a német repülők főként a lengyelek visszavonulási utvonalait bombázták.

A tudósító német repülőgépről kísérte figyelemmel a lengyel csapatokat ért légi bombázást a Kutna-Lodz-Varsó vonalon. A német repülőraj — nagyerejű bombák pontos ledobásával — megszakított ezen a vidéken minden vasuti közlekedést. A tudósító 19 kisiklott vagy mozdulatlanná tett és súlyosan megromgált vonatot figyelt meg az elpusztított vasutvonalakon. A lengyel légharító útegek a német raj 27 gépe közül csak kettőt találtak el, a két német gép sérülése sem volt azonban olyan súlyos, hogy leszállásra kényszerültek volna.

A németek Varsó központjáiáig nyomultak

Berlinből jelentik: A német hadsereg főparancsnokság szombat reggel kiadott jelentése közli, hogy a német csapatok dél felől Varsó központjáiáig nyomultak, de még nem szállották meg teljesen a lengyel fővárost.

Varsóból Londonba érkezett jelentés szerint az egész visszamaradt polgári lakosságot lövészárkok ásására rendelték ki. 150.000 ember fogott hozzá, hogy Varsó uccáin és terein lövészárkokat és futóárkokat ásson.

RÁDIÓHABORU VARSÓ I. ÉS VARSÓ II. KÖZÖTT

Varsóból jelentik: Varsó I. rádióállomás péntek délután már a németek kezére jutott és az esti órákban német és lengyel propa-

gandahireket adott, ugyanezkor Varsó II. ellenpropagandával válaszolt és ellenállásra szólította fel a lakosságot. Külön előadás ismertette, hogyan kell a torlaszokon harcolni s minden talpalatnyi hely-

ért külön küzdeni. A két állomás között valóságos háboru folyt és a lengyel adást német részről a legnagyobb hangerősséggel közvetített katonai indulókkal zavarták. Emiatt légköri zavarok voltak az egész középeurópai zónában.

DOMBA ÉRTE A VARSÓI AMERIKAI KÖVETSÉGET

Newyorkból jelentik: Az amerikai közvéleményt erősen foglalkoztatja az Athénia megtorpedezésének ügye. A hangulat izgatottabbá tételéhez nagyban hozzájárul az a hír, hogy a német légi haderők legutóbbi Varsó ellen in-

Ellenséges repülők Németország felett

Berlinből jelentik az Avala: Mint a német távirati iroda közli, szombatra virradó éjjel észak irányból ellenséges repülők jelentek meg Délnyugat-Németország felett. Az ellenséges repülőket erős légharító tűz fogadta, mire a gépek délnyugati irányban Hollandia felett visszalétek, anélkül, hogy bombákat dobtak volna le. A holland határon a német vadászgépek támadást intéztek az ellenséges gépek ellen és egy angol gépet lelőttek. Öt főnyi legénységét, mely ejtőernyővel leereszkedett, foglyul ejtették.

FRANCIA CSAPATMOZDULATOK

Párisból jelentik: A szombat reggel kiadott hivatalos közlemény szerint a franciák első csapattestei elfoglalták a Vorbachtól nyugatra levő Varndt erdő részét, mely tele volt különféle szétrombolt csapdákkal. A francia repülők a szárazföldi csapatokkal összhangban tevékenykednek.

Mint hivatalosan közlik, a francia és angol hajóhad valamennyi tengeren működésben van.

A Petit Parisien jelentése szerint a franciáknak sikerült behatolniok a Binwald erdőbe. Lauterburg és Vissenburg között heves harcok folynak. A legújabb francia harctéri jelentés szándékosan tartózkodó hangja ellenére, újabb helyi előretörésekről számol be.

Páris hosszú háborúra számít

Rómából jelentik: A Popolo di Roma párisi jelentés alapján ismereti a hadihelyzetet, ahogy azt a franciák látják. A francia lapok szerint Párisban egyöntetű az a vélemény, hogy a németek jelenlegi viselkedése a nyugati fronton nem taktikai, hanem politikai jelentőségű. Az összes lapok katonai szakértője szerint Párisban hosszú és kemény háborura számítanak. A mai napig még nem alakult ki olyan helyzet, mint 1914-ben a marnei csata előtt.

Súlyos események küszöbén

Rómából jelentik: A Gazetta del Popolo hangoztatja, hogy most súlyos katonai és diplomáciai események várhatók. Az Italia című lap úgy tudja, hogy Krakkó és a lengyel iparvidék, majd Varsó elfoglalása után a német vezérkar átmenetileg csökkenteni a hadműveleteket, hogy ez idő alatt új lengyel kormány alakulhasson. Ugyanez a lap azt írja, hogy Hitler a legközelebbi napokban visszatér Berchtesgadenbe, ahol tanácskozik a német vezető politikusokkal, majd a jövő hét elején Mussolini egyik kiküldöttjét fogadja.

„TIGAR” speciális divat szőrmeüzlet
Beograd, Vučka Karadžića 9

Hölgyek! Urafi!

Mielőtt szőrmet vásárolnak, saát erdeklükben tekintsék meg Párisból, Beceből érkezett le újabb és legdivatosabb szőrmeinket

tézett támadása során az amerikai nagykövetséget bomba érte. Az amerikai külügyminisztérium most tanulmányozza, hogy ezzel kapcsolatban milyen intézkedéseket kell tenni és hogy ennek az esetleges tiltakozásnak mi lesz a következménye. Az ellenzék máris erős, politikai és sajtóhadjáratot kezdett és azt igyekszik kimutatni, hogy az ilyen diplomáciai lépés beláthatatlan bonyodalmakhoz vezethet.

A NÉMET HADERŐ ELÉRTE JAROSZLAUT

Berlinből jelentik az Avala: A Kárpátoktól északra előnyomuló német csapatok elfoglalták Jaroszlaut.

A lengyel hadianyaggyárak német kézen

A franciák 5 kilométerrel a Maginot-vonal elé tolták előre állásukat — Magyarország nem tesz külön semlegeségi nyilatkozatot és külpolitikai iránya is változatlan

Varsóból jelenti az Avala: Péntek éjjel tíz órakor a varsói rádióban Sume tábornoknak, a varsói védőcsapatok főparancsnokának következő napiparancsát olvasták fel:

Rydz-Smigly tábornagy, a lengyel hadsereg főparancsnoka ránk bizta a főváros védelmét. A jelszó, amelyet az ellenséghez intézünk, így hangzik: Elég volt! Egyetlen lépést sem tovább! Ha az ellenség előnyomul, ez azt jelenti, hogy a német tankok az utolsó lengyel katonát is megsemmisítették. Varsónak az a történelmi küldetés jutott, hogy megegyezzen tanubizonyosságot tegyen hazaszeretéről. Varsó most az első harcban van és erre büszke.

A bemondó ezután a következőket közölte:

A lengyel rádióállomásról beszélek, amelyet minden pillanatban megtalálhatnak az ellenséges lövedékek. Ha állomásunk elhagyat, ez azt jelenti, hogy lerombolták. Ebben az esetben a parancsokat más úton közvetítjük.

Ezután a rádióban többször egymásután felcsendült a lengyel himnusz, amelynek első sora — mint ismeretes — így hangzik: »Nincs még veszve Lengyelország.«

A németek bevonultak Varsóba

Londonból jelenti az Avala: A német rövidhullámu adóállomások műsorát szombatra virradó éjjel 1 óra 15 perckor megszakították és a következő, Varsó lakosságához intézett felhívást olvasták fel:

— A német csapatok három oldalról körülfogták Varsót és a hajnali órákban bevonultak a városba. A lakosságot felhívják, hogy tanúsítson nyugalmat. Az üzleteket a mai napon be kell zárni.

Rómából jelenti az Avala: Az a hír, hogy a német gépesített csapatok péntek délután bevonultak Varsó külvárosába, Rómában rendkívül mély benyomást keltett. Római katonai körökben megerősítik, hogy a német vezérkar véleménye szerint Varsó elesését csak három héttel, nem pedig egy héttel az ellenségeskedések megkezdése után várták.

Varsó elfoglalásának jelentősége

Rómából jelenti az Avala: Az olasz lapok egész oldalas címek alatt közlik, hogy a német csapatok bevonultak Varsóba. Az olasz katonai szakértők kiemelik a német siker erkölcsi, politikai és katonai jelentőségét. A lapok lehetségesnek tartják, hogy a lengyelek a keleti vidékeken igyekeznek felvenni a harcot a németekkel, sőt esetleg ellentámadást is indítanak.

BRAUCHITSCH AZ ELSŐ VONALBAN

Berlinből jelenti az Avala: Mint a német távirati iroda közli, Brauchitsch tábornok, a német hadsereg főparancsnoka pénteken este a harctérre ment és látogatást tett azoknál a csapatoknál, amelyek a

mlvelei erődítmények ellen vívott nehéz küzdelem és a pultuszkai ucai harcok után átlépték a Narev folyót. Brauchitsch tábornok az első vonalban fogadta a harcokról szóló jelentést és a pultuszkai harcokban résztvevő csapatoknak elismerését fejezte ki.

A lengyel haderő átcsoportosítása

Párisból jelenti az Avala: A Havas-iroda varsói jelentése szerint a lengyel haderő átcsoportosítása Varsótól északra és délre, az úgynevezett »öt folyó arcvonalán« történik meg abból a célból, hogy a lengyelek ellenálljanak a német csapatoknak. A lengyel csapatmozdulatok az első vonalban álló csapatok védelme alatt folynak. Ezek a csapatok Lodz környékén, Varsótól 80 kilométernyire délnyugatra, elkeseredett közelharcban állnak.

A LENGYEL HADIANYAGGYÁRAK NÉMET KÉZEN

Berlinből jelenti az Avala: A német távirati iroda közli: Azon a megszállt területen kívül, amelyen a lengyel nehézipar gyárjai vannak, német kézre került Kielce vidéke is, mely a hadianyaggyártás szempontjából nagy jelentőségű. Közép-Lengyelország északkeleti részének ipari vidékeit csütörtök óta szüntelen megszállták a német csapatok. Varsón kívül ez a vidék egyi-

ke a legjelentősebbeknek, tekintettel az itt levő modern fegyvergyárakra. Az elfoglalt Brombergben nagy kábelgyár és két nagy gépgyár, Graudenzben pedig a legnagyobb lengyel gumigyár van.

UJRA FELELEDT AZ UKRÁN MOZGALOM

Londonból jelenti: Londoni körökben híre jár, hogy Lengyel-Ukrajnában nagyszabású önkormányzati mozgalom indult meg.

Páris előnyomulást jelent

Párisból jelenti az Avala: A francia-német arcvonalról kiadott felhivatalos francia közlés szerint a francia csapatok folytatják négy nappal ezelőtt megkezdett előnyomulásukat. Sem a Németországból a frontra küldött segítőcsapatok, sem pedig az ellenség nagymennyiségű önműködő fegyvere és a német határ mentén emelt betonerődítmények nem tudták megállítani a francia előnyomulást. A franciák előhaladása olyan jelentős volt, hogy a németek kénytelenek voltak a hidakat a levegőbe röpíteni.

Az elzászi arcvonalon nincs különös harci tevékenység.

A Havas-iroda másik jelentése szerint az elfoglalt helyek és állások közlése lehetetlen, mert a francia-német határ egyenletlen, kanyargós és bővelkedik erdős területekben.

Más forrásból eredő párisi jelentés szerint a francia-német harctéren a küzdelem továbbra is a Maginot- és Szigfrid-vonalak között elterülő, tíz kilométer széles körzetben folyik. Ezt a körzetet a francia hadvezetőség igyek-

szik megtisztítani a Szigfrid-vonal elővédjét alkotó német gépfegyverfészekektől és előretolt védelmi állásokat.

A Petit Parisien jelentése szerint ezen a területen heves harcok folynak. A francia csapatok az elmúlt 24 óra alatt új, előretolt állásokban helyezkedtek el. Ezek az új francia állások helyenként már 5 kilométernyire a Maginot-vonal előtt húzódnak el. A francia főparancsnokság óvatosan jár el, kiméli az emberanyagot és egyelőre a Szigfrid-vonal leginkább sebezhető pontjait igyekszik kipuhatólni.

KATONAI KÖZIGAZGATÁS FRANCIAORSZÁGBAN

Párisból jelentik: A francia kormány az általános mozgósítással egyidőben az ország egész területére kihirdette az ostromállapotot. Ennek értelmében az ország rendjének irányítása a polgári hatóságok kezéből a katonai hatóságokhoz került. A francia hivatalos lapban több rendelet jelent meg, amely a nemzetnek háboru idején való ellátását szabályozza.

A Duce örökdi az olasz nemzet érdekei felett

Rómából jelenti: Olaszország élete lassan visszatér rendes, megszokott medrébe, — írja a Messagero. Olaszország kereskedelmi hajói ismét rendszeresen közlekednek tovább Amerika, Japán, India, Ausztrália és Afrika felé. Újabb megnyitottuk iskoláinkat és a nemzetj munka minden vonalon tovább folyik. A Duce éberrel örökdi az olasz nemzet érdekei felett. Olaszország — biztos tudatában saját erejének és szerveztségének — folytatja az építő munkát. Elsősorban termelésre van szüksége. Olaszországnak anyagi-

lag is felkészülnie kell lennie arra a feladatra, amelyet a Duce felhívása folytán az események alakulása következtében esetleg magára kell vállalni.

A szombat reggeli olasz lapok az új intézkedések értelmében csak négy oldal terjedelmében jelentek meg. A papírgyártáshoz szükséges cellulóze fogyasztásának korlátozása érdekében az illetékes miniszter elrendelte az olasz folyóiratok és képeslapok oldalszámának jelentékeny csökkentését és több folyóirat megjelenését fel függesztette.

Moszkva fontos elhatározások előtt

Rigából jelenti: Moszkvából érkezett jelentés szerint a szovjet diplomáciai köreiből úgy tudják, hogy szovjet-orsz katonai küldöttség berlini tárgyalásai a Kreml új, nagy fontosságú elhatározásának előjátékát jelentik.

ANGLIA KI AKARJA ÉHEZTETNI NÉMETORSZÁGOT

Berlinből jelenti: A német távirati iroda közli: Anglia a királyi kiáltványban közzétett új hadicsempészárú jegyzékkel — ugyanugy, mint a világháborúban — olyan hadviseléshez folyamodik, amelynek Németország teljes lezárása a célja. Ezzel ismét megkísérlik Németország kiehéztetését. Ez az intézkedés rácsafol az angol kormány ismételt kijelentésére, hogy a háborút nem a német nép, hanem Németország mai vezetősége ellen folytatja. Német részről sohasem kételkedtek abban, hogy Anglia egy eljövendő háboru során ragaszkodni fog évszázados tengeri hadviselési gyakorlatá-

hoz.

A hadicsempész árak jegyzéke többek között a következőket tartalmazza:

- mindennemű fegyver, lőszer, robbanóanyag, vegyszer, vagy olyan berendezés, amely vegyi háborúra felhasználható és az említett cikkek előállítására vagy javítására szolgál;
- mindennemű tüzelőanyag;
- mindennemű hirszolgálati anyag;
- ércpénz, nemesfémrudak, bankjegyek, kötvények, adósságlevelek és hasonló;
- mindennemű élelmiszer és tápanyag, gabona, takarmány, azonkívül ruhanemű és olyan anyagok, amelyek ezek előállítására használatosak.

Rydz-Smigly sorsára hagyta Varsót

Lengyel katonai küldöttség Londonban — Az angolok — hadviselési érdekből — nem adnak ki főbb jelentést az ellenséges buvárnaszádok elsüllyesztéséről

Londonból jelentik az Avala: A londoni lengyel nagykövetség péntek este kiadott közleménye szerint valótlanként a német rádióknak Varsó elcsúszásáról szóló hírei.

Varsóból jelentik az Avala: Storzinski varsói polgármester péntek este 7 óra 17 perckor rádióbeszédben hívta fel Varsó lakosságát, hogy ássanak lövészárkokat és készüljenek fel a védelemre. Egyben közölte, hogy a kormány kénytelen biztosabb helyet keresni és elköltözik Varsóból.

Lengyel jelentés Varsó bombázásáról

A lengyel rádió péntek este közölte, hogy Varsó ellen péntek délután két nagyszabású és hosszú tartamú légi támadást intéztek. E jelentés szerint a lengyel fővárost a külvárosai összekötő vasúti hidat komolyabb kár nélkül bombázták. Két német repülőgép a város közepén lezuhant.

Péntek este 11 óra 5 perckor Varsó II. rádióállomás bejelentette, hogy Rydz-Smigly tábornagy most már a városi helyőrségre bízta a lengyel főváros védelmét. A varsói helyőrség parancsnoka ugyanakkor napiparancsot adott ki, amelyben a helyőrséget a végéig menő ellenállásra szólította fel. A lengyel rádió ezután jelentette, hogy Varsó II. állomás a tűzvonalba került és bármely pillanatban eltalálhatják az ellenséges lövedékek.

LENGYEL HADIJELENTÉS

Varsóból jelentik: A lengyel vezérkar 8. számú jelentése közli, hogy a német légi haderő folytatta a lengyel csapatok, közlekedési vonalak és a Visztula hidjainak bombázását. Több helységet, köztük Varsó központját is bombázták. Varsóban a színház előtti tere is bombák estek. A lengyel légelhárító ágyúk és repülőgépek a németeknek számottevő veszteséget okoztak. A német gépesített haderők nyomása alatt a lengyel csapatok Lodz, Tomaszów és Pulawy vidékén visszavonultak.

RENDBEN FOLYIK A VISSZAVONULÁS

Varsóból jelentik az Avala: A Havas-Iroda tudósítója szerint a poseni lengyel haderő a lengyel főváros felé három irányból előnyomuló gépesített német haderő nyomása alatt visszavonult. A csapatok lassan vonulnak vissza és minden fontosabb tárgyat lerombolnak. E területek kiürítése — mondják Varsóban — nem olyan súlyos veszteség, tekintettel arra, hogy a nemzetvédelmi ipar számára dolgozó gyárakat már öt évvel ezelőtt az ország központjában telepítették le. E jelentés szerint a lengyel csapatok visszavonulása az állandó légi támadások ellenére is teljes rendben folyik. A lengyel csapatok a német repülőgépek által elpusztított hidak helyébe pontonhidakat emeltek. A lengyel utászok ez alkalommal ugyanolyan kitaratásról és kiválóságról tesznek tanúságot, mint annakidején Napoleon lengyel katonái. Annaidején önfeláldozó lengyel utászok építették fel a Berezinán átvezető hidat, amely megmentette Napoleon Oroszországból visszavonuló seregét.

A tudósító a továbbiakban Varsó erődítményeinek jelentőségét fejtegeti és azt írja, Verdun példája megmutatta, hogy milyen nagy segítséget nyújthatnak okos felhasználás esetén még az elavult erődítmények is.

LENGYEL KÜLDÖTTSEG LONDONBAN

Az angol tájékoztató minisztérium közlése szerint péntek este lengyel küldöttség érkezett Londonba. A pályaudvaron a küldöttséget Raczinski lengyel követ, továbbá a lengyel katonai attasé és az angol hadügyminisztérium képviselői fogadták. A lengyel küldöttséget Neugebauer tábornok vezeti.

FRANCIA HADIJELENTÉS

Párisból jelentik az Avala: A 10. számú francia hadijelentés így hangzik:

Helyi előnyomásunkat tovább folytattuk. Az ellenség az általa kiürített helyeken minden közlekedési tárgyat a levegőbe röpített. Ezeket a helyeken aknamezőkre bukkantunk. Repülőink felderítő tevékenységét fejtenek ki.

A tengeren órhajóink élénk működésben vannak. Az angol egységekkel való együttműködést — a tengeri közlekedés védelme érdekében — teljes mértékben biztosítottuk.

AZ ANGOLOK SAJÁT GÉPEIKRE TÜZELTEK

Newyorkból jelentik: Egy amerikai hírügynökség londoni jelentése szerint az angol tájékoztató minisztérium közölte, hogy az angol légelhárító ütegek egy alkalommal tévedésből saját repülőgépekre tüzeltek. Egy gép lezuhant, egy pedig kényszerleszállást hajtott végre.

ANGLIA SAJNALKOZIK

Hágából jelentik: A holland sajtóiroda közli, hogy az angol kormány választott arra a jegyzékre, amelyet Hollandia a szeptember 4-ére virradó éjszaka holland terület felett végrehajtott angol repülőmozdulatok ügyében intézett Angliához. A vizsgálat alapján — mondja az angol jegyzék — az angol kormány meggyőződött arról, hogy angol gépek nem repültek át holland terület felett, mert egyetlen gép sem repült déli irány-

ban. Ezért — az angol hatóságok közlése szerint — Limburgnak Németország irányában történt átrepülése csak más hatalom repülőgépeinek tulajdonítható. A legmondosabban végrehajtott angol vizsgálat megállapította, hogy egy angol repülőgép — miután német terület fölé hatolt — a határozott parancs ellenére holland terület felett tért vissza állomáshelyére. Az angol kormány ezért sajnálkozik és fejezi ki a holland kormány előtt és kijelenti, hogy hasonló esetek megismétlődését megakadályozza. Az angol repülők erre vonatkozóan a legszigorúbb parancsot kapták feletteseiktől.

LÉGI RIADÓ BERLINBEN

Berlinből jelentik: Szombaton hajnali négy órakor megszólaltak Berlin légvédelmi szirénái. A német főváros lakossága percek alatt elfoglalta helyét az óvóhelyeken és a légoltalomra berendezett pincékben. A légvédelmi készültség félóra hosszat tartott és — anélkül, hogy Berlin felett idegen gépek jelentek volna meg — félőtkor a szirénák jelezték a riadó végét. A riadót a német főváros lakossága nyugalommal fogadta és a védelmi berendezések a legteljesebb rendben működtek.

Magyarország és Bulgária nyugalommal tekinti az eseményeket

Szófiából jelentik: A Slovo című lap foglalkozik az új szófiai magyar követ megbízólevelének átadásakor elhangzott beszédekkel. A lap szerint ez a szertartás alkalmu szolgált a magyar és a bolgár nép közötti barátság újabb kiemelésére. Ez a barátság nem véletlen, hanem százados együttműködés eredménye. Magyarországra újra elfoglalja helyét Közép-Európában, ahol mindenkor je-

lentős szerepe volt Duna-Európa fejlődésében. Magyarország és Bulgária egyaránt nyugalommal tekinti a most folyó eseményeket. A két nép természeténél fogva a béke és a haladás eleme. A bolgár uralkodó és az új magyar követ kijelölték beszédeikben azt az utat, amelyen haladva elérhetik, hogy ezekben a nyugtalan napokban is a két ország szoros együttműködés céljai felé.

RÓMA ÉS BÉCS KÖZÖTT HELYREÁLLT A VASUTI FORGALOM

Rómából jelentik: Péntektől kezdve helyreállt a közvetlen vasúti szolgálat Róma és Bécs között.

Ciano külügyminiszter és a római svéd követ aláírta az olasz-svéd fizetési egyezmény meghosszabbításáról szóló jegyzőkönyvet.

SAJTÓELLENŐRZÉS SVÁJCBAN

Bernből jelentik: A svájci katonai hatóságok széleskörű felhatalmazást kaptak a svájci sajtó és a hírszolgálati irodák ellenőrzése terén. A katonai hatóságok cenzurázhatnak, megsabhatják a szellemi irányvonalat és lapengedélyeket vonhatnak vissza. Új lapok vagy hírszolgálati irodák alapítását megtiltották. A sajtónak módjában van tiltakozását kifejezésre juttatni annál a bizottságnál, amelyet a szövetségi tanács és a katonai hatóságok közösen neveznek ki.

A svájci szövetségi tanács elhatározta, hogy az őszre tervezett törvényhozói választásokat nem halasztják el.

Bázelből jelentik az Avala: A Basler Nationalzeitung abban a tényben, hogy a német kormány az Angliában élő németek érdekeinek védelmét a svájci követségre bízta, a svájci semlegesség német részről történet tartós elismerésének újabb bizonyítékát látja.

TÁVIRATCENZURA SPANYOLORSZÁGBAN

Madridból jelentik az Avala: A spanyol kormány a semlegesség fenntartása érdekében szigorú táviratellenőrzést rendelt el.

Oslói jelentés szerint péntek óta tilos a norvég területek átrepülése szárazföldön és a tengeren.

GYÖRGY KIRÁLY A REPÜLŐKNÉL

Londonból jelentik az Avala: VI. György király látogatást tett azoknál a repülőknél, akik résztvettek a német repülővel vívott legutóbbi harcokban.

Mary anyakirályné pénteken az angol jótékonyági egyesületek központját kereste fel.

AZ ANGOL NAGYKÖVET CIANONÁL

Rómából jelentik: Ciano gróf péntek este ismét fogadta a római angol nagykövetet. A tanácskozás mintegy 20 percig tartott. Olasz diplomáciai körökben úgy tudják, hogy ezen a találkozón folytatott a két nappal ezelőtt megkezdett eszmecsere.

Mussolini minisztereinek pénteken Badoglio tábornagyot, az olasz nagyvezérkar főnökét fogadta. Az erről kiadott hivatalos olasz közlemény hangoztatja, hogy Badoglio tábornagy, mint az országos kutatásügyi tanács elnöke, beszámolt az önellenőrzési szervek fejlesztésére folytatott munkálatokról.

Németország békét akar Franciaországgal

Londonból jelenti a Stefani-iroda: Az angol sajtó nagy figyelmet szentel Ciano és az angol nagykövet tanácskozásainak és kivonatossan ismerteti a Deutsche Diplomatisch-

Politische Korrespondenz egyik cikkét, amelyben Németországnak az a kívánsága jutott kifejezésre, hogy ki akar békülni Franciaországgal.

Az angol tengernagyi hivatal titkolózik

Londonból jelenti az Avala: A tengernagyi hivatal közleménye szerint többé nem hozzák nyilvánosságra, hogy hol és mikor süllyesztettek el ellenséges buvárhajókat, nehogy az ellenség ilymódon tudomást szerezve az elsüllyesztésről, pótolja az elvesztett buvárnaszádokat.

AKNÁRA FUTOTT NÉMET HAJÓ

Kopenhágából jelenti az Avala: A Bismarck német hajó pénteken a Moen dán sziget előtti német aknamezőkön aknára futott. A hajó legénységéből hetet sikerült megmenteni.

A SEMLEGESEK VÉGLEGES MAGATARTÁSA A LEGFONTOSABB

Párisból jelentik: Bonnet külügyminiszter pénteken Quarillia olasz nagykövettel tanácskozott. A Popolo di Roma francia forrásból érkező jelentés alapján közli, hogy a francia sajtó a legnagyobb érdeklődéssel kíséri a folyamatban levő diplomáciai eszmecsereket. A Temps Olaszország magatartásáról így ír:

— Olaszország, amelyet diplomáciailag a Róma—Berlin tengely rendszere Németországhoz köt, a jelen pillanatban ténylegesen tartózkodik a viszályban való részvételtől. A lap megjegyzi, hogy a jelen körülmények között a semleges államok végleges magatartása a legfontosabb.

LETORSZÁG MEGERŐSÍTİ HATÁRAIT

Rigából jelentik: A lett véderő egyik ezredét a lengyel határra küldték, az ottani helyőrség megerősítése céljából.

JAPÁN KÜLDÖTTÉSÉGE FIRENZÉBEN

Rómából jelentik: Az Olaszországnban tartózkodó japán katonai küldöttség Rómából Firenzébe utazott.

Magyarországon helyreállott a nemzeti egység

Rómából jelentik: A Lavoro Fascista budapesti tudósítója cikket írt lapjába »Magyarország és a német-lengyel viszály« címmel. A magyar fővárosban — írja a tudósító — a legnagyobb nyugalommal figyelik az eseményeket. Bár mindenki feszült érdeklődéssel szemléli a két szomszédos állam közti háborút, meg kell állapítani, hogy a magyar nép példás nyugalmat és figyelmet tanúsít. Igen helyesen állapítja meg a magyar sajtó, hogy az egész magyar nemzet Horthy kormányzó nemzeti alakja köré tömörül. Horthy Miklós jelképezi a magyar hazát és a magyar nemzeti egységet. A nemzeti egység valóban helyreállott Magyarországon és a pártok viszálykodása megszűnt. Az egész magyar sajtó azt az óhaját tükrözi vissza, hogy a viszály minél előbb legjobb megoldást nyerjen. Ma minden szem Róma felé tekint.

A lap a továbbiakban megjegyzi, hogy Magyarország — bár semminemű hivatalos nyilatkozatot nem tett —

FINNORSZÁG A POSTASZOLGÁLAT KÖZPONTJA

Helsinkiből jelentik: A finn postaigazgatóság közlése szerint fél Európa postaszolgálatát Finnországon keresztül bonyolítják le. Az Oroszországból, Észtországból, Lettországból, Litvániaiból és a Balkán államokból Nyugateurópába és a tengerentúltra, főleg az Egyesült Államokba irányított postaküldemények Finnországon keresztül érkeznek rendeltetési helyükre. Emellett az egész lengyel postaforgalmat is Finnországon át bonyolítják le.

TÜRÖKORSZÁG DÜNTÉS ELŐTT

Moszkvából jelenti a Stefani-iroda: Szovjet diplomáciai körökben nagy érdeklődéssel figyelik Törökország magatartását. Moszkvában úgy tudják, hogy Törökország a legközelebbi napokban döntő elhatározásokra jut.

AZ OLASZ SAJTÓ A NÉMET FEHÉR KÖNYVRŐL

Rómából jelentik: Az olasz sajtó nagy részletességgel ismerteti a német Fehér Könyvet, amely a háború kitörésének előzményeit foglalja össze. A lapok kiemelik, hogy a Fehér Könyv alapvető fontosságú a háborús felelősség szempontjából. A lapok főleg Hitler válaszában azt a részét hangsúlyozzák, amelyben Németország barátságot ajánlott fel Angliának. A Stampa szerint a Fehér Könyvből kitűnik Anglia negatív magatartása a német javaslatokkal szemben.

nyugodt és fegyveres kézzel öröklik. Magyarország álláspontja semmilyen sem változott, ez pedig a következő: helyes álláspont, ugyanakkor pedig szolidaritás azok iránt, akik előmozdították a Felyidéknek és Kórpátaljának visszatérését Magyarországhoz. Ez a felfogás hatja át a magyar sajtó magatartását is. A lapok tárgyilagosan ismertetik az eseményeket, de tartózkodnak minden olyan állásfoglalástól, amely megzavarhatná Magyarország viszonyát a hadviselő felekkel vagy más külföldi államokkal.

A magyar főváros hangulatáról írva a tudósító megjegyzi, hogy Budapest külső képén semmi sem jelzi azt, hogy az ország határain túl háború folyik. Természetesen nehéz megakadályozni, hogy időnként fel ne bukkanjanak különböző alaptalan hírek, a közönség azonban figyelmen kívül hagyja ezeket a kitalálásokat és — nagyon helyesen — csak az illetékes hírforrásoknak ad hitelt. A körülmények a hely-

zet elfogulatlan megítélését teszik szükségessé. A lap végül megállapítja, hogy sohasem volt olyan rövid a távolság Róma és Budapest között, mint épen a mostani napokban.

MAGYARORSZÁG ÉS A BALKÁN

Rómából jelentik: A Popolo d'Italia szerint a magyar fővárosban nagy figyelemmel kísérik a balkáni államok magatartását is. Budapest legközelebb levőnek tekinti a saját álláspontjához Bulgáriát és Jugoszláviát. Magyarország politikája továbbra is hű marad eddigi irányelveihez. Magyarország azon fáradozik, hogy Európában létrejöjjön a Mussolini által elgondolt igazságos béke. Magyarország részéről tehát semminő külön nyilatkozatot nem várható, minthogy félreérthetetlen magatartása semmiféle tisztázásra nem szorul, — írja a lap.

A NÉMET ROMÁN KERESKEDELMI FORGALOM BIZTOSÍTÁSA

Bukarestből jelentik: A bukaresti német követség közli, hogy a birodalmi kormányintézkedéseket tett a Romániába irányuló kivitel ugyanolyan mértékben való fenntartása a, ahogy a háború kitörése előtt volt. A német kiviteli ipar, valamint más iparágak is dolgoznak.

TITKOS ÉLELMISZERRAKTÁRAK

Bukarestből jelentik: A hatóságok több titkos élelmiszerraktárt fedeztek fel. Az egyik raktárban 3 millió kiló turót, egy másikban pedig több, mint 10 vagon tejest találtak. A román hatóságok azonnal megindították a vizsgálatot az illető kereskedők ellen, akik árdrágítás céljából halmozták fel az árukat.

PARIS SÖTÉTSÉGBEN

Párisból jelentik: A nagy események teljesen megváltoztatták a francia főváros külső képét s mindennapi életét. A közlekedés nagy mértékben csökkent. A társasgép-

Öröm lesz az élet, könnyű a tanulás, ha holland cacaóval főzik az uzsonát

KONSZUM

kávé- és teabehozatal

Tulajdonos Csabai Dezső, -zuboica
Telefon 20

kocsijaratokat beszüntették. Páris éjszakai élete is nagy változáson ment át. Este tizenegy órakor már az összes szórakozóhelyeket be kell zárni. Éjszánként csaknem teljes sötétség borul a francia fővárosra. Minden fényforrást, két vagy fekete borítással takarnak el. Párisban és Szajna megyében minden fényreklám alkalmazását megtiltották.

HOLLAND ÉS OLASZ HAJÓK MENTETTÉK MEG KÉT ANGOL HAJÓ LEGÉNYSÉGÉT

Newyorkból jelentik: A holland-amerikai hajótársaság newyorki irodája rádióüzenetet fogott fel, amelyben egy holland hajó kapitánya közli, hogy hajója fedélzetére vette a Winkelhude angol hajó egész legénységét, amely mentőcsónakokban hanyódozott az Atlanti-óceánon. A holland hajó kapitányának jelentése az angol hajó sorsára vonatkozóan semmi további nem tartalmaz.

A Castello Bianco olasz hajó Lissabon felé haladtában találkozott egy megtorpedózott angol hajó mentőcsónakjával. Az olasz gőzös a mentőcsónakban tartózkodó 23 embert fedélzetére vette.

Át kell adni a Prizadnak az eladott búzát

A minisztertanács fontos rendelete

Beográdból jelentik: Az 1939—1940. évi pénzügyi törvény 113. szakaszában nyert felhatalmazás alapján a minisztertanács rendeletet adott ki a Prizadnak eladott gabona leszállításáról, illetve tárolásáról.

1. szakasz. Azok a kereskedők, szövetkezetek vagy más személyek, akik a Prizadnak gabonát eladtak, de azt még nem szállították le, kötelesek azt az előirt határidőn belül leszállítani. A Prizad felhatalmazást kap arra, hogy az áru átvételére megszabott határidőt legfeljebb tizenkét héttel meghosszabbíthatja, amennyiben ezt a közérdek megkívánja. Ebben az esetben a Prizad köteles az eladóknak mázsánként és hetenként fél dinár kártérítést fizetni.

Azok a személyek, akik a Prizad vásárlóinak adták el búzát és azt még nem szállították le, kötelesek az eladott búzát a vásárlóknak a fenti határidőn belül és a fenti feltételek alapján rendelkezésre bocsájtani.

2) Ha az eladó nem adja át a fenti határidőn belül a búzát a Prizadnak és ha azt kéri a Prizadtól, hogy hosszabbítsa meg a szállítási

határidőt, akkor indokolt esetben a Prizad két héttel meghosszabbíthatja a szállítási határidőt, de ez esetben az eladó semmiféle kártérítésre nem tarthat igényt.

A Prizad határozata ellen a kereskedelmi miniszterhez lehet panasszal élni.

3) Azok, akik a Prizadnak árut eladtak, de azt nem szállították le határidőre vagy nem kapnak meghosszabbítást a szállításra, azokat a rendes bíróság 50.000 dinártól egy millió dinárig terjedő pénzbüntetésre, nemfizetés esetén megfelelő elzárásra ítélik. A Prizad felvásárlóinak eladott buza le nem szállítása 10.000-tól 500.000 dinárig terjedő pénzbüntetéssel vagy megfelelő elzárással jár.

4) A fenti személyek, akikre az 1. szakasz vonatkozik, kötelesek gondoskodni arról, hogy a búzát jó állapotban tárolják. Ha a gabona tárolása kifogás alá esik és a buza nem felel meg a tőzsdék szokványainak, akkor az eladó 10.000 dinártól 500.000 dinárig terjedhető pénzbüntetéssel vagy megfelelő elzárást kap. A rendelet a hivatalos lapban történő megjelenése napján lép életbe.

A kormány gondoskodik a lakosság élelmezéséről, megakadályozza a háborús nyereszkedést és csökkenti a postai csomagszállítás díját

Dr. Csabrilovics Brankó földművelésügyi miniszter nyilatkozata

Beogradból jelentik: A kormány törvényerejű rendeletet adott ki országos élelmezési hivatal felállítására vonatkozóan. A rendelet szerint az új hivatalt a földművelésügyi minisztérium hatáskörében szervezik meg.

A hivatal célja az, hogy béke és háború idején gondoskodjon a lakosság és a hadsereg élelmezéséről, hogy az ország élelmiszerkészleteit beossza, élelmiszerhiány ne álljon elő.

A közélelmezési hivatal a következő osztályokra oszlik:

1. Statisztikai, 2. emberi és állati élelmezési, 3. mezőgazdasági, gyáripari, 4. közmunka és 5. élelmezési viszonyokat vizsgáló osztály.

A második osztály hatáskörébe tartozik többek között

a szükséges emberi és állati táplálék mennyiség előírása béke és háború esetére.

A törvényerejű rendelet előírja, hogy az új intézmény működésének zavartalan biztosítására

a földművelésügyi minisztériumban még egy segédminiszteri állás létesítendő.

Az új hivatal mellé külön tanácsadó testületet szerveznek. A közélelmezési hivatal szervezete igen nagy. A földművelésügyi miniszter felhatalmazást kapott, hogy a hivatal tisztviselőit nyomban kinevezzék.

Az új hivatal létesítésével kapcsolatban dr. Csabrilovics Brankó földművelésügyi miniszter fogadta az újságírókat és nyilatkozatot adott. Kijelentette, hogy a közélelmezési hivatal felállításával

biztosítják az ország lakosságának és állatállományának táplálékkal való mindenkori normális ellátását.

Az új hivatal számbaveszi az ország egész élelmiszerkészletét, azt beosztja, úgyhogy az ország polgári és katonai lakossága semmiesetre nem szenved szükségletet.

Ma — folytatta a miniszter — a gazdasági miniszterek értekezletet tartottak, amelyen foglalkoztak az országban jelentkező háborús üzérkedés kérdésével. Megállapították, hogy egyes nyereszkedők kísérletet tesznek arra, hogy

a buza hivatalosan megállapított árát lenyomják, olesó buzát vásároljanak, amelyet később drágábban adnának el.

A kormány a közeli napokban rendeletet bocsájt ki az ilyen nyereszkedés megakadályozására. A buza részére minden körülmények között biztosítják azokat az árakat, amelyeket a Prizva előírt. Rendeletet hoznak a szilva árának fenntartására is. A pálinkafőzők részére megengedik, hogy

negyvenöt fekon felüli pálinkát is állítsanak elő.

Ezt azért teszik, hogy a hordókkal és üvegekkel takarékoskodhassanak. A kormány hamarosan

rendeletet ad ki a postai csomagszállítás díjszabásának csökkentésére is.

Az új rendelet értelmében a legfeljebb öt kilós postai csomagok után csak egy dinár szállítási illetéket hajtanak be, míg eddig a két és három kilogramos csomagok után már 10—12 dinárt fizetettek.

A miniszter végül kijelentette, hogy ezek a zintézések a szerbhorvát megegyezésen alakuló új kormány első sikereit jelentik.

Antics Vászát húszévi fegyházra ítélték

Az albit igazolt Vucsetin Jovánt felmentették, Merkhofierné öthavi szigorított fegyházat kapott

Makszimovics Svetisláv büntetőbíró hármastanácsa tegnap délután folytatta a noviszádi törvényszéken Vucsetin Jován, Antics Vászát és Merkhofierné Braun Elizabet gyilkosságának ügyét. Vucsetinék ellen, mint megirtuk, az volt a vád, hogy

megfojtották, majd, hogy a gyilkosságnak öngyilkosság látszata legyen. felakasztották Antics Vászát 80 éves apját, Antics Milost.

Antics Vászát szerint a gyilkosságot Vucsetin Jován követte el oly módon, hogy amikor apja a múlt év november 12-én reggel 5 órakor az istállóba ment, Vucsetin hátulról hurkot vetett a nyakára, a földre rántotta az aggastyánt, lábával leszorította a nyakát és a kötelet addig húzta, amíg megfulladt.

A tárgyalás folyamán Vucsetin erőlesen visszautasította a vádat, ártatlanságát hangoztatta és kijelentette, Antics több ember előtt beismerte, hogy a gyilkosságot egyedül követte el, Vucsetin nem is tudott róla. A szembesítések során a vádlottak megmaradtak vallomásuk

mellett. A harmadrendű vádlott, Merkhofierné szenzációs vallomása után már mindenki előtt tisztán állt az igazság: Antics Vászát állati kegyetlenséggel,

egyedül követte el a gyilkosságot,

Vucsetint ártatlanul keverte a szörnyű helyzetbe. Merkhofierné rábizonyult a bűnpártolás, ő ugyanis leghamarább szerzett tudomást a gyilkosságról, de anyagi ellenszolgáltatás reményében nem tett jelentést a hatóságoknak.

A tegnapi tárgyaláson több új tanút hallgattak ki, akik valamenynyien Vucsetin ártatlanságát bizonyították. A bíróság a perbeszédnek elhangzása után ítéletet hirdetett: Vucsetin Jovánt bünteselekmény hiányában felmentette a vád és következményei alól, Antics Vászát apagyilkosság büntetében bűnösnek nyilvánította és a súlyosító körülményekre való tekintettel

20 évi fegyházra ítélte,

a harmadrendű vádlott Merkhofierné Braun Elizabet öthavi szigorított fegyházat kapott bűnpártolásért. Az ítélet még nem jogerős.

Kitüntetések a Dunabánságban

Legfelsőbb kéziratával a Dunabánság területén a következők részesültek kitüntetésben:

A Jugoszláv koronarend IV. osztályát

kapták: Dr. Petrovics Milos noviszádi városelnök, dr. Adamovics Szevan a noviszádi ügyvédi kamara elnöke, Popovics Mihajlo báni inspektor, Jakovljevic Száva noviszádi főszolgabíró és Putnik Kornelije a szuboticiai határrendőrség főnöke.

A Szent Száva rend IV. osztályát

kapták: Bájics Milán noviszádi rendőrigazgató, dr. Lipozencsics László szuboticiai városelnök, dr. Racics Szima és dr. Tapavica Szima (Szombor), Kanacski Vladimír vrsaci városelnök, Cvetkov Milorád petrovgrádi, Lalosevic Bogdán mitrovicai városelnök, dr. Vakanyac Milán apatini közjegyző, dr. Mátics Misa noviszádi ügyvéd, Dejanovics Mile és Gásics Milos noviszádi báni főinspektorok.

A Jugoszláv Koronarend V. osztályát

kapták: dr. Polyakovics Iván szuboticiai orvos, Tesics László szuboticiai ügyvéd, dr. Szeftanovics Nikola vrsaci ügyvéd, Georgijevics Koszta vrsaci kereskedő, Krsztics Dimitrije (Petrovgrád), dr. Majinszki Koszta zsabalyi közjegyző, Milovancev Ilija vrbászi gyáros, községi elnök, Léderer György csókai földbirtokos, Protics Sztankó bácskibresztováci lelkész, dr. Preller Sándor pancsevói ügyvéd, Kekics Szeva mérnök Sztáribecse, Manojlovics Milan Szrbobran, dr. Milutinovics Obrád Noviszád, városi alelnök, Csulum Jovan, a noviszádi kamara elnöke, dr. Ilics Branko Noviszád, dr. Miladinovics Rádó közjegyző Szubotica, Petro-

vics Zsivojin noviszádi báni osztályfőnök, Milosev Milos zsabalyi, Petrovics Milos nádalyai, Schneider István bácskapalánkai, Petrics László sztaraapalánkai, Rumpf Pavle novivrbászi, Mitics Branko titeli, Schmidt Nikola budiszavai községi elnök, Kálics Pánta Deronya, Filipovics Pavle Bács, Markuc Ilija Borsca, Zsakics Gyorgye mérnök Titel.

A Szent Száva-rend V. osztályát kapták: Miladinovics Szlobodán ügyvéd, szuboticiai városi alelnök, Nikolic Milos Petrovgrád, Branovacski Szevan szentai városelnök, Bosnyák Dusan petrovgrádi alelnök, Budisin Száva Sztapár, dr. Radovics Ráda Novacnya, Brandt Ignác Apatin, Popovics Szima topolai közjegyző, Jovanovics Szevtozár kikindai lelkész, Budisin Ugorica kikindai városelnök, Nikolajevics Dimitrije ármentesítő társulati igazgató Kikinda, Sumnac Zsivorád Sztarakanizsa, dr. Gájó István orvos Sztarakanizsa, Jakovljevic Nesztor adai községi elnök, Drágin Bogdán Mól, Knezzevics Luka Horgos, Kapor Jován Szubotica, dr. Damjanovics ügyvéd Noviszád, dr. Mijatovics Vója, dr. Adamovics Alekszandar, Keksz Lyudevics és dr. Ivanisevics Milán ügyvédek Noviszád, dr. Pecarszki Brankó ügyvéd Senta, dr. Denkovics Dragutin báni osztályfőnök, Noviszád, Ivkovics Arszá, a noviszádi kereskedők egyesületének elnöke, dr. Rebies Gyura főszolgabíró Szubotica, Bosnyák Frányo, Igyuski Petár, dr. Müller János ügyvéd Szombor, Jovanov László igyosi, Radovanov Misa padeji, Pavkov Nenád kulai, Knezzevics Dejan Szeftanovics, Balz Henrik Novesóvá, Papp István Temerin, Buarov Mita Sztáribecse és Sparavalo Boriszláv Pasicevó.

Elengedték a monopolkihágások büntetését

Az 1939 augusztus 26-ig elkövetett monopoli- és vámkihágásokra vonatkozó az amnesztia

Beogradból jelentik az Avala: A királyi régenstanács öfelsége II. Petár király nevében ukázt adott ki a monopolkihágások büntetésének elengedésére. Az ukáz szerint elengedik mindazokat a büntetéseket, amelyeket az állami monopoli törvény alább felsorolt szakaszai alapján mondtak ki, beszüntetik azokat a büntetőeljárásokat, amelyeket a felsorolandó törvényszakaszok alapján indítottak meg, valamint elengedik az eljárások illetékeinek megfizetését is.

A monopolitörvény paragrafusai a következők:

A 101. paragrafus 1. szakaszának 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 12. és 12. pontja, a 102. paragrafus 1, 2, 3, 4, 5. és 8. pontja, valamint a törvény 103. paragrafusa.

Elengedik a vámtörvény 145, 149, 158, 159. paragrafusa, vala-

mint a 166. paragrafus 1. szakasza, azonkívül a tengeri vámtörvény 59, 60. és 61. paragrafusai a'apján elítéltek büntetését, amennyiben a pénzbüntetés összege nem haladja túl a tizezer dinárt. A vámtörvény 146-ik paragrafusa alapján elrendelt áruekkobzás érvényben marad.

Elengedik az állami fogyasztási adótörvény 71. paragrafusa a'apján kimondott büntetéseket is, melyek a lisztből készült élelmiszerek előállítására vonatkoztak.

A büntetés elengedések csak az 1939 augusztus 26-ig elkövetett monopoli- és vámkihágásokra vonatkoznak.

Ha az, akinek a monopolibüntetését most elengedték, három éven belül újabb hasonló kihágást követ el, az elengedett büntetést is érvényesítik, illetőleg a most felszabált eljárást befejezik és a kihágót a törvény értelmében megbüntetik.

Rádió amatőrök
 batéria vásárlásnál kérjenek „SUNCE” elemet, mert tartós és megbízható.
 Készíti:
J. Ivković
 ZAGREB,
 Vodnikova ulica 4

Dr. Nikics Fedor volt szuboticiai egyetemi tanár az új közoktatásügyi segédminiszter

Beográdból jelentik: A királyi régens tanács Ófelsége II. Petár király nevében ukázzal közoktatásügyi segédminiszterre nevezte ki dr. Nikics Fedor volt szuboticiai egyetemi tanárt, volt képviselőt. Dr. Nikics Fedor 1896-ban született a szerémségi Grgetegen. A gimnáziumot Szremszkarlovčin végezte. Utána elvégezte a teológiát is, de még sem papi pályára lépett, hanem jogot végzett. 1922-ben szerzte meg a doktori címet és ugyanabban az évben a szuboticiai jogi fakultás segédtanárává választották. 1929-ben Szuboticián Jugoszlavenszki Dnevnik címen napilapot indított, amelyet 1934-ben áthelyezett Noviszádra. A lap 1935 márciusában szűnt meg. Dr. Nikics Fedort 1930-ban kinevezték közoktatásügyi segédminiszterre és ebben az állásban maradt 1931 szeptemberéig, amikor nyugdíjazták, az 1931-es választásokon képviselő lett.

Leszuria haragosát és a rendőrt is megtámadta

Szurkálás Szenia-Keviben
 Megdöbbentő surkálás történt pénteken délután a Szenta határában lévő Keviben. Tóth Katona Illés kevi gazdálkodó gyalog haladt az országuton. Vele szemben jött kocsin haragosa, Nagy Lukács Szenta-városi gazdálkodó. A találkozás alkalmával összeszólalkoztak és Nagy Lukács úgy feldühödött, hogy leugrott a kocsiról, előkapta kését és Tóth Katonát megszúrta. Tóth bottal védekezett, majd futásban keresett menedéket. Nagy Lukács utána szaladt és futás közben kétszer megszúrta Tóthot a nyakán. Tóth Katonának mégis volt annyi ereje, hogy beszaladt a Burány-féle kocsmába, éppen ott időzött egy rendőrfőnök. Nagy Lukács Tóth után szaladt és amikor a rendőrök elébe álltak, az egyik rendőrt is meg akarta szúrni. Csak nagy nehezen sikerült lefegyverezni. Tóth Katona Illést életveszélyes állapotban szállították a szentai kórházba. A nyakát kétszer is átjárta a két. Nagy Lukácsot letartóztatták.

THONET-székek
 modern kivitelben, valamint bútor elsőrendű minőségben.
FILIP J. ADUT
 BEOGRAD, Telef. 29-363
 Vuksa Karadžića ul. 7-a.
 A „Central” üzlet mellett, a „Palace” közelében.

Kocsikon szállították el a lopott árut a noviszádi kasszaőr rejtékhelyéről

Ádám János elfogatása napján bankbetörést tervezett

Tegnap számunkban jelentettük, hogy a noviszádi rendőrség nagystíliú betörőt fogott el. Kézre került

Ádám János novacrnjai születésű 25 éves villanyszerelő,

aki beismerte, hogy ő furta meg Sztrajin Jován noviszádi fakereskedő páncélszekrényét. Ádám Jánosról megállapították, hogy betörések miatt már Beográdban és Mariborban is ült.

Malencics Rodoljub bünyügyi rendőrfőnöknek az volt a feltevése, hogy Ádám Noviszádon még több hasonló betörést követett el. A nyomozást folytatták és hamarosan kiderült, hogy az utóbbi hónapokban Noviszádon történt betöréseknek tulajdonrészt Ádám volt a tettese.

A villanyszerelő két ízben is betört a vasutj beszerzési szövetkezetnek Aleksza Santicsa uccában lévő raktárába.

Először július 23-ra virradó éjszaka járt ott, másodszor augusztus 5-én a hajnali órákban. Mindkét alkalommal bőséges zsákmányra tett szert.

Ugy első, mint másodízben mintegy tizenöt-tizenötezer dinár értékű különféle dohány-neműt, szövetet, élelmiszert stb. vitt magávl.

Valószínűleg mindkét alkalommal segítőtársa is volt, de ennek személyét még nem állapították meg. Ugyancsak augusztusban betört Mészáros András elárúsító bódéjára

és még néhány kisebb lopást követett el. Kiderült, hogy ezen a nyáron Beográdban is betört és Petrováradon is járt.

ellopta Szélgrád Mihály pénztárcáját.

A pénztárcában volt Szélgrád több irata is és ezeknek segítségével a betörő hosszabb ideig Szélgrád neve alatt élt.

Ádám János augusztusban egyedül számos kasszaőrre szűkös szerszámot készített. A nagy ügyességgel összeállított betörőkészletet a kamenicai szigeten levő erdőben elásta. A rendőrség most valamennyi furót és feszítőeszközt megtalálta. Ádám az utóbbi napokban kerékpárát lopott, azt is meglelték.

A betörő beismerése után Ebel István kocsmáros házában egyik rejtett kamrájában rátaláltak a betörő raktárára.

Ott volt a vasutasszövetkezetből ellopott áru tulajdonrésze.

A rendőrség kocsikon szállította el a lopott holmikat.

Ádám beismerte azt is, hogy letartóztatása napján arra készült, hogy

behatoljon az egyik noviszádi bankba és megfurja a páncélszekrényt.

A rendőrség a betörőt, a barát-nőjét, Ivanus Juditot, valamint lakásadóját, Ebel István kocsmárosát átadta a bíróságnak. Minden jel mellett szól, hogy Ebel orgazda volt.

utat, amelyen az iparosoknak haladniuk kell. A kiállítást ezzel megnyitották nyilvánította.

A miniszter, bán és kíséretük megtekintették ezután a kiállítást és beszélgettek az egyes iparosokkal is, akik előadták kérésüket.

Az ipari kiállítással együtt nyílt meg a Szokol-otthonban a szombori történelmi társulat kiállítása is,

amelynek címe »A kőalapáctól a modern iparig«.

Délben a Szlobodában közebéd volt, amelyen az első felkészítőt a királyra Sztójkov városelnök mondotta. Ugyancsak ő üdvözölte a minisztert, bán és a többi vendégeket is. Az ebéden még több beszéd is elhangzott. Igyuski Petár kamarai kiküldött megköszönte Tomics Jevrem miniszternek, hogy kereskedelmi miniszter korábban olyan hathatós támogatásban részesítette a bezdáni takácsokat.

A közebéd végével dr. Radivojevic Jován bán visszatért Noviszádra, Tomics Jevrem és kísérete Apatinba autóztak, ahonnan este tértek vissza Szomborba.

A városháza nagytermében levő bélyegkiállítást ma délelőtt nyitja meg Tomics Jevrem miniszter.

Szenta közelében felfordult egy teherautó

A szerencsétlenségnek két súlyos sebesültje van

Súlyos szerencsétlenség történt tegnap, szombaton délelőtt a Szenta és Szubotica közötti országuton. Pletl Lajos szuboticiai gabonakereskedő tegnap reggel teherautón Szentára utazott és onnan félvagon kukoricát akart Szubotica-ra vinni. Magával vitt egy munkást, akit előző nap fogadott fel. Szentán megrakodtak és megindultak Szubotica felé. Pletl Lajos aránylag nagy sebességgel hajtott és emiatt a Szentához nyolc kilométernyire levő kanyarodóban szerencsétlenség érte.

A teherkocsi megcsuszott, majd mivel Pletl hirtelen fékezett, felborult.

Az autó tetején ülő munkás nagy ivben zuhant az uttestre és koponyaalapú törést szenvedett

Pletl is súlyosan megsérült. Mindkettőjüket szállították a szentai kórházba. A munkás állapota életveszélyes. Nevét még nem lehetett megállapítani, mivel eszméletlenül fekszik és Pletl sem tudja, mi a neve.

Pletl állapota súlyos, de nem életveszélyes.

Megnyílt a szombori iparkiállítás

Tomics Jevrem miniszter és dr. Radivojevic Jován bán Szoborban — A bélyegkiállítást ma nyitja meg a miniszter

Tegnap délelőtt félkilenc órakor autón Noviszádról Szomborba érkezett dr. Radivojevic Jován dunai bán, Vujics Velimir, a bánság kereskedelmi és ipari osztálya főnökének kíséretében, hogy résztvegyen a szombori ipari kiállítás megnyitására. A bán és kíséretét a város határában üdvözölte Sztójkov Radivoj városelnök és Vukov Todor, az iparos egyesület elnöke, nagyobb küldöttség élén.

A bán, valamint kíséretének tagjai egyenesen az állomásra hajtottak, fogadták a délelőtt féltíz órai vonattal érkező Tomics Jevrem jelenlegi testnevelési, volt kereskedelmi minisztert, aki Drincics segéd-bán és Badzsák Milán volt képviselő mladenováci városelnök kíséretében érkezett meg Szomborba. A miniszter fogadásán megjelent még Berics ezredes, Dodics Triva, a »Zora« iparos ifjusági egyesület elnöke, Igyuski Petár kamarai kiküldött, Bivoljarevic főszolgabíró, dr. Rácics Szima, Petrovics Millvoj és mások.

A pályaudvari fogadtatás után a vendégek kíséretükkel együtt a vá-

ros házára hajtottak, megbeszélést tartottak, majd 11 órakor gyalog a Szokol-otthonba mentek, ahol az ipari kiállítással együtt a történelmi társulat kiállítását is elhelyezték.

Dodics Triva, a kiállítást rendező »Zora« iparos ifjusági egyesület elnöke üdvözölte a megjelent előkelőségeket és köszönetét fejezte ki Tomics Jevrem miniszter előtt, aki kereskedelmi miniszter korábban lehetővé tette az egyesület működését, amely azzal tett bizonyosságot életrevalóságáról, hogy megrendezte ezt a kiállítást, amely ugyan szerény, de ez a mai körülményeknek tudható be.

Tomics Jevrem miniszter örömet fejezte ki afelett, hogy az ipari kiállítás így sikerült. A multban mindig támogatta a szerény és szegény iparosokat

és ezt teszi most, valamint tenni fogja a jövőben is és ezért csak forduljanak hozzá bizalommal minden bajukkal és kérésükkel az iparosok. A szombori kiállítás igen nagy jelentőségű, mert megmutatja azt az

Mivel lehetetlenség, hogy a sok hozzám intézett kérd sre feleljek, kérem szíveskedjék tudom sul venni, hogy a **Fruškogorac, Žitni Breg és Crvena Kula cég Moser Bruno ur tulajdona** és közöttünk és ezen cég között semmilyen ös elűggs nem letezik. Fruškogorsko vinogradarstvo **Aleksandra Adamovića nasl.** Novi Sad, Petra Zrinjskog 5.

HIREK

MAGYAR SZÜLŐK, MAGYAR ISKOLÁBA IRASSÁTOK GYERMEKEITEKET!

DERÜLT SZELES IDŐ

Tegnap egész Jugoszláviában derült volt az idő, csak a moravai és vardári bányságban jelentkezett némi felhősödés. A hőmérséklet csökkent. A legalacsonyabb hőmérséklet Szarajevóban volt 6 fok, a legmagasabb Szep'tiben 31 fok.

Várható időjárás: Tulnyomórészt derült idő gyenge széllel. A hőmérséklet nem változik.

A belügyminiszter és belügyminisztériumi főtisztviselő kiténtetése. Miháldzsics Sztanoje belügyminisztert a Szent Száva-rend első osztályával, dr. Vlaskalin Milorád belügyminiszteri inspektort a Fehér Sas-rend V. osztályával tüntették ki.

Uj orvos Sztáribecsen. Dr. Réh Dezső megnyitotta rendelőjét Sztáribecsen, Kralya Petra u. 45. szám alatt.

Beszűntetett vonatok. — Vasúti főigazgatóság rendeletileg beszűntette a beograd-szarajevói vonalon közlekedő 301-302. számú, a szarajevó-bródi vonalon közlekedő 101-102. a szarajevó-dubrovnikai vonalon közlekedő 1-2. az Oszijek-dályi vonalon közlekedő 1221-1222. 1225-1226. 1227-1220 és az Oszijek-Sztrizivojna-Vrpolye vonalon közlekedő 1620-1621. számú vonatokat.

KÜZDELEM A RÉMHIREK TERJESZTÉSE ÉS AZ ÁRDRÁGITÁS ELLEN

A háború kitörése óta a jugoszláv közigazgatási és rendőri hatóságoknak két újabb gondja akadt: a rémhírterjesztők és az árdrágitók elleni küzdelem. A mai izgatott hangulatban világmegzörbent terjednek a rémhírek, amelyeknek rendszerint semmi alapjuk sincs és így nincs ok semmiféle izgalomra. A rémhírterjesztőket egyébként a törvény szerint büntetik.

Az árdrágitás jelei is sok helyen mutatkoznak, ezért a hatóságok intézkednek ennek a lelkiismeretlen üzérkedésnek megakadályozására. A beograd-i rendőrség máris megtette a szükséges intézkedéseket, hogy a legesélyesebb árdrágitást is szigorúan megbüntesse.

Uj képek fényképkirakati nyitásban. A szovjet új berlini nagykövete megérkezik a tempelhofi repülőtérre. — Német páncéltörő ágyú, a Saar-vidék egyik vasutvonala mellett. — Magyarország londoni követe távozik az angol külügyminisztériumból. — XII. Pius pápa beszédet intéz egy zarándokcsoporthoz. — Sztalin kezte Ribbentrop német külügyminiszterrel. — Chamberlain még most is naponta tízperces sétát tesz feleségével. — Akik a mozgósítási parancsot kiadták.

Felfüggesztették állásától a szentai katonai referenst, Branovacski Szeván szentai városelnök tegnap felfüggesztette állásától Ludajics Bogdán szentai katonai referenst. Ludajics ellen fegyelmi eljárás indult.

Malligiosi hírek. Lakatos Menyhért 52 éves üstfoltos cigánynak sok munkája akadt csütörtökön. Ennek öröme sorrajárta a vendégeket és úgy bepálinkázott, hogy még a nap folyamán meghalt alkoholmérgezésben. — A most megtartott őszi vásáron a felhajtás nagy volt, kereslet azonban alig mutatkozott. Mindössze néhány zsebmetsző csinált jó vásárt, kézrekerítésükre a rendőrség szigorú nyomozást indított. — A határban megkezdődött a kukoricatérés. A termés, bár alatta marad a tavalyinak, a nagy szárazság ellenére is jónak bizonyult. Uj csöves kukorica métermázsájáért 50-55 dinárt fizetnek.

Kevés a fehér nő Addisz Abebában. Rómából jelentik: Az olasz kelet-afrikai gyarmat fővárosában, Addisz Abebában összeirták az ott letelepelett fehérbőrű idegeneket. Az összeállítás szerint a gyarmati fővárosban 10.325 férfi és mindössze 2094 olasz nő él. Az örmények száma 900, a görögöké 813, a németekké 73, törököké 77, amerikaiaké 41, az oroszoké és a svájciaké 32-32, az angoloké és a franciáké 27-27. Az addisz-abebei magyarok száma 17. A japánok száma lepadt ötre. A világ valamennyi nemzete képviselve van az etiópiai fővárosban 3-4 emberrel.

Csöd. A noviszádi törvényszék mint illetékes csödbíróság csödeljárást indított Brasnyó József és felesége csurugi kereskedők ellen. A határidő október 16. csödbíró a szabályi járásbíróság előjáráságra, gondnok Lezebni-kov Dimitrije csurugi ügyvéd.

Pontosan

65 millió dinárt

sorsolnak ki az állami osztálysorsjáték következő 39-ik játszmányánál, melynek első huzását

1939. október 14-én tartják meg.

Főnyeremény 2 millió dinár

Már egy 1/4-es sorsjeggyel 500.000.- dinárt nyerhet!

Felhívjuk mélyen tisztelt olvasóink figyelmét az állami osztálysorsjegyek főelárusítójának A. REIN I DRUG Zagreb, Gajeva ul. 7 és Ilica 15 mai lapunkban mellékelt prospektusára. Több évi mintaszerű és mindenekfeletti korekt és szolid szolgáltatásaiért annyira ismert a nyilvánosság előtt, hogy mi is ajánljuk olvasóinknak ezt a céget.

A föld éjszakája — kék. A csillagos égbolton a Vénusz fehér fényben, a Mars-csillag pedig piros színben ragyog. A mi földünk pedig, ha a világűr bizonyos távlatából nézhetnők, kék fényűnek látszanék. Erre a megállapításra Slipher tanár kísérletet mutatnak rá. Slipher ugyanis vizsgálat alá vette a föld visszfényét, amint az a holdon visszaverődik. Az így nyert spektrogram a földgolyó kék színéről számolt be. Ha tehát élnek emberek a Marsban, akkor azok kék fényűnek látják a mi földünket.

AKTATÁSKÁKBAN és újbőröndökben

VEZET A

MERKUR

speciális bőrönd- és táskarú-üzlet

NOVISZAD

Trg Oslobođenja (Apolló-ház)

Modern tömeges megtérés. Ezzel a címmel P. Howell, aki a fehér atyák kongregációjának a tagja, érdekes cikket közölt a The Month hasábjain a belga-kongóbeli Urundi missziós egyházának munkájáról, kereken kétféle millió benszülőtt lelki gondozásáról. A tömeges megtérés, amely 1922 óta ezen a területen folyik, a paphány miatt jelentős nehézségek közé jutott és ezeknek a nehézségeknek eredményes megoldása az egész afrikai misszió szempontjából rendkívül jelentős. Amikor 1922-ben az urundi vikariátust a közép-afrikai missziós területtel önálló egyháztartományként elválasztották, a kétféle millió pogány között mindössze 14.000 keresztény volt, 1932-re azonban számuk már 80.000-re emelkedett, majd valóságos megkeresztelkedési vihar indult meg, amilyent az egyház történelmében csak a nyugati államok keresztény-válásakor tapasztaltak. 1932-38-ig 211.611 személyt kereszteltek itt meg és ma már több mint 300.000 keresztény tartozik az egyháztartomány kötelekébe és 85.000 jelölt. Ez a hatalmas szám annál jelentősebb, mert hogy a visszaéléseket elkerüljék, igen súlyos feltételeket szabnak a keresztésre jelentkezők elé. Legkevésbé négy évig tartó előkészületen kell átesniük. Templomokat a benszülőttek maguk építik. Az egyik faluban például a hívek és katechumenek 120.000 ingyen munkárával dolgoztak, hogy templomuk elkészüljön. Természetesen a napról-napra növekvő munkához nincsenek elég számban papok, hiszen mindössze 59 fehér atya és 15 benszülőtt pap működik s a benszülőtt papság utánpótlása csak lassan halad előre.

A bélsárpangás, nagyfokú erjedés, rossz emésztés, valamint a dugulás által előidézett fejfájás a természetes »Ferenc József« keserű víz használata folytán — reggel éhgyomorral egy pohárral bevéve — hamarosan elmúlik. — Reg. S. br. 15485/35.

Rádióüzenet az elsüllyedt buvárhajóból. Az utóbbi idők nagy buvárhajó szerencsétlenségei arra ösztönözték a feltalálókat, hogy új eljárásokat eszeljenek ki, melyekkel a bajba jutott hajó legénysége könnyen és biztosan érintkezésbe léphet a vizen uszó mentőhajókkal vagy a szárazfölddel. A sok ötlet és újítás között említést érdemel de Rop holland mérnök találmánya, a vizalatti rádió. Eddig is lehetett rádiózni buvárhajóból, de csak a víz felszínéről, mert víz alatt a víztömegek elnyelték a rádióhullámokat. De Rop mérnök, hír szerint, módszert dolgozott ki, mely ennek ellenére is lehetővé teszi a vizalatti rádiózást. A buvárhajó belsejében állandóan dolgozó rádióállomás hullámai utbaigazítják a mentőket, merre keressék a szerencsétlenül járt naszádot; azonkívül a legénység az egész idő alatt folyamatosan hírt adhat magáról, ami az eddigi eszközökkel csak nagyon tökéletesen sikerült. Ha az újítás valóban olyan gyakorlati értékű, amilyennek a tudósítások leírják, a jövőben a buvárhajóbaesettek jelentékenyen veszítenek majd féltelmességükből.

TELJESEN SZEGÉNYEK! Ha ügyvédre van szükségük, úgy forduljanak dr. Pavlovics Ozren ügyvédhez, Noviszad, Kolodvorszki prolaz 5 szám alá, aki ezt a munkát ingyenesen végzi.

Kinozta gyermekeit. Newyorkból jelentik: a chattanoogai rendőrség névtelen feljelentés nyomán házkutatást tartott egy Jess Cline nevű 43 éves munkanélkülinél, akit azzal vádoltak meg, hogy kinozta a gyermekeit. A rendőrség kiszállt a megjelölt lakásba és négy megkínzott gyermeket talált. A 6 éves Henry és 5 éves öccse, Náthán, az ágy mellett ültek, amikor a detektívek bementek a házba. A nyakukon lánc volt és azzal voltak az ágy lábához kötve. A 9 éves Minnie és a 8 éves Jeanette pedig a félig ágyneművel és takarókkal megrakott faliszekrénybe voltak bezárva és csak a szekrényajtón vágott kis résen keresztül szívatott levegőt. A négy elkínzott gyermeket azonnal átadták a gyermekvédő egyesületnek és az embertelen apa ellen megindították az eljárást.

Vrbászi hírek. Dietz Henrik tanítót 33 évi tanítói működés után saját kérelmére nyugdíjazták. — Szeptember 18-án a 10. erődítési csoport törzse hat hónapra nyilvános szóbeli árlejtést tart az itt állomásozó katonaság husellátására. A feltételek a törzs irodájában tudhatók meg. — A gimnáziumba 130, a német tanítóképzőbe 142, a német polgáriba 324 tanuló iratkozott be.

Kitüntetés. A királyi régens-tanács Öfelsége II. Petár király nevében a Fehér Sasrend ötödik osztályával tüntette ki Bugarszki Zlatics Todor dunabánsági pénzügyigazgatót. Dr. Siják Gavro dunabánsági pénzügyigazgatót is kitüntetésre a Jugoszláv Koronarend negyedik osztályával tüntették ki.

Nagy tűz Gornjovilyon. Péntek este 10 óra után nagy tűz támadt Birus Szlavkó kereskedő üzletében. Birus a koraesti órákban elment a tűzoltó testület ülésére, felesége pedig a szomszédok kérésére bekapcsolta a rádiót és a híreket hallgatták. A boltban sokan voltak, ittak, cigarettáztak. Birusné 10 órakor elzárta a rádiót, vendégei hazatértek, ő lepihent. Nem sokkal később fojtó füstszagot érzett, majd láng lobbant az üzletben, amely pillanatok alatt tüztengerré változott. A fellármázott szomszédságnak és tűzoltóknak sikerült a tüzet lokalizálni, a kár így is 20.000 dinár, amely biztosítás révén megtérül. A megindult vizsgálat megállapította, hogy a tüzet gondatlanul eldobott cigarettavég okozta, amely közvetlenül a petroleumos kanna mellé hullott.

EZ IGEN!

A vizsgázó orvostanhallgatóhoz így szól a tanár:

— Mondjon kérem valami jó izzasztószert.

A jelölt megtörli verejtékes homlokát és felet:

— Egy ilyen vizsga.

NŐI ÉS FÉRFI RUHASZALÓN
"SLOGA" Hladni i Nikoletté
BEOGRAD, Poenravora 11.

Női és férfi DIVATANYAGOK

Elsőrendű ár... mégis olcsó árak
Ezt keresi Ön?
Ezt nyújtja Önnek

BARTH FERENC új rőfös üzlete
Noviszdá, Kralja Petra 1. 7 (Fő tér)

A noviszádi középiskolákban holnap kezdődik a tanítás. A noviszádi középiskolák (gimnáziumok, tanítóképzők, polgáriiskolák) igazgatói értekezletet tartottak a bányászati közoktatási osztályán. A megbeszélésen a most kezdődő iskolaévről kapcsolatos kérdésekről tárgyaltak. A gyűlés egyik legfontosabb határozata, hogy valamennyi noviszádi fiú és leányközépiskolában holnap, hétfőn, szeptember 11-én kezdődik a tanítás. A tanulók tehát az eddigi gyakorlati és utasítástól eltérően holnap délelőtt jelenjenek meg a középiskolákban.

Tánciskola! NEMES
Hotel Szloboda

Ma, vasárnap
VENDÉGEST
Külföldi zene!

— **ORVOSI HIR.** Dr. Császár Viktor belgyógyász szabadságáról visszaérkezett és rendelését újból megkezdte. Noviszád, Kralja Petra II. ul. 34. Telefon 23-45.

— Az angol kormány kutatja a közvéleményt. Londonból jelentik: A Daily Express azt írja, hogy az angol kormány háboru esetén igénybe veszi a Közvéleménykutató Intézet tevékenységét. Ez az intézet a közvéleményt és közérzést vizsgálja és elemzi: 1. a társadalom mindenféle rétegéből kiválogatott csoportok kikérdezése útján és 2. illetve a spontán beszélgetéseket és megjegyzéseket a vendéglőkben, utcán, autóbuszokon stb. Az intézet munkáját több száz önkéntes megfigyelő segíti az egész országban. Az angol kormány úgy gondolja, hogy háboru esetén különösen fontos az egyszerű emberek véleményének és érzelmeinek nyilvántartása. A propagandát ezeknek a megfigyeléseknek az adataihoz fogják alkalmazni.

Mataruška-Banja
Felbecsülhetetlen értékű gyógyfürdő női betegségek, reuma, isztás, köszvény, krónikus veséjajok ellen biztos gyógyulás

— **KANIZSAI HIREK.** Vágó Ilona kanizsai születésű orvosnő a beográdi orvosi fakultáson vizsgát tett. — Kanizsa lakossága körében mozgalom indult, hogy a város a katolikus temetőhöz vezető utat javíttassa ki, mert már teljesen járhatatlan. — A rendőrség felhív minden 14. életévét betöltött lakost, hogy legkésőbb szeptember 15-ig fényképes igazolványt szerezzen be a rendőrségen.

— **Petrovselői hírek.** Szamekné Kiss Ilona házában tűz volt. A tüzelőknek is és a csendőrségnek is gyanus volt a tűz keletkezése s hamarosan meg is állapították, hogy a tüzet gyújtogatás okozta. A csendőrség erőteljes nyomozást indított a gyújtogató kézrekerítésére. — A képviselőtestület hétfőn, szeptember 11-én gyűlést tart. A gyűlés tárgyszorozata 22 pontból áll. — Az Önkéntes Tűzoltótestület 11 tagja részt vett a szrbobráni bemutató tűzoltóversenyen. A kocsifélszékű és meneti munkálatok szabályos bemutatásáért dr. Teleki István szövetségi elnök megdicsérette a petrovselőiakat.

Az áruló kinin

Singaporeban néhány nappal ezelőtt gyilkosságok esett áldozatul a város egyik gazdag vállalkozója. A rendőrség legügyesebb detektívjét, Lockhardot küldte ki a nyomozás lefolytatására. Mikor a híres detektív első sorban szemügyre vette az áldozat szobáját, semmi nyomot nem talált. A vállalkozó hálószobáját a gyilkos teljesen felforgatta s az áldozat ruháit is magával vitte. Kétségteljesen, a rablógyilkosnak bűntársai is voltak. Lockhard rövid gondolkodás után kinyitotta a gyógyszereszekrényt, amely az áldozat ágya mellett állott.

A szekrényben a detektív egy feljegyzést talált, amely szerint a meggyilkolt vállalkozó éveken keresztül naponként nagy adag kinint szedett, mert félt a maláriától. A detektív magához vette a feljegyzést és eltávozott. Sorrajárta az óskaaruhakereskedőket s kérte őket, hogy gondosan vizsgálják meg a megvásárolt ruhadarabokat, találnak-e bennük kinintablettákat? Az ügyes detektívnek ugyanis az volt a feltevése, hogy aki éveken keresztül kinint használ, feltétlenül kell, hogy egy-egy tablettát a ruhájában magadjon. Ennek alapján sikerült a gyilkost elfogni. Az áruló kinintablettát az áldozat egyik öltönyében találták meg, amelyet a gyilkos az ószeresnek eladott.

BURGHARDT
NAGYBAN: Nagyban fogyasztók, kötődék, kereskedők kérjenek ajánlatot, vagy kérik utazónk látogatását.

KICSINYBEN: raktáron tartok minden elképzeltető kézimunka fonalat, alapanyagot és kelleket.

Speciális gyapjufordító üzlet

Noviszád
Kralja Petra 1. 26
Telefon 31-94

— **Női őszi-kabátok, kesztyűk, harisnyák, fűzők és melltartók szaküzlete:** Fischer J. és Fia, Novi Sad, Trg Oslobođenja 2.

— **Meghívó.** A noviszádi »Cecilia« egyházi énekkar összes (nő és férfi) tagjait kérem, hogy a hétfőn este 8—9-ig tartandó összpórára eljönni sziveskedjenek. Fontos megbeszélések is lesznek, azért mindenki jöjjön el. — Karnagy.

— **Freund Teréz és Freund Péter** államilag képesített okleveles zene-tanárok elvállalnak zongora- és hegedűoktatást. Noviszád, Vojvodjanszka 25. I. em.

— **A noviszádi elemi iskolások Veni Sancte-ja.** A noviszádi elemi iskolák katolikus vallású tanulói tegnap reggel a beltéri plébánia templomban együttes Veni Sancten vettek részt. Az elemi iskolákban a rendes tanítás hétfőn kezdődik meg, miután a beiratásokat már befejezték.

Iskolakönyvek Iskolaszerek
az összes iskolák részére legjobb és legolcsóbb

KARDOSVÁL Mr. Petra II. 23

* **Érdekes és célszerű szabadalommal lepte meg a dohányzóközönséget Radó Gyula, az ismert szubotocai sportember, a ZsAK tréner.** Egy hosszában teljesen ketyényítható szipkát konstruált, mely könnyedén, állandóan tisztítható és az elszívott cigaretta vége egy ujjmozdulattal könnyedén eltávolítható. Az újrendszerű szipkák máris forgalomba kerültek a dohányzóközönségben, a dohányosok nagy öröme. A szipkák célszerűségük mellett még rendkívül tetszetősek is, anyaguk törhetetlen és éghetetlen, ezért minden darab örökös. A szabadalmazott »Exnokit« szipkák készítésére gyár alakult, amelynek jugoszláviai vezérképvisletét a szubotocai »Kopzum« cég szerezte meg.

— **Lasszóval fogják a jegesmedvét a sarki cowboyok.** Oslóból jelentik: Hetekkel ezelőtt az oslói állatkert igazgatósága százhusz jegesmedvét kinált eladásra a világ minden részébe. A hozzáértők ámulva kérdezték, honnan szerezte Oslo ezt a rengeteg anyagot? A kérdésre utalással válaszol egy tudományos folyóirat, amely elmondja, hogy a norvég jegesmedvevadászok már régen lemondtak arról, hogy a jegesmedvéket lövésekkel tegyék harc-képtelenné s a súlyosan sebesült állatokot meggyógyítva, szállítsák az állatkerteknek. Ehelyett káprázatos ügyességű lasszóvetőket alkalmaztak s ezek súlyos, vastag kötelekkel fogják el a fehér ragadozókat, melyeket sértetlen állapotban ketrecbe zárnak s így teljes épségben tudják szállítani.

AKI SZÓSZERINT VETTE
A szélhámos bünperében a fiút is megdöczi, aki lötyögő bő ruhában, álláig lecsuszó kalapban jelenik meg. — Micsoda öltözékben jött ide? — kérdi tőle a bíró.
— Előírás szerint kérem. Az idézésen az volt, hogy jelenjek meg az apám dolgaiban.

KRIVCSI EMERCH
bor, pálinka és likőr lerakat **Pancsevo**

— **Születés, házasság, halál Petrovgradon.** A legutóbbi kimutatás óta kilenc fiú és négy leánygyermek születését jelentették be a petrovgrádi anyakönyvi hivatalban. Házasságot kötöttek: Lei Antal (Bejegyzetgyurag) és Mészáros Katalin, Schieber Miklós és Kugler Teréz, Krsztics Milorád (Beograd) és Budai Eszter. Meghaltak: Kolarov Veszelin (Vranjevo) 12 éves, Bauer Leopoldina 75 éves, Koheim Jusztina 75 éves, Georgijevics Velimir 7 hónapos, Vojinov Ivánka 19 éves, Horváth István 77 éves, Vukov Milka 38 éves, Bischof Margit 2 éves korában.

A ROHITSI (ROGAŠKA) ÁSVÁNYVIZ GYÓGYTÁSA SZÉKREKEDÉSNEK
Kétfőn és kellemesen hat a DONAF forrásvíz. A vizet hidegen kell inni, először reggel és később minden étkezés előtt fél órával 200—300 g. A vizet ezekben az esetekben hirtelen meg kell inni.

— **Köpködő kígyók.** Zanzibár-ból jelentik: Egy angol expedíció érdekes, de annál veszedelmesebb kígyófajtájára bukkant az afrikai vadonban. A gyakran négy méter hosszúra megnőtt sepedon haemachatis és a naja nigricollis elnevezésű kígyók nem marnak, hanem csodálatos ügyességgel — szembe-köpi az embert. Váladékuk rendkívül mérges. Négy méter távolságból hajszálpontosan eltalálják az ember szeméit.

— **Tanoncelhelyezés.** Keresnek Bácska-Bánátban több fiút kovács, pék, mészáros, asztalos, papucsos, pincér, borbély, kádár, szücs, cipész, gyapjufestő és kötő, kötélgyártó, szijgyártó, kosárfonó és bogár tanoncnak. Az elhelyezés díjtalan, csak két lev. lap melléklendő a levélhez. Dr. Vimmer István, Zagreb, Trg. Kr. Petra 6.

— **Befejeződtek az iratkozások a szombori középiskolákban.** A szombori reál-gimnáziumban befejeződtek a kis- és nagyérettségijavítóvizsgák valamint a pótvizsgák. A kisérettségire 14, a nagyérettségire 12-en jelentkeztek s valamennyien le is tették. A pótvizsgán elbukottak száma elenyészően esekély. A beiratkozottak száma rekordot jelent. Míg tavaly összesen 803-en iratkoztak addig az idén beiratottak száma 826 és pedig 529 fiú és 297 leány. Az egyes osztályok szerint: Az I. osztályba beiratkozott 90 fiú és 47 leány, összesen 3 osztály lesz. A II. osztályba 100 fiú és 52 leány iratkozott, 4 osztályba. A III. osztályba iratkozott 102 fiú és 57 leány, 4 osztályba. A IV. osztályba 55 fiú és 65 leány iratkozott be összesen 3 osztályba. Az V. osztályba 53 fiú és 29 leány iratkozott be 2 osztályba. A VI. osztályba beiratkozott 43 fiú és 21 leány 2 osztályba. A VII. osztályba beiratkozott 37 fiú és 15 leány, 2 osztály lesz. A VIII. osztályba 49 fiú és 15 leány iratkozott be, 2 osztályba. Az építkezés még ebben a hónapban megkezdődik ennek ellenére az előadások a rendes időben szeptember 15-én kezdődnek. A Veni Sancte pedig szeptember 14-én lesz. A kereskedelmi akadémiában a legtöbb tanuló a tavalyi évben iratkozott, amikor is a beiratkozások száma 317 volt. Az 1939-40. évre összesen 275 tanuló iratkozott be és pedig 172 fiú és 103 leány. Mind a négy osztály párhuzamos lesz. A Veni Sancte 15-én lesz, a tanítás 16-án kezdődik. A javító érettségire 19-en jelentkeztek. A tanítóképzőben ezidén valamennyi osztály megnyílik. A pótvizsgát valamennyien letették. A beiratottak száma 143 ebből az I. osztályba iratkozott 25 fiú és 10 leány a II. osztályba 24 fiú és 1 leány, a III-ba 19 fiú és 8 leány, a IV-be 20 fiú és 8 leány, az V-be 14 fiú és 4 leány iratkozott be. A tanítás 12-én kezdődik, a Veni Sancte 11-én lesz.

Beszélgetés egy művésszel, aki 66.000 órát hegedült

Jasa Heifetz érdekes nyilatkozata a legnagyobb veszélyről, a filmről

Most fejezték be Hollywoodban Jasa Heifetznek, a híres hegedűművésznek első filmjét, amelynek a címe »Zenét akarnak«. Több mint hat hónapig folytak a film felvételei. A világhírű hegedűs a munka befejezése után a következőket mondotta: — Husz esztendeje járom a világot és sokszor voltam veszélyes helyzetben. Sanghájban a legnagyobb uccai harcok idején volt koncertem. Kína háborus vidékein is rengeteget megfordultam, de öszintén mondhatom,

sehol annyi veszedelem nem fenyegeti az embert, mint a filmmezésnél.

Megfogadtam magamban, hogyha ezt a filmet befejezem, soha az életben nem állok többé a felvevőgép elé. Hat hónapig, amíg a felvételek folytak, ugyszólván aludni sem tudtam az izgalomtól.

Érdekes adatokat mondott el önmagáról a hegedűművész.

— Háromesztendőskoromban adták először kezembe a hegedűt és ötéves koromban már koncerteztem. Egy ideig az apám jegyezte pontosan, hogy naponta mennyit gyakorolok, később pedig, amikor már felserepedtem, én vezettem naplót a tanulmányimról. Tessék megtekinteni az adatokat: a mai napig több mint 66.000 órát játszottam és gyakoroltam.

Az életemnek kétötöd részét a hegedűvel az állam alatt töltöttem el.

Arra az indiszkrét kérdésre, hogy 33 esztendő alatt mennyi pénzt keresett a hegedűjével, Heifetz nem válaszolt, csupán ennyit mondott:

— Nem sok vagyonom van, de nem is érdekel annyira az anyagi helyzet. Feleségemmel (Florence Vidor) és két gyermekemmel boldogan élek. Ezeket a kincseket gyűjtöttem. Ezenkívül van két híres hegedűm, az egyik Stradivarius 1731-ből, a másik Guarnerius 1742-ből. Szakértők 400.000 dollárra becsülik a két hangszert. Első filmemben mind a kettő szerepelt.

Elmarad a szubotikai Magyar Olvasókör társasvacsorája. A szubotikai Magyar Olvasókör vezetősége szeptember 16-ra társasvacsorát hirdetett. A bankett a közbejött események miatt elmarad.

Sebestyén Pál szombori író darabja a noviszádi Nemzeti színház műsorán. A jelenleg Szomborban vendégszereplő noviszádi Nemzeti színház kedden adja elő Sebestyén Pál ismert szombori származású drámai Örök ifjúság című színművét amely tavasszal Párizsban aratott nagy sikert. Jugoszláviában a beográdi, zagrebi és szkopljei színházak tüzték műsorra az érdekes ujdonságot, melyet a noviszádi színház is játszik először az ország területén még pedig parádés szereposztásban az országos híru jellemzősinnel Tanhofer Tomislávval a főszerepben, Leitnernek a berlini Reinhardt színház volt rendezőjének egészen újszerű jelenetezésében. A bemutató iránt amelyet szombaton megismételnek nagy érdeklődés nyilvánul meg.

SZÍNHÁZ-FILM

Topola mai ünnepe

Bogojevói Gyöngyösbokréta, tréják, egyfelvonásosok

Bácskatopolán ma méhészeti kongresszus és kiállítás lesz, s a kiállítással kapcsolatban elsőrendű szórakoztató műsort állított össze a rendezőség. A szórakoztató műsor két részre oszlik: a délutánira és az estire. Topola gyönyörű parkkal büszkélkedik, amely kiválóan alkalmas szabadtéri előadások, népművelés és egyéb hasonló összejövetelek rendezésére. A topolai műkedvelők nagyon helyesen ki is használják ezt a lehetőséget, s ma délután is szabadtéri előadást rendeznek. Reméljük, hogy a hetek óta tartó napos, meleg őszi időjárás nem változik, s semmi akadály sem lesz a szabadtéri előadás megtartásának.

Az egész napot kitöltő műsor

kiemelkedő eseményei:

a bogojevói Gyöngyösbokréta és a topolai műkedvelők fellépte.

A bogojevói vendégek a délelőtti felvonuláson is résztvesznek, hogy festői öltözetükkel színesebbé, érdekesebbé tegyék a menetet. Délután szabadtéri színpadon mutatják be az ősrégi gyönyörű magyar táncokat, este pedig a Gazdakör színpadán lépnek fel.

A topolai műkedvelők Tilger Mihály kitűnő rendezésében ugy a délutáni, mint az esti műsor keretében magánjelenetekkel, egyfelvonásokkal, tréfákkal szerepelnek, s bizonyára nagyszerű szórakozásban részesítik a nagyszámú közönséget.

Nizsinszkij állapota rohamosan javul

Érdekes hírek a nagy táncos betegszobájából

(Budapest, szeptember). Örvedetes hír érkezett Svájcából Magyarország a Vaszlav Nizsinszkij, a legkiválóbb modern ballettáncos állapotában

örvedetes javulás állott be.

Nizsinszkij, finom mozdulatai, kifejező mimikája, nagyszerű tárcetchnikája, könnyedsége, rendkívüli ugróképessége és kápráztató piruettjei már egészen fiatal korában a világ egyik legkitűnőbb táncosává tették. Dzsagilev táncceportjával járta a világot és mindenhol osztatlan csodálatot keltett fölényes művészetével. »Játéka«, »Egy faun délutánja«, »A róza lelke« voltak többek között leghíresebb szerepei. »A róza lelke« címszerepében olyat produkált, hogy az szinte a fizika alaptörvényeit is megáfalta. A ballet végén, amikor a róza lelke elszáll, Nizsinszkij hatalmas ugrással távozott el a színpadról. Ez az ugrás azonban inkább lebegésnek hatott. Lassan emelkedett fel a földről és rugalmasságával, mozdulatainak tökéletességével azt a látszatot keltette, hogy

lassan kirepül.

kiszáll a színpadról. Amit a film a lassított felvétel tükrében tud csak megcsinálni, azt valósította meg Nizsinszkij a színpad valóságában.

A TRAGIKUS BUKÁS

Pulszky Romolával, Márkus Emília leányával kötött házassága után Nizsinszkij külön társulatot alapított. Amikor társulatával Londonban vendégszerepelt, a fagyos angol közönség közönye egyszerűen végét szakította a tökéletes művész hallatlan magasságokba emelkedő pályájának. Amikor Nizsinszkij látta a közönség hidegségét, a nyílt színpadon összeesett. Azóta egy párisi, majd

svájci idegszánatóriumban áll napjait.

A világ legkitűnőbb ideg orvosai természetesen mindent elkövettek, hogy a melankólikus, semmivel sem törődő, semmi iránt sem érdeklődő nagy művészt meggyógyítsák és újra visszaadják a művészetnek. A szokásos gyógymódok mellett kipróbálták rajta a legújabb injekciókat, gyógyszereket, kezelési módokat. Többször hitték azt, hogy ha Nizsinszkij meghallaná valamilyik régi nagy szerepének zenéjét,

magához térne.

A szánatóriumban eljátszották a »Róza lelke« kísérőzenéjét, vagy a »Faun délutánja« muzsikáját. Némelyik kísérletnél Nizsinszkij szemében fel-felcsillant az érdeklődés és emlékezés fénye, de aztán újra visszasüllyedt letargiájába.

Az ilyen kísérletek nyomán azután a legfantasztikusabb hírek keltek szárnyra az egész világon, amely részvételei és szeretettel hallgatott meg minden újságot, amely a nagy művész betegszobájából jött. Ezek a hírek azonban mindig kitalálásoknak, túlzásoknak bizonyultak.

SORSDÖNTŐ KISÉRLET

Legutóbb azonban nagyon érdekes és az előbbieknél sokkal eredményesebb kísérlet zajlott le a svájci idegszánatóriumban. Serge Lifar, a párisi Opera világhírű szólótáncosa látogatta meg Nizsinszkij és eltáncolta előtte a »Róza lelke«-t. Már a zenére felfigyelt egy kissé a beteg, a tánc pedig

teljes mértékben lekötötte érdeklődését.

Ritmikusan mozogni kezdett Serge Lifarral együtt, mozdulatain szinte meg sem látszott a hosszú pihenő. A befejező piktordnál pedig megismételte legdús ugrását, olyan tökéletesen, hogy huszonöt év előtt sem csinálhatta jobban.

A kísérlet nyomán újra bizakodó és reménykedő hírek terjedtek el, de ezek ezuttal már forrásuk miatt is sokkal többet jelentenek, mint az előzőek. Ezt ugyanis Pulszky Romola, Nizsinszkij felesége telefonálta meg édesanyjának Márkus Emíliának, Pulszky Romola állandóan férje közelében él, naponta nála van, ameddig lehet és minden percét neki szenteli. Könyvet is írt Pulszky Romola, amelyben maradandó emléket állított annak a nagy művésznek, aki Nizsinszkij valaha volt és aki talán ma is az a buskmorság áthatolhatatlan fala mögött.

»MÁR LEHET REMÉLNI«

Márkus Emília, férje, Párdány Oszkár és unokája, Nizsinszkij Tamara (Nizsinszkij és Pulszky Romola lánya) társaságában most érkezett meg négyhetes utátrafüredi nyaralásából. Egyik este felhívta őt telefonon leánya Ro-

mola Svájcából. Márkus Emília a következőkben mesélte el Nizsinszkijné Pulszky Romola beszámolóját:

— Nagyon nagy örömmel hallgattam a telefonban rég nem látott lányom hangját, de még nagyobb örömöm volt abból, amit mondott. Leírhatatlan boldogsággal újságotla, hogy férje állapotja rohamosan javul és most már remélni is lehet. Az orvosok megengedték, hogy Nizsinszkij és Romola a közeljövöben együtt töltsenek néhány hetet a Lago Maggiore partján, egy nyaralóhelyen és csak azt kötötték ki, hogy Nizsinszkij állandó ápolója is elkísérje őket. A svájci ápolót közben behívták katonának s így Romola nagyon félt, hogy a tervezett utazásból semmi sem lehet. Az orvosok azonban most már azt is megengedték, hogy Romola férjével kettesben utazzék el. Ebből Romola — azt hiszem joggal — azt következtetheti, hogy férjének állapotja annyira javult, hogy már nincs is szükség állandó felügyeletre.

— Romolát különben szerződéssel kínálták meg a közelmúltban. Arról van szó, hogy az orosz balettel ő is elmenne annak ausztráliai turnéjára és az előadásokkal kapcsolatban felvadásokat tartana. Romola elfogadta a szerződést és már csak az időpont megállapítása van hátra.

Ha Nizsinszkij állapota csakugyan olyan örvedetesen javul, mint azt felesége olyan boldogan újságotla, akkor talán remélhető az, hogy Pulszky Romolának nem kell elhagynia a férjét akkor sem, amikor Ausztráliába utazik. És az is elképzelhető talán, hogy az orosz balet ausztráliai turnéján valami nagy örömet jelentő, hatalmas meglepetés, robban ki...

Valér Sándor

Habozásra és dadogásra nincs idő

Rögtönzött előadások az angol rádióban

Londonból jelentik: Az angol televízió szeptember 16-ra érdekes új kísérletet tervez. Mrs. Olga Collett bemonológó, Christina Foyle írónő, Donar Thompson Hyde parki népszónok és Leslie Mitchell rádióriporter rögtönzött előadásokat fog tartani.

A témáról sejtelmük sem lesz, mielőtt a mikrofon elé nem kerülnek. Kalapból kell kihuzniok a tételeket. Csak tájékoztatásul közli a rádió, hogy ilyenfajta témákról kell majd szólniok, mint

»A nők szavazati joga«,

»Járjanak-e nők kocsmába?«, »A közlekedési probléma«, »A házimunka«, »A férj köteles-e pontosan beszámolni a keresetéről a feleségének?«.

A rögtönzött előadást azonnal meg kel kezdeni. Habozásra és dadogásra nincs sok idő, mert mindössze két és fél percig tarthat egy előadás.

ISKOLA-könyvszer-táska

JUTANYOS ARON

könyvkereskedésében

SZUBOTICA

TELEFON 57

Használt könyvek FÉLÁRON

KÖZGAZDASÁG

Páratlanul bőséges olajmedence a Balaton vize alatt

Telepítési akció az egész Baranyában — Megszűnik Románia magyarországi kárpátja — Magyar teherautógyártás

— Magyarországi gazdasági levél —

(Budapest, szept. 9.) — A magyar kormány Baranya vármegye törvényhatóságát a napokban arról értesítette, hogy a vármegye területén, legelőször az Ormánság vidékén, nagy telepítő mozgalom indul meg. A kormány elhatározása országsszerte, de különösen a Baranyában nagy meglepetést váltott ki, mert tudvalevő, hogy

az egyke éppen Baranyában a legerősebb

és a virágzó sváb falvak körül egyre több a szinylődő, elorvadó magyar község. A telepítést az ország különböző részeiből odaköltöző sokgyermekes családdal kezdik meg, akiknek megélhetéséről, előremenetelükről ingyenes jósággal és mezőgazdasági gépekkel, valamint a vármegyében összeírt nagybirtokoknak a földreform által felszabaduló földeknek szétosztásával kívánnak gondoskodni. Érdekesebb, hogy a baranyai telepítési akciókat tulajdonképpen egy színű országos hatása váltotta ki. Kodolányi János »Földindulás« című színműve, amely az Ormánságban játszódik le, a budapesti állami Kamaraszínházban (a volt Belvárosi Színház) kétszázszor került színre, majd staggioneszerűen az ország távolabbi vidékeire is elkerült. A színmű tárgya az egyke és a sváb gazdák által felvásárolt földjeik miatt elorvadó magyar falvak pusztulása volt.

A magyarországi olajforrások sikereiről és a lispei olajmező terjedéséről mindig hűségeesen beszámoltunk annál is inkább, mert a mai világpolitikai bonyodalmakban az Európába várható olajküldeményekről minden valószínűség szerint annál is inkább le kell mondanunk, mert az olajat a hadviselő államok arannyal fogják megfizetni. Eppen ezért örömdetes az a váratlan híradás, hogy

Lispétől mintegy harmincöt kilométerre újabb, gazdag ereszeti olajfeltárás kezdődik.

A próbafúrások a legszebb eredményre engednek következtetni. Az olaj ott sűrűbb, mint a lispei és mint az amerikai szakértők megállapították, az új olajmedence egészen a Balaton alá nyúlik. Így minden valószínűség szerint feltételezhető lesz, hogy a Balaton alatt hatalmas mennyiségű olaj húzódik meg, aminek feltárására máris minden előkészület megtörtént. Lehetővé teszi ezt az a gondoskodás is, amit az angol-amerikai érdekeltekkel karöltve a magyar kormány előrelátott s melynek segítségével az országba mintegy két hónappal ezelőtt újabb olajfúrógépek és felszerelések érkeztek. S míg Európa nagyhatalmai háboruszkodnak, addig a semleges Magyarország békés munkával tárja fel nagyszerű földje eddig rejtett kincseit, felszabadulva így attól, hogy a jövőben

külföldről hozzon be olajat. Az olaj teljes feltárása

a nekilendülő magyar ipar soha nem látott arányokig fogja fejleszteni

és az ország motorizálását hatalmas mértékben segíti majd elő.

A folyamatban levő magyar-román kereskedelmi tárgyalásokról az érdekeltek eddig meglehetősen keveset tudtak meg. Árérdekében a tárgyalások titokban folynak. Ennek ellenére sikerült megtudni, hogy a magyar érdekeltek

a romániai tűzifa magyarországi exportját törölni kívánják,

ami a román bizottság körében nagy konsternációt keltett, annál is inkább, mert remélték, hogy ha az eddigi 40.000 vagonos kontingenst nem tudják tartani, legalább 25.000 vagon elhelyezése biztosítható lesz. A magyar tárgyalóbizottság pontos statisztikai adatokkal igazolta, hogy a Felvidék és Kárpátalja visszacsatolásával a magyar tűzifaszükséglet teljes fedezést nyert. Ennek ellenére előzékenységből hajlandók lesznek évi 3000 vagon romániai tűzifa behozatalát engedélyezni. Előrelátható, hogy Magyarország más romániai fatermék behozatalát is erősen lecsökkenti, míg a petróleum és az olajtermékek behozatalát fokozatosan kívánja csökkenteni.

A Felvidék és Kárpátalja visszacsatolásával, valamint a magyar autótávamok mérséklésével a magyar motorosítás, de különösképpen a személykocsik megnövekedése erősödött. A külföldi autómárkák képviselői között előljár az olasz »Fiat«, de az utóbbi hónapokban nagy tért hódít a német »Opel« konzern is. A teherautó-állomány szaporodása már kisebb méretű. A tavalyi első félév 120 teherautó eladásával szemben ugyan 254 új kocsi került az idei első félévben forgalomba, de tekintettel arra, hogy a Felvidéken és Ruszinszkon a magyarországi forgalomba való bekapcsolódás, főleg a román pálya-vonal miatt, teherautókkal volt csak elérhető, ez a növekedés jelentéktelen. A teherautókból az idén mintegy a fele már magyar műhelyekből került ki s mivel a napokban alig jött az országba német gyártmányú gépkocsi,

a magyar teherautógyártás emelkedése és erőteljesebb fejlődése biztosra vehető.

A motorkerékpár-statisztika nem mutat különösebb fejlődést. Érdekesebb azonban itt is feljegyezni, hogy a forgalomba került új motorkerékpároknek több mint ötven százaléka magyar gyártmányú s egyenrangúak a külföldiekkel.

A magyarországi szabóipar és a jól foglalkoztatott konfekciós üzemek, a világháború kihatásaképpen súlyosan panaszkodnak, főleg a jobbminőségű angol és szudéta-vidéki szövetek elmaradása, valamint a szabókellékek, bélésszárak rohamos megdrágulása miatt. Az utóbbi hetekben

külföldi fonál sem érkezett az országba.

Mivel Délkelet Európában gyapjú-fonálgártás nincs, a magyarországi szövetgyárak munkakorlátozásával feltétlenül számítanak.

Ma: Méhészeti kiállítás Topolán

A bácskai gazdatársadalom figyelmé ma Topola felé fordul. Az ottani Méhészegyesület méhészeti és gyümölcskiállítást rendez, olyan kiállítást, amely megérdemli, hogy remesak a méhészek és a gazdászok, de a nagyközönség is felelősen rá a magyar gazdatársadalom átértékelte a mai kiállítás és kongresszus jelentőségét, mert a nemzetközi háborús bonyodalmak ellenére,

a kiállítás iránt a vidéken is igen nagy érdeklődés nyilvánul.

Növeli a kiállítás iránti érdeklődést az a körülmény, hogy a méhészeti és gyümölcskiállításon kívül kitűnő szórakoztató műsor gondoskodik a Topolára érkező vendégek mulattatásáról.

A kiállítás nemcsak a topolai, hanem a vidéki méhészek is részt vesznek kaptáraikkal, faj-méheikkel és a méhészkedés szakmájába vágó különböző érdekes kiállítási tárgyakkal. A gyümölcskiállítás is méltán tarthat igényt érdeklődésre, mert a gyümölcsfélék teljes beérésének idején vonulnak fel a legkitűnőbb termékek a nagyközönség elé.

Németország az idei év végéig 40.000 tonna búzát akar átvenni Romániától

Bukarestben megegyezés jött létre a német buzaátvételi hivatal kiküldöttjei és a román buzaátvételi szövetkezet között, amelynek értelmében Németország 300.000 tonna romániai búzát vesz át. Ezt a mennyiséget 1940 januárjáig kell kiszolgáltatni. Németország ezenfelül

még 100.000 tonna román búzát akar átvenni.

Románia az idei év első felében összesen 1.038.716 tonna gabonamennyiséget szállított külföldre, amiből Németország 184.416, Olaszország 161.457, Görögország 97.558, Belgium 76.625, Hollandia és Dánia egyenként 35.800 tonnát vett. Egyedül júniusban 190.000 tonnát szállított Románia külföldre és ebből Németország 75.000, Olaszország pedig 63.000 tonna búzát vett át.

Romániában emelkednek a nyersanyag árak. A bukaresti piacon a nyersanyagok általános ár-emelkedése észlelhető. Különösen a szénárak emelkednek. Ugyancsak megdrágult a petroleum, fa, gyapjú ára is, míg az élelmiszercikkek árai változatlanok.

Utazók figyelmébe!

Pancsevón **Jesina Mihály** a szentai „Royal” kávéház éveken át volt főpincére **megnyitotta a**

„BEOGRAD” kávéházát

Elsőrendű konyha. Olcsó és tiszta szobák. Különösen a Beogradba utazó vidékiek részére alkalmas

A nemkliring államokból érkező behozatal általános ellenőrzés alá kerül. Beogradból jelentik: A pénzügyminiszter rendeletet írt alá, amelynek értelmében szeptember 12-től kezdve általános ellenőrzés alá veszik a nemkliring államokból jövő behozatalt. Eszerint szeptember 12-től kezdve a szabad devizájú országokból érkező árut csak abban az esetben lehet elvámolni, ha az áru behozatalára a Narodna Banka mellett működő deviza igazgatóság engedélyt adott ki.

Megalakult a cukor eladási központ. A cukor eladási központ megalakításáról szóló rendelet értelmében megalakult az eladási központ. Elnökévé Leszics crvenkai cukorgyári igazgatósági tagot választották meg. A pénzügyminiszter biztosa dr. Kralj Zvonimir. A központ a jövő héten kezdi meg működését.

A bankbetétek kifizetéséről szóló rendelet kiegészítését kéri. A bankbetétek kifizetéséről szóló rendelet 2. szakasza alapján 5.000 dinárig minden betétet kötelesek a bankok azonnal kifizetni, míg az 5.000 dináron felüli betétet 1—3 hónapi felmondás után fizetheti csak ki a bank. A 2. szakasz azonban lehetővé teszi, hogy a nagy betétesek minden nap 5.000 dinárt kivehetnek a bankból és így, akiknek 50.000 dinár betétje van, ezt az összeget tíz nap alatt kiveheti, minden felmondás nélkül. Ezért azt hiszik, hogy a pénzügyminisztérium rövidesen kiegészítő rendeletet ad ki, amely lehetővé teszi a bankrendelet ilyen magyarizálását.

RÖNTGEN AZ AUTÓN A tökéletes autófelszerelésből ezentúl nem hiányozhat a — röntgenkészülék sem. Ezt állapította meg az amerikai Yale-egyetem egyik tudós tanára, aki azzal kísérletezett, hogyan lehet megkönnyíteni az autók számára az autógumi-defektusok megállapítását. A tanár szerint rendkívül egyszerű és mindenki számára könnyen hozzáférhető módszer, ha a gumit megröntgenezik, mert akkor nyomban megállapítható, mi okozta a defektust és nem vész el sok idő a haszontalan hibakeresgetéssel. Ő maga 2000 hibás gumit röntgenezett meg és minden alkalommal másodpercek alatt tökéletes pontossággal megállapította, patkószög, bakancsszög, üvegdarab vagy kő volt-e, ami a bajt okozta és hogy melyik részén kapta a hibát a gumibroncs. Azt hiszik, hogy ezt a fölfedezést a legnagyobb örömmel fogadják az autósok, hiszen most már valóban könnyű dolguk lesz, ha valamelyik elhagyatott vidéken kilyukad a gumi: egyszerűen előveszik a röntgenkészüléket, átvilágítják vele a gumit és pontosan tudni fogják, hol a hiba. Ezzel azután tökéletesen rendben is van minden. Ha azonban tovább is akarnak haladni, akkor vagy meg kell javítani a gumit, vagy — a régi, elavult módszer szerint — felszerelni a pótkereket.

Statisztika ■ Költségvetés-ellenőrzés ■ Mérleg-elemzés!

Ezek a mai gazdasági élet legaktuálisabb kérdései! A személyzeti statisztika vezetésére szolgáló leghíresebb készülékek! Az egész gazdasági életet érdeklő fi. véleményelő falalmány!

A tudományos hivatali racionalizálás új rendszere UNIVERSAL-BIRO-ROBOT A statisztika, a költségvetés-ellenőrzés, a mérleg-elemzés

Észszerű vezetésére szolgáló készülékek. — Jug. szab. 9555. sz., osztr. szab. 129.928. sz., ném. szab. 587.674. Mindennapi „önműködő” statisztika vezetés, — önműködő mérleg-elemzés, — költségvetés-ellenőrzés

Beszélgetés a feltalálóval:
A »Matica Rada« előadása, melyet a beográdi kereskedelmi kamara nagytermében tartottak meg, nagyon érdekes újdonságot ismertett az állami, önkormányzati és más közigazgatási hatóságok valamint a szövetkezetek, igazgatók, gyárosok, vállalkozók, kereskedők és iparosok előtt.

Az »Universal — Biro — Robot« elnevezésű szerkezeteket mutatták be, amelyek Kriznic jugoszláv állampolgár találmányai.

A mérlegelemzés ezt a szerkezetét így nevezhetjük:

»A gyors és teljes áttekinthetőség, a bankok biztosságának és felszámolhatóságának, az összes ipari és kereskedelmi vállalatok valamint vállalatok mindennapi tökéletes ellenőrzésére szolgáló szerkezet.«

A feltalálónak nagy sikere volt. De beszéljen ő maga:

»A feladat abban állt, hogy olyan szerkezetet állítsak össze, amely mindennemű statisztika vezetésére képes és amely emellett egyszerű, könnyen kezelhető és a gyors és szemléltető statisztikai nyilvántartási munkálatoknak megfelelő legyen. Mert ismeretes, hogy nálunk eddig nem nagy súlyt helyeztek erre, pedig éppen napjainkban nagy szükség van a racionális és pontos statisztika vezetésére. Hiszen a statisztika képezi a gazdasági és szociális tudományok alapját. A statisztika ismerete hatalom.

A másik feladatomban tartottam, hogy a gazdasági, ipari, pénzügyi és kereskedelmi vállalatok vezetői részére e szerkezet segítségével olyan önműködő ellenőrzést létesítsék, amely minden nap bármely pillanatban a vállalat teljesen tiszta képét nyújthatja és 5 vagy 10 évre visszamenőleg ellenőrizheti a vállalat munkáját. Ugyazintén a betétesek és részvényesek részére is teljesen áttekinthető ellenőrzést kellett teremteni, hogy a vállalatról — amelyben tőlük érdekeltek, bizonyosságot kapjanak a jövedelmezőségről.

A harmadik feladat ami a szerkezet előállításánál vezérelt, hogy olyan célszerűen állítsam azt elő, hogy az a költségvetési ellenőrzés vezetésére szolgálhasson. Ezt a költségvetési ellenőrzést a genfi »Internationale Rationalisierungsinstitut« már évek óta ismerteti és ajánlja.

Mindhárom probléma megoldására egy általános standard gépezetet kellett alkotnom.

Az »Universal — Biro — Robot« nevű szerkezetemmel ezt a kérdést teljesen megoldottam.

»Kitűnő bel- és külföldi szakértők mint pl. a bécsi világkereskedelmi főiskola rektora Dr. Ziegler Julius, ugyazintén a legmértékadóbb belföldi intézmények szerkezetemről lelkesen és kedvezően nyilatkoztak.«

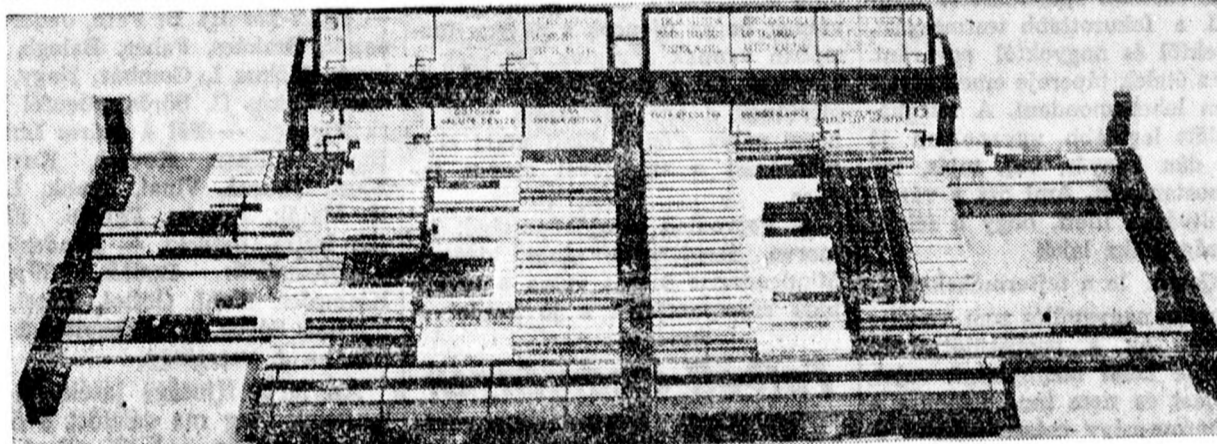
»Leírhatja-e nekünk röviden »Universal — Biro — Robot«-jának feladatait és hatáskörét?«

»Az én szerkezetemmel — amint már említettem — egyénileg beállítható a statisztika vezetése, a költsé-

gvetési ellenőrzés és a mérleg elemzés. Például a szerkezet megadhatja a mérleg pillanatnyi tárgyilagosság kritikáját, és pedig számtalan árnyalatban és a mérleg összegéhez százalékarányban viszonyítva. Kimutatja bármely vállalat megbízhatóságát, biztosságát és felszámolhatóságát valamint annak egységes vezetését.

Tüzetes költségvetési ellenőrzést is lehet velük végezni még pedig 5—10 évre visszamenőleg. A bécsi »Die Neue Freie Presse« c. lap, amely annak idején »Ein zeitgemässer Behelf für die Leitung von Wirtschaftsunternehmen und Finanzinstituten« cím alatt nagyon hízegő ismertetést hozott találmányomról, különösen a költségvetési ellenőrzésre vonatkozólag. Erről a bécsi »Oesterreichischer Wirtschaftsverlag« szakirodalmi intézet keretében (amely intézményben főleg a világkereskedelmi főiskola tanárai működnek közre) előadást tartottak, ahol többek között a költségvetési ellenőrzés fontosságáról a következőket mondták:

»Hogy milyen fontossága van a költségvetési ellenőrzésnek a racionalizáció keretében, azt már a Genfben 1930-ban az »Internationale Rationalisierungsinstitut« által összehívott vitakonferencia is kimondta.

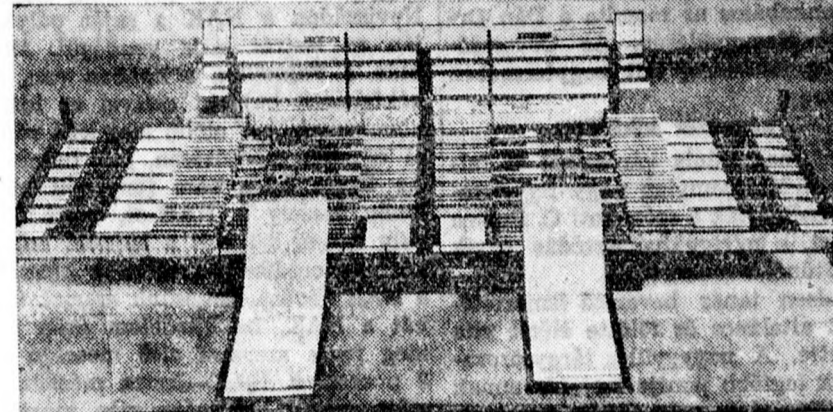

A lap így folytatja:
»A fent ismertetett szerkezet segítségével egyszerűen és gyorsan lehet a kívánt »folyó költségvetési ellenőrzést« vezetni.«

Ez a bírálat eredetiben, mindenkinek rendelkezésére áll.

A szerkezet mindennemű áttekinthető statisztikát éppen úgy vezethet mint az egész mezőgazdaság, bányászat, ipar, kereskedelem, kivitel és behozatal, népesség, népelemzés, nemzetiség, közlekedés, külkereskedelmi haladás, szövetkezet, idegenforgalom, börze, deviza, pénzügyi műveletekről, városi, bányási, járási, községi statisztikát, az adó, munkásbiztosítás, biztosító társaságok statisztikáját, egészségügyi, betegségi statisztikát és általában a gazdasági élet minden ágáról szóló statisztikát.

Például — az ország mezőgazdasági statisztikájára beállított szerkezet 10 évi statisztikára vonatkozó több mint harmincezer statisztikai kérdést tartalmaz és pedig egy járást összes közsegeire, — a járásokra, — az illetékes bányára, minden bány-

ságra külön-külön, végre az egész királyságra. Egyik község összehasonlítása a másikkal, egyik bányás más bányásokkal való összehasonlítása az összes szükséges statisztikai kérdésekben ugyazintén pillanatok alatt lehetővé vált.

Ismeretes, hogy az optikai és plasztikai benyomások erősebben hatnak és nagyobb figyelmet igényelnek, mint a számok, számoszlopok száraz, sokszor komplikált összegyűjtetése.

A vállalat gazdaságossága, rentabilitása, felszámolhatósága mint nyitott könyv áll a szemlélő előtt.

Ha így tekintünk a készülékre, amely egyénileg a mérlegelemzésre

rengés nélkül végeznek a nép, a betétesek és a részvénytöke nagy kárára. Továbbá a költségvetési hibák vagy statisztika nem teljes vezetése feltétlenül és felette élesen kitűnik e szerkezetből. Egyik főelőnye az is, hogy legalább 50%-ot takarít meg időben, munkában és hivatalos nyomtatványokban.

Ha például résztvesz egy bemutatóban, amint ezen az érdekes szerkezetten statisztikai munkát, mérlegelemzést vagy költségvetési ellenőrzést végeznek és feszült figyelemmel kíséri, mint fejlődnek ki az eredmények, az az érzése támad, hogy az

»Universal — Biro — Robot« előtt nincs titok és az aki használja,

van beállítva, akkor a betétesek, részvényesek és társak azonnal megállapíthatják, hogy mire bizthatják nehezen megtakarított pénzüket, hogy tőlük jövedelmezősége és biztossága kétségtelen legyen, ugyazintén megállapíthatják azt is, mely vállalatokból kell pénzüket visszavonniok.

Készülékem idejében mutat rá az elégtelen felszámolás veszélyére, megőrzi a vállalat igazgatóját az »Aktívában« a »kötött értékek« veszélyétől, a »Passzívában« pedig az »idegen eszközök« fölösleges használatától a »saját eszközökkel« szemben.

Az »Universal — Biro — Robot« használatával teljesen kizárt dolog a téves határozathozatal.

A fontos elintézetlen ügyeket szemléltetően feljegyzí és megsűrgeti.

Mérleg kimutatás, a hivatásos hiteltel szakértők nem tárgyilagoss — elfogult mérlegelemzése — akármely vállalat vagy pénzüntézet javára és indokolatlan hasznára szóló elemzés, amit sok esetben ma is minden tőp-

a siker teljesen biztos utján halad.

Az »Universal — Biro — Robot« szerkezet feltalálójával történt rövid de érdekes beszélgetés befejeztével alkalmunk volt betekintést nyerni a kitűnő referenciákba, bel- és külföldi szakemberek ismertetéseibe és nagyon kedvező véleményeibe, amelyek egyöntetűen a »Robot« szerkezetek rendkívül célszerű használatának a gazdasági élet minden ágába való bevezetését teszik ajánlatossá. Igaz, hogy hivatalainkban mindenütt vannak már írógépeink, számológépeink, könyvelési gépeink, de a mindennekfelett fontos, a mai gyors világban nélkülözhetetlen »statisztikai«, »elemző«, »költségvetési« gépeink, valamint az »irodai munkánapi szemléltető ellenőrzésére« szolgáló szerkezetünk még nincsenek. Szükség van tehát arra, hogy ezek is hamarosan a célszerű hivatalos életbe lépjenek. Azért nyugodt lélekkel állíthatjuk, hogy a feltaláló, aki ilyen elsőrendű bizonyítványokkal rendelkezik, biztos lehet a teljes erkölcsi és anyagi sikerben.

Miért híznak a dánok?

A gőzfűtés a vállalkozóknak

Kopenhágából jelentik. Igen, uraim, minden kétséget kizárólag megállapítottuk: hazánkban a hízás arányszáma megdöbbentő mértékben fokozódott az utolsó két évtized alatt...

E jelentőségteljes szavakat egy köpcös, ősz, pofaszakállas, fekete szalonkabátos ur mondta a Dán Orvosok Nagygyűlésén. Az Orvosszövetség zsúfolásig telt nagytermében mintegy

négyezer kiküldött

jelent meg Dánia városaiból és falvaiból. Mindannyian nagy figyelemmel hallgatták a szónokot: C. Pulsen tanárt, a mirigykiválasztódás egyik legkitűnőbb szakértőjét.

Pulsen tanár bevezető ismertetését általános és fölötté élénk vita követte. A nagygyűlés tárgysorozatának legfőbb pontja ugyanis annak megállapítása volt, Miért gyarapodik a dán honpolgárok és honpolgárnők testsúlya oly nyugtalanító mértékben? A husz évre visszamenőleg vezetett összehasonlító táblázatokról kiderült, hogy míg 1910-ben egy 45 éves dán férfi átlagos testsúlya 69 kiló volt, ez most 73-ra emelkedett és a 35 éves dán hölgyeknél az 1910-es 61 kilós átlagsúllyal ellentétben a mostani átlagos testsúly, minden fogyasztsági kura ellenére,

eléri a 67 kilót.

Az egybegyűlt kitűnő szakértők sorra vették az összes lehetőségeket. Többek esznek talán a dánok, mint régebben? Felelet: Korántsem. Kevesebbet mozognak-e? Ép ellenkezőleg. A modern sportszeretlet megköveteli a fokozottabb testmozgást, kicsinyektől és nagyoktól egyaránt. Talán az ételek tápereje emelkedett? Ezt sem lehet mondani. A világháboru előtt legalább ugyanolyan jó volt a dán kenyér, vaj, tojás, tej, mint mostanában. Ami azt a váratlan indítványt illeti, hogy a félsziget-ország szöke lakói

mondjanak le a tejtermékekről,

ezt a tudós nagygyűlés sem vehette komolyan. Az a bennszülött, aki nem enne kellő mennyiségű vaját meg tojást és nem inná naponta a maga három-négy csésze tejeskávéját fölül, nem is számítana dánnak.

Ilyen előzetes viták után ment fel az előadói emelvényre egy fiatal kopenhágai orvos! G. Hansen. Bár elfogódottan, halkán beszélt. okfejtéséből pattant ki a nagygyűlés szenzációja. Adatokkal bizonyította, hogy a dánok testsúlygyarapodását minden kétséget kizáróan

a gőzfűtés általános bevezetése okozta!

Azelőtt ugyanis, főképp a vidéki parasztházakban, télen nem volt tulságosan melegük a derék lakosoknak. Éppen azért ettek bőségesen, hogy kalóriavesztességüket pótolva, védekezzenek a hideg ellen. A világháboru óta azonban ebben az országban — bevezették a gőzfűtést. Az embereknek melegük van, de azért éppen annyit esznek, mint amikor még dideregtek.

Igy indult az egész dán nép hízásnak.

Most csak arra vagyunk kíváncsiak, hogyan oldják meg a boldog Dánia lakói ezt a súlyos problémát? ... »Leépitik-e» a gőzfűtést, vagy hősiesen rászánják magukat a szűkösebb táplálkozásra?

SPORT

Kapunyitás a noviszádi alszövetségben

A NAK-pályán: NAK—Isztra

A noviszádi alszövetségben ma teljes územmel megindul az 1939/40. évi bajnokság őszi fordulója.

A 3 elsőosztályú mérkőzés közül Noviszádon a NAK a saját pályáján az Isztrát látja vendégül. Miután a Vojvodina a ligában van, a kékfehérek bajnoki esélyei az idén növekedtek, bár előbb meg kell várni egy-két mérkőzést, mit tudnak. Az Isztra ellen nem fenyegeti különös veszély a NAK-ot, mert tavaly 3:0 és 8:0 volt a bajnoki mérkőzések eredménye, mind a kétszer a NAK javára. Érzésünk szerint tehát a NAK, ha küzdelem árán is, meg fogja szerezni első meccsén a 2 pontot. A NAK—Isztra mérkőzés előtt, amely bizonyára szép sportot nyújt majd, a két egyesület ifjúsági

csapatok játszanak barátságos mérkőzést.

Vidéken nagy harc várható Mitrovicán a Gragyanszki és a sabáci Mácsva között. A mérkőzés teljesen nyílt, az eredmény közel fog járni a döntetlenhez.

Ingyiján a ZsSK-nak alighanem könnyebb dolga lesz a palánkai Szlogával, bár a Szloga meglepetésekre is képes és ilyenkor, amikor a csapatok formája még nem alakult ki, sok minden lehetséges.

A nap műsorát 3 ifjúsági bajnoki és közel két tucat másodosztályú mérkőzés egészíti ki. Az előbbieknél színlhelye a NAK-pálya (délelőtt), az utóbbiak részint Noviszádon, részint vidéken kerülnek lejátszásra.

A noviszádi Vojvodina Szarajevóban

Hosszu évek fáradságos küzdelme, sok sikere és sok csalódása után a Vojvodina, mint a noviszádi alszövetség bajnoka, ma végre eléri célját: elindul a felső parlamentben, a ligában.

A pirosfehérek első mérkőzésükre nem kaptak éppen könnyű ellenfelet, a szarajevói Szlávia otthonában a legnagyobbaknak is veszélyes ellenfele.

Nagy kérdés az is, hogy a Vojvodina átszervezett csapatában hogyan válnak be az újoncok s milyen formában vannak a régiék. De ezek a kérdések talán a Szláviánál is felmerülnek s így alighanem csak a hazai pálya előnye dönti majd el a mérkőzést a szarajevói csapat javára.

A Vojvodina küzdőképességét ismerve, meglepetés nincs kizárva. Mindenesetre fontos volna a továbbiak szempontjából a jó kezdet...

Futball-eredmények

Szubotica: Bohémia—Bunjevác 3:2 (1:1), bajnoki, bíró Sonnenberg.

ZAGREB: Az Illiria jubiláris körmérkőzésén a Konkordia 6:0-ra verte az Illiriát, a Gragyanszki pedig 5:3 arányban győzött a HASK ellen.

MAGYARORSZÁG: Kisasszony-napján az MLSz négy válogatott propaganda-mérkőzést rendezett vidéken. Diógyőrött 3:3 volt az eredmény, Pécsen 1:1, Kecskeméten és Komáromban a válogatott csapat győzött 5:3 illetve 3:1 arányban.

SZTARAPAZOVA: Szlávia—Szremac (Vojka) 4:1 (1:1), barátságos.

Rövid sport hírek

Jugoszlávia atlétikai bajnokságát ma délután rendezik meg Beogradban, a BSK-pályán.

Hungária—Ujpest rangadó mérkőzés lesz ma Budapesten. A két csapat összeállítását a következő: (Hungária): Szabó — Kiss, Biró — Négyesi, Turai, Sebes — Béky, Müller, Cseh, Dudás, Szabó III. (Ujpest): Sziklai — Futó Fekete — Nagymarosi, Szücs, Szalay — Ádám, Vince, Zsengeller, Kállai, Kocsis.

Lovrics és Lojancsics, a beográdi Jugoszláviának két régóta sérült játékosok nemsokára újra edzésbe áll.

BSK—BASZK barátságos mérkőzés lesz ma délután Beogradban, a BSK-pályán.

A finn Tamila 1 óra 21 perc 17 mp-re javította a 25 km-es síkfutás világcuscsát.

NAK-hírek. A mai mérkőzésekre az alatt megnevezett játékosok szíveskedjenek megjelenni a pályán. **Fél 9-kor ifj. B:** Noszek, Pázmány, Mateisz, Kazinczy, Kuruc, Német I., Schmidt, Tikmajer, Schneider, Pavics, Balogh, ellenfél NFK, bajnoki. **Fél 3-kor ifj. B:** Fát, Jeder Urnauer, Szakács, Fehér, Balogh, Valusek, Mókus I, Gombár, Nagy, Puman, Mókus II, Sörös, ellenfél Isztra ifjúsági. **Fél 4 órára:** Lukács, Barta, Willner, Kovács, Kurunci, Haas, Thurzó, Vinai, Frank, Lerch II, Maták, Karaba, Fábán. Ellenfél: Isztra, bajnoki. **Rendezők és pénztárnokok:** Budák, Wogner, Klampfer, Kuhl, Götzel, Antel, Himelslaf, Sógör. **Pénztárnyitás 2 óra**kor. — A vezetőség.

AZ NFK ifjúsági játékosai jelenjenek meg ma délelőtt 8 órára a NAK-pályán a NAK elleni bajnoki mérkőzés lejátszására. O'áh, Fülöp, Kovács, Zimmermann, Somogyi, Katáts, Borovits, Gaál, Augusztin, Toma, Pávolovics, Zárkovic és Szőnyi. Az első csapat játékosai délután fél 1 órára legyenek a pályaudvaron, felszerelését mindenki hozza magával. **Intéző.**

A noviszádi Pincérek SK hétfőn délután fél négy órai kezdettel mérkőzést rendez a NAK-pályán. A mérkőzésen a nők és nőtlének csapnak össze. A nők az alábbi összeállításban veszik fel a küzdelmet: Karleusa, Szávic, Jélcics, Piola, Weiss, Rindákovic, Vondracek, Kökény I., Kökény II., Zsiga I., Zsiga II., Juras. A nőtlének csapatában Kerekes, Antonics, Sijákov, Weiss, Nagy, Szénási III. és Szénási V., Deszpot, Harkányi, Zsiga III., Sztéfánovics, Milics, Vuletics, Virág és Simonka játszanak. Mindkét csapat játékosait kérem, hogy hétfőn délután 3 órára szíveskedjenek megjelenni a NAK öltözőjében. **Intéző.**

Mai sport-tükör

SZEPTEMBER

10

VASÁRNAP

NOVISZÁDI ALSZÖVETSÉG

Első osztály: a NAK-pályán NAK—Isztra, Ingyiján ZsSK—Szloga, Mitrovicán Gragyanszki—Mácsva.

Második osztály: a) A bácskai csoportban: Petrovácon Szlávia—Trgovacski, Pivnicán aJnosek—Konkordia, Csurugon Hajduk—ZsAK, Noviszádon a Kragyorgye-pályán Makkabi—Karagyorgye és Textil—Temerini SK, a ZsAK-pályán Szlávia—Gvozdgyár és Rapid—Tátra, a Trgovacski-pályán délelőtt 10 órakor Livnicsár—Futaki SK, Kovilyon Sajkás—Bácska, Zsabalyon Borac—Jugoszlávia és Titelen Gragyanszki—Jugovics. — b) A szerémségi csoportban: Kamenicán Fruskogorac—Zrinyszki, Karlovcin Sztrazsilovo—Szlávia, Ingyiján Rádnicski—ISK, Petrovaradinban Jellasics — Stefanik, Mitrovicán MSK Rádnicski—LSK és Zanatlia—Podrinye, Sabácon Zanatlia — Rádnicski, Rumán Zvezda—Trgovacski.

Ifjúsági bajnokság: a NAK-pályán 8.30 órakor Szlávia—Vojvodina, 9.45 órakor NAK—NFK és 11 órakor Textil—Trgovacski.

SZUBOTICAI ALSZÖVETSÉG

Vidéki első osztály: Szomborban Sport—Szlávia, Sztáribecsn Gragyanszki—JAK, Szentán SzAK—Cdzsaci SC, Kulán JSK—Apatini SK, Bezdánban BSE—Jugoszlóven.

B) osztályok: a) A tiszai csoportban Merkur—Obilics, BAK—Szloga Jedinsztvó—Rádnicski és Sztárankanizán Szloga—Adai SK. — b) A közép-bácskai csoportban Gragyanszki—Krivaja, Csantaviri AK—VSC, Szrbobráni AK—Hajduk, Crvenkai SC—Bela Zvezda. — c) A dunai csoportban BAK — Szvetozármileticsi SC, SzAK — Kudeljár, Csonoplyai SK—ZsAK és Szloga—Szrpszkimileticsi SC.

PETROVGRÁDI ALSZÖVETSÉG

Petrovgrád: ZsSK—Rádnicski és Borac—Vojvodina a Borac-pályán. **Kikinda:** Szloga—Obilics.

Vrsac: Dusán Szilni—jabukai Jugoszlávia.

Pancsevó: Jedinsztvó — kikindai ZsAK.

JNSZ-LIGA

Szarajevó: Szlávia—noviszádi Vojvodina.

HNSZ-LIGA

Zágreb: HASK—Konkordia. **Varazsdin:** Szlávia—Szpliti SK. **Szpliti:** Hajduk—oszijeki Szlávia. **Szubotica:** Bácska — zágrebi Gragyanszki.

MAGYAR NEMZETI BAJNOKSÁG

Hungária—Ujpest, Taxisok—Gamma, Törekvés — Ferencváros, Kispest—Szolnoki MÁV, Elektromos—Haladás, Bocskai—Szeged és Kassai AC—Nemzeti.

Regényes magyar-argentin házasság egy hortobágyi csikó-szűr jóvoltából

(Budapest, szeptember.) Szőkehajú, szép fiatal leány ül velünk szemben a körüti kávéházban. Itt találkoztunk a körüti forgatagban hosszú esztendőök után először, s bizony kissé nehezen ment a felismerés, mert a szőkehajú kislány, amikor éveket ezelőtt még Debrecenben élt (ő sem tudja), barna volt, szép gesztenyebarna. Dehát az idő mulik, a divat változik az izléssel együtt és így változnak a női hajszínek is — mint ő maga mondja huncut mosollyal.

Tamás Margitka, aki szőke és huszonegyszendős, most végtelenül boldog, csupa mosoly és derű, ő ül az életnek és annak, hogy egy régi, váratlanul felbukkant ismerősnek elmondhatja élete készülő nagy eseményét.

— Megyek Dél-Amerikába — mondja.
— Szüleivel? — kérdezzük.
— Nem, ők maradnak, én a jövődéli férjemhez utazom.

A fekete kivét vidáman kavargatja és közben érdekes történetet beszél. A jövődéli férjéről, akit Harry Steaphonnak hívnak, amerikai állampolgár, de Argentínában él, egy hatalmas vállalat építésmérnöke. Az ismerkedésről beszél, a furcsa és különös ismerkedésről, amelynek az az érdekessége, hogy menyasszony és vőlegény még most sem ismerik egymást.

mégis nagyon-nagyon szerelmesek egymásba.

A dolog úgy kezdődött, hogy Tamás Margitka, aki szüleivel együtt már éveket ezelőtt költözött a debreceni öreg Csapó-uccából a budapesti Rottenbiller-uccába, az elmúlt nyáron néhány hétre meglátogatta nagymamáját, aki még mindig ott lakik a nyílt templom szomszédságában.

— Otthon aztán remekül éltem — meséli —, mindig együtt voltam régi barátommal és ismerőseimmel. Jártunk a strandra és egyszer kimentünk a Hortobágyra is, ahol addig még sohasem jártam. Nagy társasággal voltam együtt és kitűnően éreztük magunkat a pusztán, ahol egyikünk felvételt is készített a csoportról. Ki úgy állt a fényképezőgép elé, ahogy tudott. Én például

magamra vettem az egyik csikó-szűr kölesünkért szűrűt és úgy álltam a lencse elé — pedig akkor még nem tudtam, hogy ennek a fényképnek milyen sorsdöntő jelentősége lesz életemben.

Retiküljéhez nyúl és keresgél benne. Sokáig keresgél, mert sok minden van a hatalmas retikülben, de egyszerre csak előkerül egy fénykép.

— Nézze, itt van a másolata — mondja — ennek a felvételnek köszönöm a boldogságomat.

Majdnem elpityergí magát.
A NAPSZÁMOS BANKHIVATALNOK

Hát persze, az is érdekes hogyan került a fénykép oda a buenosayresi mérnök urhoz. Ugy történt a dolog, hogy az egyik fiatalember, aki a hortobágyi vendégek között volt, még tavaly ősszel kivándorolt és Argentínában telepedett le. Pénze annyit volt, hogy néhány hétig, amíg állást keresett, fenn tudta magát tartani, de az egykori banktisztviselő számára nem tulságosan sok elhelyezkedési lehetőség kínálkozott az argentin fővárosban. Végül is

elment napszámosnak az egyik építési vállalathoz.

Itt ismerkedett meg Harry Steaphonnal, aki ugyanannak a vállalatnak a mérnöke, s akivel azután sűrűn elbe-

Kusakovics haladó

szelgetett. A mérnök és a napszámos jóba lettek és így következett aztán be, hogy egy alkalommal a magyar fiatalember megmutogatta az otthoni fényképeket. Előkerült a hortobágyi felvétel is, amelyet a fiatal mérnök ur szokatlanul hosszú ideig nézegetett, azután visszaadta. De másnap ismét elkérte új barátjától a pusztasági felvételt és most már aziránt érdeklődött, hogy ki az a szép szőke lány, akin olyan furcsa öltözék van.

— Margitnak hívják, de hogy milyen Margit, azt bizony nem tudom, — hangzott a felelet.

MESEBELI KIRÁNDULÁS

Harry Steaphon mérnök ur azonban olyan nagyon érdeklődött, hogy a magyar fiatalember megígérte, itthoni ismerőseitől megkérdezi levélben a szőkehajú kislány nevét és címét. Így tudta meg azután az amerikai mérnök, hogy kit ábrázol a csikószűrös felvétel és

nyomban leült levelet írni Tamás Margitkának.

Azt írta, amit már ilyeskor szokásos.

hogy nagyon megtetszett a fényképe szeretne vele levelezni — ha a Miss is úgy óhajtaná. Még a fényképét is elküldte.

Tamás Margit kisasszony a maga egészen szűk angol tudásával válaszolt és ettől kezdve rendszeres lett a levelezés. A magyar kislány megtanult angolul, úgyhogy a levelezés egyre könnyebben ment és amikor Harry Steaphon először leírta, hogy szerelmes a szőke magyar kislányba, a szőke magyar kislány is bő részletességgel tudta biztosítani hasonló érzelmeiről. És mi kell még egyéb a boldogsághoz?

Utlevél és hajójegy.

— Megvan minden — mondja vidáman Tamás Margitka. — Szeptemberben elindulok és mire megérkezem, októberben megesküszünk. Ha maga tudná, mennyire szeretném már a valóságban is látni a vőlegényemet!...

És hozzátesszi:
— Valahogyan úgy tűnik fel előttem az egész, mint egy mesebeli ki-

rándulás. Igaz, nagyon rosszul esik és fáj mindent itthagynom, de a vőlegényem azt írta, hogy minden két esztendőben háromhónapi szabadságot kap és akkor hazajövünk látogatóba.

S azután:
— Akkor majd elmegyünk a Hortobágyra és elviszünk magunkkal egy olyan csikószűrűt, amelyben először látott meg Harry Steaphon mérnök ur.
R. Gy.

5 kérdés:

1. Hogyan hívják a franciák a Genfi-tót?
2. Ki volt az az orosz tábornok, aki megszökött magyarországi hadifogságából?
3. Hány kantonból áll Svájc?
4. Ki volt Előd fia?
5. Mennyi vére van körülbelül az átlagos embernek?

Válasz

regnapi kérdéseinkre

Kérdés: Ki volt a pesti Operaháznak olyan igazgatója, aki világhírű karmester is volt?

Felelet: Nikisch Artur és Mahler Gusztáv.

Kérdés: Ki a magyar vadászélet legkitünőbb írója?

Felelet: Bársony István.

Kérdés: Kik voltak a myrmidonok?

Felelet: Achilles népe.

Kérdés: Melyik a világ legforgalmasabb tengeri kikötője?

Felelet: Newyork.

Kérdés: Ki volt Mányoki mellett a XVII. században a másik nagy magyar festő?

Felelet: Kupecky János.

NE GYERE EL TÖBBÉ HOZZAM...

várpalotai Sággy Ilona verse

Hevesi József zenéje

Lassan

Ne gye - re el töb - bé hoz - zám, nem a - kar - lak lát - ni,
Azt be - szé - lik a fa - lu - ban, hogy hú - te - len let - tem,
Gaz - dag le - gény mért is a - kar sze - gény lány - hoz jár - ni?
Azt hi - szik, mert más - sal lát - nak, a - zé lett a lel - kem...
Ah - la - kom - ba' nem látsz töb - bé mus - kat - li vi - rá - got,
Nem bá - nam, hogy mit be - szél - nek, mert ha nem is lát - lak,
Roz - ma - ring - gal a ke - zem - ben temp - lom - ba se já - rok,
Kis ka - pum - ban min - den es - te még - is té - ged vár - laki

HIRDETÉSEKET A MÁSNAPI LAPRA DELUTAN 3 ÓRAIG, SZOMBATON DÉLI 12 ÓRAIG VESZÜNK FEL. A HIRDETÉSI ADÓ A HIRDETŐT TERHELI.

Apróhirdetések

UGY HÉTKÖZNAP, MINT VASARNAP EGY SZÓ 1.- DINAR. VASTAG BETŰS 2.- DINAR. A LEGKISEBB APRÓHIRDETÉS ÁRA 12.- DINAR.

Növények élő ereje a **»Növényharmat«** nem varázslat, hát **zöld** üvegjét épp ezért sohase nélkülözze házad!

ALLAST KERES

FIATAL gyermektelen házaspár nagyobb házba házmesternek ajánlkozik. Címeket a kiadóhivatalba kér. 5903

GYERMEKTELEN házaspár házmesteri vagy hasonló állást keres egy helyen. Az asszony kitűnő szakácsnő. Buljubasics Béla, Noviszád, Kiszácska u. 15, ajtó 3. 6234

ELMENNÉK házvezetőnőnek, vagy szakácsnőnek nagyobb családhoz, ahol kézilány lenne mellettem. Fizetés megegyezés szerint. 45 éves vagyok. Címeket »Becsületes« jellegre a kiadóba kérek. 6261

PEKMESTER, iparendélyvel rendelkező alkalmazást vagy finanszírozót keres. Vidékre is elmenne. Leveleket »Jómunkás« jelleggel a kiadóhivatal továbbít. 6292

FIATAL intelligens nő házvezetőnői állást keres magányos urnál. Cím a kiadóban. 6283

5 Időváltozás lesz, hasogát Rema? Nem kell félni tőle, van a háznál »Penta«
Kapható gyógyszerárban és kiskereskedésben
„D” gyógyszer extract ára üvegenként 12 Dinár.

ELADÓ használt ajtó, ablak és vas-takaréktűzhely (Sparherdt). Noviszád, Hilendarszka 7. 6289

ELADÓ a város szívében nagy sarkház 30.000 dinár évi jövedelemmel 275.000 dinárért. — II emeletes új bérház 3 komfortos lakással 390.000 dinárért. — I emeletes 10% jövedelemmel 550.000 dinárért. — Több kisebb, nagyobb jó jövedelmű bérház, családi házak, telkek. Ingatlanforgalmi IRODA Noviszád, Zselyznicska 1. Telefon: 21-51. 6279

HÁROMLÁMPÁS Unic villanyrádió olcsón eladó. Cím megtudható a kiadóban. 6273

PRIMA boszniai aszalt szilva 10 kilogrammos ládáknál 62.— dinár 25 kilogrammos ládáknál 135.— dinár 30 kilogrammos zsákokban 244.— dinár házhoz, szállítva küld: G. Drachler, Tuzla. 6309

HÁZ Noviszád központjában, csatornázott uccában, 32.000 dinár évi jövedelemmel 250.000 dinárért eladó.

HÁZ, új sarképület, 2 lakás, 2 fülkeshelyiség 100.000 dinárért eladó. Evi jövedelme 13.500 dinár.

UJ HÁZ, 3 parkettás szoba, előszoba, konyha, éléskamra, fürdőszoba, terasz, nyári konyha 120.000 dinárért eladó. Mijatovic Szeván, ingatlanforgalmi iroda, Noviszád, Mileticseva 12. Telefon 23-23. 6310

UJ EMELETES BÉRHÁZ komfortos lakással 10% tiszta hozadékkal, 320.000 din., kisebb bérházak, családi házak, házhelyek stb. eladók. Kizárólagos megbízott »Imobilija« közvetítő iroda, Noviszád, Katolicska porta. 6312

HASZNÁLT hálószoba butor és egyes butor darabok olcsón eladók. Noviszád, Zselyznicska 58. 6303

HÁZHELYEK forgalmas kövezett uton, városi autóbusszjáratnál jutányosan eladók. Érdeklődni: Noviszád, Rumenacska u. 106. sz. alatt. 6277

KIADÓ

KÜLÖNÁLLÓ UJ HÁZ a Telepen. Dj. Magarasevicsa 23. kiadó: 2 nagy szoba, előszoba, konyha, terasz, mellékhelyiségek, nagy kerttel. Bővebbet: Özv. Winkle Mária, Noviszád, Barona Bajicsa u. (a törvényszék mögött). 5473

KIADÓ összkomfortos háromszobás hallos modern lakás központi fűtéssel első emeleten a noviszádi Rádnicska-uccában garázssal! Pontos cím megtudható a Reggeli Ujság kiadóhivatalában. 5516

NAGY ÜZLETHELYISÉG és világos irodahelyiség (5 szoba) forgalmas uccában kiadó egyben vagy külön. — Mihajlovics trafik, Noviszád, Kralya Petra II. 62. Telefon: 22-49. 6167

KIADÓ több uccai és udvari irodahelyiség október 1-re. Bővebbet az Apolló Bioskop R. T. irodájában, Noviszád, Trg Oslobođenja 6. 6280

Egészség — hosszú élet!
Fogyassz tejes ételeket!
Mlečna Restoracija „Mirjana” Noviszád, Tanurdzics-palota.

KIADÓ LAKÁS október 1-re: 2 szoba, lakható előszoba, konyha, speiz és mellékhelyiségek. Arse Teodorovicsa ul. 17. Bővebbet: Noviszád, Duna-ucca 6., a trafikban. 6271

ÜTSZOBÁS összkomfortos teljesen új lakás október 1-re kiadó. Noviszád, Kralya Petra II. 46 alatt. 6283

URANIA MOZI, Noviszád
Ma 5, 7:15 és 9:15 órákor
VIDAM OPERETT:
LORD LAKAJ
Hans Söfniker Rose Stradner
Joe Stöckel

MINDENES és bejárónő kerestetik. Cím: Noviszád, Kralya Petra II. 160/a. 6255

KIFUTÓFIU 14 éven felüli felvétetik azonnali belépésre. Stern, Noviszád, Safarikova 11. 6286

BEJÁRÓNŐT vagy mindenest cselédet azonnal felvesz Bauer, Noviszád, Sztreljacska 3. 6281

INGATLANNAL vagy nagyobb kaucióval rendelkező lány üzletvezetőnek felvétetik. Ajánlatokat: »Szép kereset« jelleggel a kiadóhivatal továbbít. 6294

Sajátkezítményű **ERNYŐK** nagy választékban. Ernyők javítása és újra borítása a legprecízebben. Ugyanott **horodcsapok** kaphatók és azok javítását végzik. Özv. Gerber Jakabné Szabotica, B. Szudarevicsseva 32. 377

TANULÓLÁNYT női szabósághoz keres Pasics, Noviszád, Kralya Alekszandra 10. 6249

FORGALMAS fűszerüzlet és trafik keres gyakorlattal bíró jó üzletasszonyt társnak Noviszádra némi tőkével. Cím a kiadóban. 6243

KERESEK teljesen egészséges szolid cselédet kislányomhoz. Csuráné, Noviszád, Kralya Alekszandra 3/L. 6270

HENTES INAS azonnal felvétetik. Flammann, Noviszád, Kolodvorszki pro-laz 1. 6308

Órák harmonikák porcelán tászkák hátizsákok
kerékpárok fényképezőgépek bőrtáskák
Legujabb mintákban
Legnagyobb választékban
Legjobb minőségben
Es legalacsonyabb árban
Legnagyobb hazai áruház Jugoszláviában!
CSAK Stenmeck
CELJE 65
ÁRJEGYZÉK INGYEN

ELADÓ

JÓKARBAN lévő gyermek-sportkosci olcsón eladó. Noviszád, Alekszandra Adamovicsa 8. 6258

TENGERI-SZARITÓ berendezés: 2 vagon teljesítményű kedvező feltételek mellett eladó. Cím a kiadóban. 6268

HOFHERR S. F. garnitúra 1921-ből sürgősen eladó előnyös árban. Ladislav Bachrach, Beograd, Vilsonov trg 1/a. 6269

Motordefektjét és generáljavítását
Bácskatopolán teljes megelégedésre a **„ZADRUGA GARÁZS”**
végzi, amely közvetlenül a nemzetközi mintán, — a katolikus templommal szemben van. Ugyanott mezőgazdasági gépek nagy javítóműhelye, mindennemű épület és vasszerkezeti munkák készítése. Jó munka, szolid árai!
5525

EGYEMELETES új bérház a kereskedelmi akadémiához és az ártézi fürdőhöz közel, 4 komfortos lakással, évi 34.200 dinár jövedelemmel, 248.000 dinár készpénz és átvehető 72.000 dinár teherrel eladó. Ügynökök nem díjaztatnak. Cím a kiadóhivatalban. 6296

VALYOG ELADÓ. Ugyanott házbontásból származó törmelék és föld kapható. Noviszád, Groblyanszka 10. 6297

HÁZ: szoba, konyha, speiz, a telepi templom közelében eladó. Érdeklődni: Noviszád, Bácska u. 8. 6305

Korcsma, főúton, forgalmas helyen családi okok miatt azonnal eladó. Cím a kiadóban. 6300

ELADÓ EGY centrifuga gép, amely megfelel nagyobb textil-üzemnek vagy festőnek. Esetleg elcserélném kisebb kézihajtásosra is. Érdeklődni: Chovan ruhafestő és vegytisztító intézet, Noviszád, Laze Koszticsa 13. 6276

KIADÓ szoba, konyhás új lakások mellékhelyiségekkel. Érdeklődni Flammann, Noviszád, Kolodvorszki pro-laz 1. Ugyanott egy magányos ház a Telepen kiadó. 6307

SZOBA, konyha, speizből álló lakás kiadó. Noviszád, Usztavszka 15. 6306

KERESLET

SÜRGŐSEN vennek hasznáit, de jókARBAN lévő irodai berendezést, kereskedéshez való pultokat és tizedes mérleget. Kacaf, Usztavszka 20. 6313

KÖMÉNYMAGOT VESZÜNK. Ké-rünk mintázott ajánlatot. Reich i Friedmann, Novi Vrba. 6150

MINDENES szakácsnőt keresek, jó bánásmód, könnyű munka, van segítője a munkában. Tisztességes jó lány vagy asszony jelentkezzen jó bizonyítvánnyal, Biljana, kozmetika, Njegoseva 10., Noviszád. 6285

PERFEKT varrólányt keres Gizi-szalón, Noviszád, Vojvodjanszka u. 25. 6290

JÓLFÖZŐ mindenest szakácsnő 3-ta-gu családhoz felvétetik. Neupauer fű-szerüzlet, Noviszád, Kralya Petra II. ul. 50. (Futoska). 6291

KIFUTÓT saját kerékpárral felvesz »Moda« Noviszád, Kralya Petra II. 2. 6284

RENDES mindenest leány vagy asz-lony 15.-ére felvétetik. Singer, Sztra-zsilovo u. 19-a. 6295

ÖNÁLLÓ varrónőt és női selyem-fehérmű varrónőt, jó fizetéssel fel-vesz Milica Josić, Beograd, Pašičeva 10. 6242

HÁROM NYELVET beszélő kifutó-lány és egy fehérnemű varrónő kézi-munkaüzlet részére felvétetik. Kochné, Noviszád, Safarikova u. 7. 6301

Tanuló lány varráshoz felvétetik. Noviszád, Uspenzska 20. 6299

BORBÉLYSEGÉDET fiatalabbat azonnalra felvesz: Zsakics, Petrovaradin, Jelacsičeva u. 7. 6298

KERESEK idősebb perfekt, egészséges szakácsnőt, privát helyre azonnali belépésre. Szazdanicsné, Noviszád, Kr Alekszandra 3-I. 6302

MINDENESLÁNY vagy asszony, ki az összes háztartási munkákban jár-tas, felvétetik. Noviszád, Zselyeznicska u. 85. 6304

KULÖNFÉLE

SULYOK fest, tisztít. Száraz és vegyi tisztítás. Bőrkabátok, bőrbutorok festése minden színben. Olcsó árak. Noviszád, Postanszka 14. 7045

Dr. FILIPON CRÉME a legjobb és legkedveltebb nappali krém. Ára helyben és vidéken 14.— dinár. Apoteka Kűchler, Vrsac. 2174

Utazótáskát

női kizitáskákat, mintatáskákat aktatáskát öveket, stb. elsőrendű kivételben raktáron tart vagy rendelésre készít, javít Tóth bóröndös, Noviszád, Kr. Petra II. 42. 4698

Ing. KATYANSZKI MÁRKÓ okleveles építőmérnök és földmérő irodáját megnyitotta, Zselyeznicska uca 26. szám alatt. 6311

FESTÉKEK, lekkok, padlóviasz, benzol, olaj. Vezet: Ivan Rogulja. Trifkovic trg 2 Kr. Petra II 5 4904

RAKIC PINCE. Illatos, zamatos, nemes borok és pálinkák legolcsóbb forrása Luja Bartua — Carinszka sarok 4929

ASZIALUSOK

minden munkájukhoz használjanak: »Aceta« fényezőfolyadékot, »Aceta« hidrogénvet, »Furnit« enyvpótlót, »Atol«-t keményfacsapoláshoz, plasztikus fát kitteléshez. Mintázott ajánlatot szívesen küld »Aceta« vegyészeti gyár, Ing Burghardt Dániel, Noviszád, Szuvoorszka 20. Tel. 31-94. 5293

BÖRCSÖK JÁNOS

javít szivattyukat, gépeket, végez minden lakatcsmunkát. Kr. Alekszandra ul. 7, udvar. 5687

SENZÁCIÓ! 100%-os biztonsággal szigeteltek minden nedves, még vízben álló falat is. A szigetelést kívánságra telepemen bemutatom. Ovári János Szentá. 5737

MUZIKA

Noviszád, Kralya Petra II. 47.

Hegedűk, gitárok, Hohner, Rauner stb. harmonikák. Javítások. Hangolása az összes hangszereknek. — Olcsó árak Pontos kiszolgálás. 5883

VILÁGHIRŰ Molnár Moser kölnivizek különféle illatokban és nagyságu originál üvegekben kaphatók. Jugoszláviai főlerakat »Jugo Diana« Szubotica Karedzstycva ul. 12. Bárányszélló mellett. Minden szaküzletben kapható

DIVAT-FRIZURÁT, hajfestést, tartós ondolást a legújabb amerikai módszer szerint készít: Jurik fodrász. Noviszád, Kralya Petra II. 32. 5992

MINDEN nyelvű használt könyvet, egész könyvtárakat vásárol J. Papo antikváriuma, Noviszád. 6159

SZEPLÖT, pattanást hámlást, orrvöröszdést és más arctisztatlanságot pár tégely használata után biztosan eltüntethet DARUVARI krém minden szaküzletben kapható. Háromsarkos nagy doboz 15.—, kis doboz 7.50 dinár. Postán küldi: BLUM gyógyszerár. Szubotica.

EBERHARDT »Vaddisznó« eke. PRACNER vetőgép kapható SZENES vasüzletben.

Grafológus

Iudományos alapon készít pontos és lelkiismeretes horoszkopot, szakszerű és megbízható adatokat nyújt a házasságban, szerelemben kereskedelemben, sorsjártékban valamint az élet sikereiben, egészségi helyzetekben, utazásban, életben történt és leszokásban. Küldje be még ma sajátkezes írt kezirását és születésének évét, havát, napját és 30 din horoszkopjának költségére a köv. címre: Grafológus irod DANICIC Zagreb, Berislaviceva 15

OLCSÓN VEHET DRÁGÁN ELADHAT HASZNÁLT ISKOLAKÖNYVEKET

VIG könyvkereskedésében SZUBOTICA. Tel. 57

Palota 1,100.000 dinár

Uj modern palota a beográdi Moskva szállodánál, kilenc 2, 3 és 4 szobas összkomfortos, enyvező lakással eladó. Készpénzben 700.000 dinár fizetendő a többi jelzálogköcsönben átvehető. Jövedelme 11%.

Ház Prvi Beogradski Zavod

150.000 dinár készpénzért és 60.000 dináros jelzálogköcsönnel eladó, két 2-3 szobás, fürdőszobás, összkomfortos lakással. Beograd, Svetosavska ul. 17.

Érmekek, jelvények, zászlószegek, pecsétek, présmenták, mindenemű v. snöki munkák készítése Havas Gravierski Zavod Szubotica, Harambasicseva 29.

»Orthopäd« cipőket minden fájós lábára, a le újabb módszerek szerint garanciával készít Gál István, Szubotica Zrinjski tér 2

»DANUBIUS«

Privredno pripomoćna zadruga na uzajamnoj bazi s. o. j. KÖZPONT: ZAGREB, BOSKOVICSEVA 10. VEZÉRKÉPVISELET: OSIJEK, GUNDULICEVA 7. Halálozási, házassági és születési segélyező osztályokat tart fenn tagjai részére. Ezenkívül takarékhitelező osztályt. Elfogad betéteket állandó (kötött) heti megtakarításra, hetenként 5 dinártól kezdődőleg. Takarékbetéteket, valamint folyószámla betéteket és ezeket igen előnyösen kamatoztatja. Tagjainak 6 havi tagság után mindennemű kölcsönöket nyújt, ugyanígy állító, lombard, jelzálog és vinkulációs kölcsönöket. Minden felvilágosítás: készséggel nyújt a zágrebi központ és az oszjeki képviselet, valamint a meghatalmazott tagok. Kérjen prospektust kötelezettség nélkül. Alkalmi mas képviselek felvételnek jó díjazás mellett! Minden felvilágosítást nyújt a főképvislet Osziyejen. 6287

Mezőgazdák, a magvaknak kemény vagy bűzös üszög elleni fertőtlenítésre használjanak

»GERMISAN«

általános szert a magvak száraz úton való fertőtlenítésére.

»GERMISAN«

- 1. Biztosan megsemmisíti a kemény vagy bűzös üszögöt.
2. Növeli a termést és javítja annak minőségét.
3. Könnyen használható és használata gyors, olcsó és biztos.
4. Nem porzik és szagtalan, kitűnően tapad a magvakra.
5. Jó hatással van a csirázásra.
6. A gépeket (vetőgépeket) nem rongálja.
7. 100 kg. búzára elegendő 150 gramm.
E'óállítja. FAHLBERG-LIST r. t. kémiai vegy-szergyár Magdeburg.

Vezérképviselet:

IVAN KILLER

kémiai i farmaceutisai proizvodi i preparati ZAGREB 15 Postai 5 Telefon 52-44

Fehér csomagoló ujságpapiros kapható a Reggeli Ujsag kiadóhivatalában

NYILTTÉR

NYILATKOZAT

Feleségemtől, szül. Boros Máriától különváltan élek, ezton közlöm, hogy esetleges adósságaiért felelősséget nem vállalok és azokat nem fizetem ki. Noviszád, 1939. szeptember 6.

Buchwald A. Ljudevit 6293 Noviszád, Luja Bartua 20/II

E rovatban közöltekt nem vállal felelősséget a szerkesztőség

Az Adria gyöngye Kastell Riviéra

Grand Hotel-Pension »Danka«

KASTEL STARI DALMACIA Pompás fekvésű, vönvörü vidék, csodálatos kilátással a kastell (Split, Trogir és Solin) öbölre, ahol szélől védve buján tenyészik a délszaki növényzet. A Grand Hotel-Pensio »DANKA« közvetlenül a tenger mellett fekszik, amelyet saját strandjával együtt fenyőpark övez. Az újonnan épült szálloda modern komforttal, fürdőszobákkal, vízvezetékkel és villanyvilágítással van ellátva. Garantált, elsőrangú konyha. Sajáttermésű borok, Vitorázás, ha'ázart, tanc, hangversenyek, zongora és rádió szórakoztatja a vendégeket. Autogarázs. A tengeri fürdő díjtalan. Kétágyas szoba, teljes ellátással személyenként 45-55 din. Egyágyas szoba, teljes ellátással 55-60 din. Személyenként 2 dinár illeték. Csoportoknak hosszabb tartózkodás esetén nagyobb engedményt nyújtunk. Tíz éven aluli gyermekekért fel árat számítunk. Kas'ei Stari állomason minden vonat megáll. Split, Trogir és Solin felé minden órában közledek vasut, autóbuzs, hajó vagy motorcsónak. Közélebbi információkat szolgát a »Patnik« utazási iroda és a szálloda igazgatósága. Tulajdonos: KOVACSEV MARIIN

25 700 literi hordók új és használt kaphatók

KRIX LAJOS kádármesternél Szubotica V. Mažuranićeva u. 19. Blaskó keresztnél

KÖSZÖNETNYILVANTAS

Hálás szívvel mondunk köszönetet mind azoknak, akik felejthetetlen halottunk

Bódi József

temetésén megjelentek, részvétnyilatkozatukkal, koszoru és virágadományakkal mely fájdalomunkon enyhíteni igyekeztek. Külön köszönetet mondunk felejthetetlen halottunk kártársainak a temetésén való megjelenésükért és a koszoruadományukért. Noviszád, 1939. szeptember 9. A gyászoló család

Varrógépet 10 évi

garanciával, hosszú részletfizetésre egy csóban Dudás Pál varrógép-szaküzletében. Saját érdekében kérjen ajánlatot Régi varrógépet lemagasabb áron becsérélem. Javításokat szakszerűen és olcsón végzek DUDÁS PÁL mehanikus, SZUBOTICA, Jelacsičeva 9

DOBRICSICS

INGATLANFORGALMI IRODA
házkezelés és felügyelet eladja
a következő okkasiakat:

Ház

a központban, a Nemzeti Színház közvetlen közelében, 450.000 dinárért készpénzben és nagyon kedvező 6 1/2 százalékos jelzálogkölcsön átvételével, jövedelem 123.000 dinár évente, sürgős és halaszthatatlan eladás.

Ház

380.000 dinárért készpénzben, nagyon kedvező jelzálogkölcsön átvételével, jövedelem 68.000 dinár. A vevő részére külön épületben 4 szobás lakással, szép kerttel, Beograd legszébb helyén, a Nyugati Vracaron (Zapadni Vracar).

Ház

Földszint és két emelet, új, villaszerű épület, 6 lakás 1-2 és 3 szobával, parket, cserépkályhák, egyszóval a legmodernebb komforttal. Két kocsi részére garázs, betonkerítés, reneszánsz homlokzat.

Villa

Vozsdovacon, földszint és emelet, 2 háromszobás lakással, parket, cserépkályhák, a konyha és fürdőszoba kis kockakövekkel kirakva. Ára 240.000 dinár, amelyből 80.000 dinár adósság levonásba jön. Sürgős eladás Beogradból való áthelyezés miatt.

A fenti ingatlanokat eladja:

„DOBRICSICS”

Beograd, Kralja Alberta 6/I. Knezsev Szpomenik.

Értesítjük a n. é. közönséget, hogy a mai nehéz viszonyokra való tekintettel mélyen leszállított áron rendezünk olcsó polgári temetéseket

„GOLGOTA”

temetkezési vállalat

Lenkey Imre és fia

Noviszd, Uspenszka u. 12
Telefon 26-90

H. S. U., D. K. W., PUCH

motorok, márkás kerékpárok rendkívül olcsón

Kollárnál Bajmokon
(STEYER-auto képviselő)

„AKADEMIJA” KÁVÉHÁZ

modernül renoválva, új vezetés alatt, Beograd, Akadémija Nauka Palotában, Knez Mihajlova 35.

A helyi és vidéki üzemberek és utazók találkozási helye. Elsőrendű étterem. Menü: ebéd vagy vacsora 14— dinár. Minden külföldi és beföldi újság és folyóirat. Modern biliárd-terem, bridzs-szalon, domino-terem. Telefon: 23-845.

Tulajdonos: **K. M. SAJIC**

Egész éven át MUSTOT valamint más állandóan készíthet szőlőből gyümölcsnedvet

minden készüldék nélkül szakítudás nélkül idősvesztés nélkül a

NIPAKOMBIN A. II. segítségével.

A mai tudomány elsőrendű találmánya! Egyszerű! Olcsó! Híjénikus! A földművelésügyi minisztérium által engedélyezett.

Felvilágosításokat és árajánlatot ingyen küld:

RADIOSAN ZAGREB, Dujljaninova 1

Jugoszláviából való elköltözés miatt sürgősen eladó szállások Bánátfban

800.000 - 2.500.000 dinárig illetve 80 - 200 holdig Bánát legszebb részében, gazdasági felszereléssel és élő leltárral

Ezenkívül legkedvezőbb feltételek mellett eladó

Paloták, házak és telkek Beogradban a

„ZAGREB” ingatlanközvetítő iroda úján

TERAZIJE 36 (Prestolonaslednikov trg), amely kizárólag minden értékű rentábilis házak, paloták, telkek alkalmi v telvel és eladásra foglalkozik

Székeink ! ! ilyen tartósak ! !

és egyéb bútoraink, melyek csak a speciális hajlított bútorgyárunkban készültek

THONET-MUNDUS D. D. Varazdin

Kávéházak, vendéglők, szállodák, teraszok, mozgóképszínházak, irodák, iskolák és nagánlakások részére

Minden bútorüzletben keresse speciális hajlított bútorainkat!

Eredeti „THONET” - székek !

FIAT D.K.W. - WANDERER, AUDI-HORCH gépkocsi képviselő
AUGUST KUTALEK
NOVISZAD, KRALJA PETRA II UCCA 64 - TELEFON 31-06

PALOTA

Uj palota azonnal eladó a kereskedelmi központban nagy termekkel és nagy helyiségekkel. — Garantált jövedelem 840.000.— dinár. Ára csak 6.000.000.— dinár, amelynek fele jelzáloghitel és levonásba jön. — A palota nettó 15% -ot jövedelmez. — Eladja kizárólag „NEIMAR”, Beograd, Kralja Milana 20. Telefon 27-796.

Hölgyeim!

A jó nevről ismert „Pásztí” nő divatszalon **átértékelte**. Készíti mérték szerint a legszebb őszi újdonságokat, párisi eredeti modellek szerint. Nagyon olcsó! Szíves partfogast kér: **PÁSZTI** Beograd, Pašičeva 4. III.

Jugoszláv Répés Katalógus 1700 Répél csak 2— dinár. **HAIJÓD**, Beograd postafiók 877.

Automobilisták, figyeltem!

Javitóműhely minden nagyságn autógumik javítására és kikopott gumik betöltésére. Leggyorsabb kiszolgálás, szolid árak, a javításért felelősséget vállalok.

I. SEMO
vulkanizátor, BEOGRAD,
Kr. Aleksandra 10. Telef. 26-473

A TUNDEORSZÁG NYEREMÉNYEI:

Arsé Teodorovicsa 22. — Kat. Porta
Egy előfestett gobelint ad

„GOBELIN”

kézimunka üzlet

NOVISZAD, KRALJA PETRA II 20.

Jó kidolgozású fényképet csak a 29 éven át dolgozó

OSZNOVIT műtermében kap

Forduljon bizalommal hozzánk
NOVISZAD, ZSELYEZNICKA UL 5

3 darab képes zsebkendő

R. HOLIK

női és férfi divat-anyagok, selymek, függönyök és minden egyéb kézműárúk legolcsóbb áruházából. Noviszad, Kralja Aleksandra 12.

Egy szájharmonika vagy okarina

Schade Adám

hangszerüzletéből. Noviszad, Kralja Petra II. 52. Nagy váiaszték, olcsó árak, szolid kiszolgálás.

Egy ötletes és szép gyermekjátékot ad

VELIKI PARISKI MAGAZIN,

Noviszad és környéke legnagyobb női divat és rövidáruháza

2x 1/4 kg. édes kétszersültet ad

GIRIC JOVAN

a diabetikus kenyerek, péksütemények, kétszersütek stb legkedveltebb ízlete

Félkilós csomag prima

terpentinszappant ad

ALBUS D. D.
szappan-gyár

Reggeli Ujság

Uredništvo i administracija
Szerkesztőség és kiadóhivatal
Noviszad, Kr. Petra II. (Futoski put) 50
Telefon: 21-37, éjjel 20-58
Felelős kiadó: **Andreo Dezas**

A hirdetésre vonatkozó feltételek: **Blazsek Ferenc**

Pretpiata — Előfizetés:

Egy óra 28— dinár

(kihordó útján 30 din.)

Három óra 80— dinár

(kihordó útján 86 d n.)

Félévre 160— dinár

(kihordó útján 172 din.)

zlati svakodnevno. Megjelenti napon's

Post.čekovni račun — Postacsekkiszámla:

Zagreb, 46.692

HULLÓ CSILLAGOK

Irtai: Szalay László

Csillaghullásos kisasszonyhavi éjszakán Szuhay künn vigyázott a dinnyeföldön. Cöveket szurta a dinnyés tulsó sarkán, odakötötte Lompost, a komondort, maga meg az uttest mellé ballagva, — ahonnet inkább érhetette baj a d'nyést, — bodros subájára heveredett és némán pipázgatva figyelte a csöndet.

Őszbe csavarodott...

A holdfényes dombok ezüstös tarlóin sárgavirágos ökörfarkkóró bókolt. S a nedves hajlatok izesztő árnyas csöndjében, — mint rossz szándéku emberek — öles számártövisiek gyülekeztek. A dinnyés mentén hosszan, sőtén huzódó kukoricásban minden kis suhanásra sírásba-rivásba, kevergő, szemrehányó, szivettépo zokogásba, sokszor valóságos örvénybe fogtak a félig megszáradt, csak haldoklóva élő kukoricaszárak. A dűlő szélén, másodszor virágzó akácok sárgulva hulló levélpénzeket szórtak: s hosszú árnyékot vető jegenyék, multakba kábuló merengő tornyok, ámosan figyelték a messzeséget...

Szuhay szemlélődött. Szitta a pipát, — s ahonnet leginkább futott a csillag, keletnek fordulva kereskedett az égen.

Egyszer csak Lompos, a dinnyés tulsó sarkán, vakkantott egyet. De csak úgy örvendezve; nyújtózkodva és farkcsóválva. mert megismert bennünket, engem meg az öcsémet, akik vacsorát meg bort hoztunk Mihály bácsinak...

Csodálatos csillaghullás volt. A szírkék égen bámulatosan ünnepeltek. Mennybéli rakéták, mint hulló ékkövek, sötétvörös granátok, vérvörös rubintok, ragyogó karbunkulusok, bíbor ametisztek és gyöngyszínű kalcedonok egymást érték. Halványpiros rózsát, vérvörös liliumot, ibolyát, violát, bazileát, ezüst diót és aranyalmát valósággal bőségszaruból harmatoztak az eget...

Lehetett egy tíz óra, mikor megszüntek hullani a mennyei drágakövek, s mi ültünk elmélázva, a tenger némaságában, s vártuk, hogy megszólaljon az öreg.

Hirtelen recsegő, komor kiáltás harsant, hogy pillanatra megrezentünk; míg eszünkbe nem jutott, hogy csak gémek kiáltják, hívják egymást, a csillagokkal kiért ragyogó égen.

— Mihály bácsi, — szólaltam meg végre, eltűnődve a vertarany holdon — igaz, hogy vannak holdkórosok?

— Igaz.

— Aztán milyenek azok a holdkórosok? Beszéljen rójuk, Mihály bácsi...

Öreg Szuhay fölvetette az üveget. A hold felé tartotta, keresztül nézett rajta, azután rosszkedvűen motyogott:

— Üres... Üres az üveg...

Öcsém elnevette magát. Aztán kinyult a felleghajtó aól, s letett Szuhay elé, — egy másik üveget.

Mihály bácsi, mint a megcsiklandozott gyerek, nagyot rikkantott. Egyszerre elemében volt, s leereszkedve tegeződni kezdett.

— Osztán, hol vettétek?

— Éd'sapám azt mondja, eredj le a pincébe és eressz teli a csapóról öreg Szuhaynak egy üveget. Én meg tévedésből tele eresztetem két üveget.

— Hogy a kakas csipne meg, oszt ennélek meg benneteket. Nem lenne kerek, — én mondom, Szuhay, — nem lenne kerek ez a világ nélkületek!

Nagyot huzott az üvegből, oszt elkezdett a »hódások«-ról mesélni Mihály bácsi...

— Hát tudjátok, — én tudom csak igazán, mi az — hódásnak lenni... Mert a vejem, a Kósa Pista, — aki elvette a Pannim, oszt most helyettem a béresgazda, — az volt hódás annakidején...

— De ez csak úgy köztünk ma-

radjon; nem köll senkinek az orrára kötni, — értjük-e?

— Pista parádés kocsis volt. Csinos, jóra való legény, — oszt utána volt a Panninak. Mindig a sarkában járt és ha csak tehetett, esóskolt, csipett egyet rajta, — már ahogyan a szerelmes legény... Oszt a Panni is szívesen állta, meg nekem is, meg a Pista apjéknak is csak kedvünkre való volt a remény...

A dinnyeföld tulsó szélén elkezdett Lompos keményen ugatni... Szuhay először odanézett, de aztán nyugodtan folytatta.

— Egyszer csak, mikor már minden nap vártuk, hogy megkereti a Panni kezét, — hát csoda történt... A Pista elkezdett sápadni, bánkódni, nem evett, hallgatott, ekerülte Pannit, az embereket, mindenkit... Mintha kicsérítették volna...

Lompos már magánkiül volt. Nem is ugatott, hanem üvöltött. Szinte láttuk a tolvajra meresztett, vérbenforgó szemét.

Szuhay fölállt s a hang felé fordulva, megrázta öklét:

— Elmenj innét, bitang, akárki fia légy, — még meg nem bánod! ... Nézd csak...

Az ádáz hang, — mint a vércsevijjogás —, végigsöpört a környéken, s utána még izesztőbb lón a megszeppent csönd... Lompos is lefokozta dühét, már csak kényeskedve ugatott, megkötöttsége fölött siránkozva, hogy nem loholhat a tolvaj mögött...

Szuhay lehevert. Megtörölte a bajszát, azután haragosan ivott...

— Panni sirt, az asszony is busult, én meg mondom magamban, — meglesem a legényt —, hátha elbitangol valahova!...

Szép holdas este volt. I'yen, mint ma. Fekszek az ambituson, a subámba bujva, — de félszemem az istállóajtón van...

Egyszer csak, amikor már minden elcsöndesedett, elpihent, — lehetett egy tíz óra táit, — csak megjelenik ám az istállóajtóban a Pista...

Nem nézett az se jobbra, se balra, csak maga elé nyújtotta a kezét, oszt ment támo'lyogva, mint a vak, vagy mintha részeg volna, — ki az udvarból, át a garádon, szántáson, vetésen, kukoricán, a holdnak vetett fejjel, bele a világba...

Hirtelen megdobbant a föld; ijedten néztünk hátra:

— Adj Isten, jóestét!

Két mosolygós képű suhanc legényke állt a holdfényben.

— Adj Isten, — mondja Szuhay; — oszt mi kéne, ha vóna?

— Hát ha meg nem sértenénk, Mihály bácsi, adjon nekünk egy dinnyét...

— Ahá, zsványok! Hát tik vótatok, akiket az előbb a Lompos ugatott!... Dinnyét akartatok lopni, igaz-e?...

A két legényke fülig pirulva nevetett.

— Te a Baranyai szomszéd fia vagy, ugy-e?

— Azé...

— Hát a cimborá?

— Ez meg a szántógyerek. A Tóth Misa.

— Oszt mit csináltok itt éccaká?

— Lovat legeltetünk, itt a laposba.

Szuhay fölkel, kikeresett egy nagy görögdinnyét és a markukba nyomta:

— Itt van. Vigyétek. Ha köll, máskor is adok... Legjobb az egyenes ut...

A két legényke elköszönt örvendezve.

Szuhay újból nagyot ivott, aztán elővette a pipát, kicsholt és rágyujtott.

— Hát én már láttam, hogy hol a hiba... Pistába belebomlott a hold, ez a szőke tündér, — az szitta magába...

— Ejnye a jó reggelét a világnak, mondom magamba, — csak most adná az a fölséges Uristen, hogy az a »bózsik« ide botlana... Mert csak az tudna orvosságot ennek a bajára...

Szereti az anekdotát?

Pulszky Ferenc (1814—1897)

Amikor Pulszky első látogatását tette a bécsi Walter bankárnál, későbbi apósánál, csak Teréz, a későbbi Pulszky né volt a lányok közül otthon. A háznak második leánya, a háziur unokahuga gróf Bediné, egészségi okokból nem volt jelen az estélyen. Mikor férje hazajött, megkérdezte, mi az újság? »Az, hogy Teréz férjhez fog menni! — volt a felelet. »Hogyan?« »Pulszky mutatta be magát, ezekből bizonyosan házaspár válik.« »Tehát erősenudvarolt Teréznek?« »Sőt nem igen vették egymást észre, de tudod, Teréz bolond, Pulszky bolond, lehetetlen, hogy meg ne találják s meg ne értsék egymást.«

Pulszky egyik legszellemesebb politikai bonmotját Hermann Ottó jegyezte föl a következő történetben:

Amikor Anton Dohrn, a nápolyi zoológiai állomás megalapítója a magyar dolgozó asztal bérlete ügyében Budapesten járt, Pulszky azt intérványozta, vigyék ki Dohrnt a Svábhegyre, hogy egy vacsora keretében megismerhessék társadalmi életünket. A szimpozionban résztvevők voltak többek között Szilágyi Dezső, Fraknoi Vilmos, Arany László de ott volt Pulszky Póli és Arany Lászlóné is — »enyhítő körülménynek«. Míg a társaság zöme kocsin ment a fogaskerekűig, addig Herman Ottó, Pulszky és Szilágyi az akkor még kegyetlenül túlközlő és csilingelő lövonaton tartottak ugyanoda. Thaisz Elek főkapitány akkor már kiadta volt a dohányzási tilalmat és azt a budai oldalig respektálták is; ott azonban Pulszky kivette a szivartárcáját, belöle a szivart, lecsipte a hegyét és bevette a szájába. Szilágyi ösztönszerűen hasonlóképpen cselekedett, ugyanugy Herman Ottó is és ezt látta meg a konduktor, hozzálépett és illedelmesen figyelmeztette a tilalomra. Erre megszólalt Pulszky: »Eh mit, Herman Ottó! Csinálunk forradalmat! Én forradalmár voltam, maga most is az; gyujtsunk rá!« — Herman Ottó kivette a gyujtót s amint lobot vetett, odatartotta Pulszky szivartárcájához, azután a magáéhoz és nyomban rá végig uszott az illatos füst a vaggon hosszában. Szilágyi vesztet ült, szájában tartva a szivart. A konduktor ekkor Herman Ottóhoz lépett és figyelmeztette a kihágási törvényre. »Kedves barátom — felelte Herman — mi hárman forradalmat csinálunk, írja fel hárunk nevét és jelentsen fel: én Herman Ottó képviselő vagyok, az ott Pulszky Ferenc muzeumi igazgató, ez pedig...« »Halt! — kiáltott Szilágyi — én nem gyujtok rá: jogdalmamban vagyunk, a törvényt tisztelni kell!« — »Hát te is csak olyan vagy, mint a pártod — szólott Pulszky — évek óta a szátokban a szivart és nem mertek rágyujtani!«

(Szilágyi Dezső akkor a mérsékelt ellenzékhez, a balközéphez tartozott.)

Mert a bózsik szent ember. Még azt se lehet tudni, hogy ember-e? Csak az a bizonyos, hogy segíteni szokott, ha valami tanácsot jó emberek kérnek tőle...

Egyik este aztán, ahogy ülünk a tanya-udvaron, — holdvilág mellett, — hát a kutyák csak elkezdnek ám ugatni, de nagyon. De aztán abba is hagyják nagyhirtelen, s bejönnek az udvarba — a bózsikkal...

Mert a bózsikot a kutyák se bántják. Ért a nyelvükön. Mint aféle szent ember...

Akkoriba csak, mint egy hatéves gyerek. Hegyes báránnyőr-kucsmája, piros arca s térdig érő, hegyes, hófehér szakállja van. Mert a bózsik öreg irgalmatlanul... Vállain szűrt, lábain bocskort, kezében meg hosszú, görcsös botot hordoz...

Ahogy látom, hogy közeledik, fölállok a küszöbről:

— Itt van a mi édesapánk, aki áldást hoz a házhoz, — mondok hangosan, — hamar egy köcsög aludtjejet!

Magam szaladok egy szakasztóért, alája teszem, leültetem.

Nem szól semmit, csak mosolyog, oszt nekiesik az aludtjejnek.

Amikor bekanalazza, megtörli a száját, bajszát, szakállát, megköszöni, megálja a háznépet, azzal már megy is kifelé...

Kikisértem az utig, ott eléje álltam tisztességgel:

— Kedves édesapám. Ez meg ez van a Pistával, szivja magához a hold, — segítsen rajtunk, az Isten áldja meg...

Az öreg mosolyog, bólogat:

— Lehet, lehet, fiam. Mig egy teljes holdváltás tart, teríts az ágya elé, — de úgy, hogy észre ne vegye, — minden áldott este egy vizes pokrócot...

Hát oszt ugyis tettem. Amikor a Pista lefeküdt és elaludt, oda-terítettem az ágya elé a csurom-víz pokrócot. Magam meg leültem egyik jászolszékre, várva, hogy mi lesz...

Hát egyszer csak, ahogy a hold már nagyon erőssé vált, — elkezd ám mocorogni az ágyon a Pista gyerek.

Mocorog, mocorog, aztán felül és lenyújtja meztelen lábait az ágyról. De abban a percben fel-szisszen:

— Juj, lábam!

Azzal visszafekszik az ágyba és alszik tovább, mint a tej.

És ez így folyt napról-napra: a hidegviztől mindig fölbredt és visszafeküdt az ágyba. Pár hét múlva már föl se ébredt, hiába erőlködött a szőke tündér, — utoljára már a vizespokróc is elmaradt.

A rendes alvástól hamar össze-eredte magát. Kipirosodott, meg-erősödött, füttyürészett, — s egy szép napon magához ölelte Pan-nit...

Messze, keleten, — valami nagy tüz lehetett... Kipirosította az eget... De hogy oszt vadkacsák is kezdtek huzni, itt-ott fecskék, pacsirták ébredtek, kezdtünk rájónni, hogy az a keleti pirosság mit jelent...

Szuhay kiitta maradék borát, aztán megszólalt, sok szeretettel:

— No, most aztán szedjétek magatokat és menjetek szépen aludni, gyerekek...

Beteg a szekfü

Minden teremtet jóság közül legjobb sora ezen a földön a szegényember tehénkéjének van. Viszonyát tekintve a családhoz olyan, mint egy dédelgetett gyerek, a háztartásban pedig fontos, mint teszem föl egy kocsmáros zsebében a pincekuc. Nélküle nem is ember a szegény ember, mint ahogy pincekuc nélkül a kocsmáros is csak botos.

De van is becsülete! Ugy bannak vele, mint zsenge buzavetéssel az ég harmatozása. Reggel kimennek az óiba, köszöntik, hogy jóreggelt boci, megvakargatják a fülét, megtapogatják a farát, megcsiklandozzák a tomporát, aztán megfejik. A tehénke ilyenkor már csapkod a farkával, bög, rázza a kötelet és kukucskál az árokpart felé. A szegényember tehénkéjének nincs más legelője, node azért ott is terem sarju, amin elszemeget és nyílik virág, amin az utszéli ákácok hüvösében elhever és terem a szomszédban zsenge kukorica, vagy kései muhar, ahova a szegényember tehénkéje... tilosba jár. Az uraság nem szól érte, a szegényember belenyugszik, a csősz meg nem akarja megzavarni a jó viszonyt. Kivált most, mikor a szegényember, meg a csősz egyazon személy.

Mármint a Kotruba Misa. Aki egy szép napon félleges orcával állít be az urasághoz és elpanaszolja, hogy a szegényembert még az ág is huzza, verte vóna meg az Isten a lappangó férgit, a Szekfü, a tehénke: beteg.

— Beteg?
— Oszt mi baja van?
— Nem mongya a jámbor, tekintetes uram. Csak níz, csak níz azzá két szemive, ippeg csakhogy nem könyvezik. Szenved a jámbor...

— Nyög?
— Nyög tekintetes uram.
— Nagyon nyög?
— Nagyon nyög tekintetes uram.

— Biztosan kólikája van.
— Van a nehesség tekintetes uram. Amikor mán ippeg öt napja, hogy nem szedtem almot alóla, mert bárha nem megsült benne, követem, a táplálkozás...

— Hm... — gondolkodik a földesur.
Kotruba Misa megtörli a két szemét.

— Segéjjen rajtunk tekintetes uram, mer ha nem segéll, este mán gyászolunk...

A földesur átmegy a másik szobába, hoz magával egy zacskót.

— Hát itt van Misa — mondja és a zacskót átadja neki. — Igaz, hogy nem jószágnak való medicina, mert hát karlsbádi só, osztán magam is azt szedem, de azt hiszem, lesz neki hatása. Menj haza, adj be neki reggel, dében, este egy-egy merőkanállal s amennyiben nem segít, gyere jelenteni.

— Álgya meg az Uristen a jó-ságát, igenis! — sóhajt Kotruba Misa és hóna alatt a medicinával elköszön.

Elmulik egy nap, elmulik két nap, elmulik három nap: Kotruba Misa nem jelentkezik. A negyedik napon végre előkerül.

— Na? — kérdezi a földesur.
— Jobban van a Szekfü?

— Jaj, hogy álgya meg az Isten jó-ságát! — hálálkodik Kotruba Misa. — Mijóta egy kosztón van a tekintetes urral, olyan derik egy marha lett belüle, hogy szinte rá se ismerem...

Szilárd János

P...ások

A modern kozmetikai kezeléseknél igen fontos szerepet játszanak az u. n. arcpakolások. Ezekkel a kitételekkel »iszappakolás«, »oxigénpakolás«, »paraffinpakolás«, »gyümölcs-«, »hormonpakolás« stb. nagyon sokszor találkozunk. Nézzük meg közelebbről, hogy mit is értsünk tulajdonképpen alattuk.

A pakolások azóta terjedtek el ilyen nagy mértékben, mióta számos kísérlet bebizonyította azt, hogy bizonyos hatóanyagok, gyógyszerek, szépitő- és frissítő kozmetikumok külsőlegesen is, tehát a bőr felületére kenve, felszívódnak annak mélyebb rétegeibe és ott elvégzik kívánt hatásukat: előmozdítják az anyagcserét, a vérkeringést fokozzák, a sejteket természetes szaporodásra ösztönzik, új hámot termelnek; bizonyos anyagok fölös zsíradékot vonnak el, mások épp ellenkezőleg táplálják a zsírban szegény bőrrétegeket, stb., stb. Szóval a pak-

kolásoknak ténylegesen óriási szerepe lehet, ha azokat helyesen és lelkiismeretesen alkalmazzuk.

Felémlik egy pár közismert arcpakolást: Az iszappakolás kéntartalmu melegforrások üledéke, mely ezenkívül rendszerint még mész- és kagylótörmeleket is tartalmaz. Az iszapot eredeti állapotában kozmetikailag nem használhatjuk, csakis akkor, ha belőle a kristályos anyagokat, kagylótörmeleket eltávolították, szóval megtisztították. Az iszapos 70—80 Celsius fokra felmelegített vízzel sűrű péppé keverve visszük az arcra. Száritó hatásán kívül nagyszerűen segíti elő a bőr anyagcseréjét. (Ilyen szempontból elsőrendű a Szent-Gellértkolópi iszap, nagy rádiumtartalma miatt) a benne levő sulfidok emelik a bőr védekezését különböző baktériumokkal szemben, a kén izgató hatásánál fogva a sejteket fokozottabb munkára serkenti, az elernyedt izmok tónusba jönnek, a friss véráram a szöveteket duzzasztja s nem egyszer előfordul, hogy néhány kezelés után a bőr friss hamvas lesz!

Az oxigénpakolásokhoz használt porokban natrium perbonat van, melyhez citrommal, esetleg ecettel savanyított vizet keverve oxigén szabadul fel s az oxigén a bőrön kifejti fertőtlenítő és halványító hatását. A seborrhea kezdeti stádiumában nagyon jó

Paraffinpakolásokat, rendszerint miteszeres, pattanásos, tágporusu, szó-

val rossz vérkeringésű, zsíros bőrök-nél alkalmazzuk. Már magában véve az kiváló tulajdonsága a paraffinnak, hogy 60—80 Celsius fokra hevítve vihetjük a bőrre anélkül, hogy égési érzést okozna s így a szövetekben kifejtheti magának a hőnek sok esetben kiválóan gyógyító hatását. Gyakran alkalmazzák a paraffinpakolást kénnel kombinálva, t. i. a paraffin hermetice elzárja a bőrt s így az alatta lévő kén intenzívebben fejti ki gyógyhatását és sokkal hamarabb felszívódik. Paraffinpakolásokat fogyasztás céljából is előírunk, magyarázata az, hogy nem engedve a bőrt lélegzeni, a szervezet nagyfokú izzadásra, vagyis víz elvesztésre kényszeríti.

Ujabbban legnépszerűbb talán a gyümölcs- és hormonpakolások. Különbösen száraz, petyhüdtiségre hajlamos bőrök-nél van elsőrangú hatásuk, amikor is állítjuk vitaminokat viszünk a bőrbe. Legjobb az eper, citrom, banán, paradicsom, paprika-pakolások.

Jókay Erzsébet

Tölteni való zöldpaprika paradicsomban. A szép, egyforma zöld, vagy husos sárga paprikát jól megmossuk, csutkáját, ereit eltávolítjuk és nagy tálba forró vízzel leforrázzuk és a tálban hagyjuk, amíg kihűlt. Üvegekbe rakjuk és a már előre megfőzött, átfőrt paradicsom-pürével teleítjük az üvegeket, tiszta marhahólyaggal, vagy hólyagpapírral leköjtjük és 25—30 percig kigőzöljük. Kigőzölés után kössük le még egyszer tiszta fehér papírral és tegyük száraz, szellős kamrába.

Vegyes saláta. Szép, egészséges, zöld-, sárga- és paradicsompaprikát, vöröshagymát keverünk egybe a következőképpen. A paprikát szép vékony karikákra felvágjuk, enyhén megsózzuk és a sóban állni hagyjuk, az uborkát héjastól gyaluljuk meg, ezt is enyhén megsózza félretesszük. Vöröshagymát vékony karikákra vágjuk, hogy szép szálas legyen, megsózzuk és félreállítjuk. Ezután külön-külön kinyomkodjuk és szitára rakjuk a paprikát, uborkát és hagymát. Így hagyjuk egy-két órahosszat, hogy lecsurogjon. Most az egészet összekeverjük, üvegekbe rakjuk és izlés szerint elkészített, felforralt és lehűtött ecetes vízzel teleítjük az üveget. Hólyagpapírral leköjtjük és száraz, szellős kamrába eltesszük. Ezt a salátát így fogyaszt-hatjuk télen, nem kell áztatni és elkészíteni, mint az uborkasalátát. Ha kivesszük az üvegből, kössük le ismét légmentesen.

Zöldbab sósvízben. Ugyanugy megmossuk, felvágjuk, mint az előbbi, megfőzzük kissé sósvízben, szitára szedjük és lecsurgatjuk, a sósvizet pedig, amelyben főtt, félretesszük, hogy megtisztuljon, lezálljon. A babot üvegekbe rakjuk, a tiszta sósvizet ráöntjük, egy-egy késhegynyi szalicilt teszünk a tetejére, leköjtjük és 15—20 percig gőzöljük.

Zöldbab ecetben. A megtisztított, több vízben jól megmosott hibátlan, friss zöldbabot szép szálasra vágjuk és forrásban lévő enyhén sós vízben kicsit megfőzzük. Ha kihűlt, szitára szedjük, lecsurgatjuk és tiszta sósvizet, szárazra törülgetett üvegekbe rakjuk. Izlés szerint ecetes vizet felforraltuk, kihűtjük és a babra öntjük. Minden üveg tetejére kis késhegynyi szalicilt teszünk, légmentesen leköjtjük és 20—25 percig kigőzöljük. Lehetőleg akkor üvegekben tegyük el zöldbabot, amelyeknek tartalmát egy főzésre elhasználjuk. Száraz, levegős kamrába rakjuk ki.

Drámák a törvény előtt

— A véletlen a legjobb detektív —

Elnök (az előtte álló vádlotthoz): Maga most harmadszor került ide házasságszédelgés miatt... Sohasem szándékszik megjavulni?

Vádlott (elegáns férfi, kis mosollyal): Tessék elhinni, nagyságos uram, én már az első után szilárdan eltökéltem magamban, hogy soha többé. De amikor rámmosolyog a jó alkalom... Nem tudok elmenni mellette... Az emberek többsége annyira naiv, hogy szinte ingerli a magam fajta fickót. A pénz szinte ott hever előttem, csak fel kell markolni... Természetesen csak kifogástalan zakóban.

Elnök: A kihallgatását egyelőre befejeztem. Jöjjön id. Balázs Sándor, a sértett!

Balázs (belép, megpillantja a fogházor mellett ülő mosolygó vádlottat és restelkedve hirtelen félrefordítja a fejét).

Elnök: Ön édesapja Balázs Klára kisasszonynak, akit a vádlott hamis néven eljegyzett?

Balázs (leverten): Igenis, nagyságos uram, az vagyok, a vaksággal megvert apa, aki bőségesen megérdemelte ezt a leckét.

Elnök: Mennyi pénzzel károsodott?

Balázs: Tizezer pengőmet csalta ki ez a... Bocsánat, elfog az indulat, de nem a pénzemet bánom, szegény lányomat sajnálom, szegény lányom elrontott életét siratom...

Elnök: Ön régi kereskedő, bizonyára nem tartozik a könnyen hívők közé, hogyan történhetett, hogy ez az ember olyan csúnyán rászédhetette?

Balázs: Nem tudnám magamat pontosan kifejezni, pedig érzem, hogy mit akarnék mondani. Talán ha így fogalmazom meg, ma már nincs meg az a viszony a gyermek és a szülő között, ami egykor volt.

Elnök: Azt akarja ezzel mondani, hogy ma a szülőnek nincs meg az a tekintusa, amivel régebben rendelkezett?

Balázs (huzodozva): Nem egészen erre gondolok. Az én lányom szeret és tisztel is, de a tanácsaimat már azzal háritja el magától, hogy nem vagyok modern ember, nem ismerem a mai életet. Sajnos, érzem, hogy ebben sok az igazság, nem merek tehát úgy fellépni, hogy az én akaratom érvényesüljön.

Elnök: Ön ellenezte a leánya eljegyzését a vádlottal?

Balázs: Nem elleneztem, csak a tempó nem tetszett nekem, ahogy az eljegyzés megtörtént. Erre a tempóra mondta a feleségem — mert a feleségem modernségben a lányommal tart, — hogy ma minden másként történik, mint a nagyapák idején.

Elnök: Mégis, mennyi ideig tartott, amíg az ismerkedéstől az eljegyzésig jutottak?

Balázs: Szégyelem bevallani: egy hónap. Junius 12.-én történt, hogy a feleségem és a lányom délután a szigeten uzsonnáztak. Este lelkendezve mesélték, hogy megismerkedtek egy dr. Mészáros Edgár nevű titkárral, aki »remek fiú«, »nagyszerű pofa« és »csodapartner«. A feleségem jobban lel-

kesedett, mint a lányom, bár ő is mosolyogva gondolt vissza a kedves délután egyes részleteire. Elmesélték, hogy a fiatal ember kénytelen volt odatelepedni az asztalukhoz, mert más hely nem akadt a terrazon. Haza is kísérték őket.

Elnök: Ez a tempó valóban tulgyors...

Balázs: Harmadnap újból találkoztak, ugyanott. Este már hallottam, hogy a fiatal ember nagybátyja alispán, egyik nővére báró felesége, ő maga földbirtokos és már csak rövid ideig hivatalnokoskodik, megtudtam, hogy sokáig Párisban élt, Oxfordban doktorált, tagja a kaszinónak. Egyetlen szóval sem feleltem, a feleségem mégis nekem esett: — persze, te, a főokos megint kételkedel, megint szimatolni szeretnél, mert te mindig és mindenütt görbe dolgokat sejtész. Még erre sem válaszoltam. Harmadnapra a házam tele volt a fiatalember nevével: Edgár ezt mondta, Edgár így gondolja, Edgár ezt ajánlotta, Edgár és újra Edgár. Akkor megkockáztattam egy kis megjegyzést a tulgyors iramról, mire a lányom hisztérikus sírásban tört ki és azzal vádolt meg, hogy el akarom rontani a szerencsáját. Én, az apa még nem is láttam az illetőt, a lányom

már elhatározta, hogy a felesége lesz, tulajdon feleségem is ellenem volt, szinte féltették tőlem vén, gyanakvó medvétől a finom, elegáns, csupaur Edgárt.

Elnök: Mégis, mikor találkoztak?

Balázs: Az ismerkedésük második hetében megjelent nálunk a fiatal ur. Bevallom kérem, hogy engem is valósággal lerohant. Ugy kezelte, mintha már a családhoz tartoznék, mintha már nélkülém mindent rendbe hoztak volna, a lányom uszott a boldogságban, a feleségem szintén, de engem állandóan szemmel tartott és pillantásaival dirigált: légy kedves, még kedvesebb! Nem mondom, a fiu mulatságos volt, nagyszerű eseteket mesélt a diákéveiből, a párisi életéből, a hivatalból...

Elnök: Hogy lehet, hogy ön, a tapasztalt ember nem talált gyanúsat a vádlott viselkedésében? Hiszen ez az ember mindössze két polgárit végzett, az anyanyelvén kívül más nyelven nem tud és soha életében nem volt Magyarország határain túl.

Vádlott (mosolyogva közbeszól): Bocsánat, egyszer voltam Bécsben...

Balázs (rápillant a vádlottra, elpirulva, nagyon zavartan elkapja a fejét): Restellem, de nem gyanakodtam. Sajnos, tuljól színészkedett. Magam is megszerettem. Em-

lítottam ugyan a feleségem előtt, hogy azért nem ártana informálódni, de ő hevesen kikérte magának »ezt a sértést«. Még meg is fenyegetett, hogy majd én látom a kárát, ha indiszkréciómmal bajt csinállok. Tessék elhinni, a legnagyobb zavarban voltam. A két nő egyenesen terrorizált. Mégis megbízást adtam egy magánnyomozónak, hogy tudjon meg egyetmást dr. Mészáros Edgárról. Kérem, az utolsó szóig egyeztett úgy, ahogy tőle hallottuk.

Elnök: Természetesen, az igazi dr. Mészáros Edgárra illet is minden adat, de a vádlott csak visszaélt az igazi nevével.

Balázs: Ezt csak akkor tudtam meg, amikor már késő volt... Amikor már megvolt a baj.

Elnök: Tessék folytatni!

Balázs: A magánnyomozó megnyugtatót, nem kutattam tovább. Amikor a vádlott a harmadik héten megkérte a lányom kezét, én is igent mondtam. Kikötötte, hogy az eljegyzést tartjuk titokban, mert nem akarja magára haragítani nagy hatalmu főnökét, aki az unokahugát szeretné vele elvételni. De főnöke az év végén nyugalomba megy, akkor azután szabad az út...

Elnök: Hogy történt, hogy a vádlott pénzt kért öntől?

Balázs: Tőlem sohasem kért. A lányomnak említette, hogy valami birtokrészt kellene magához váltani, mire a lányom azonnal felajánlotta a segítségét... Ez most így megy kérem... A pénz az enyém, de ha nem adom oda könnyedén, mint egy lovag, akkor én uzsorás vén ember vagyok, aki a sirba akarom magammal vinni a vagyont... A feleségem is olyan természetesen tartotta, hogy »rendelkezésére állunk Edgárnak, hiszen ez csak természetes úri családok között«, hogy nem igen ellenkeztem. Savanyu arccal fizettem. Később szóba került, hogy a birtokot teljesen Edgárnak kellene magához kaparítani, ami csak újabb huszezerbe kerülne, ekkor történt az a bizonyos narancshéjon való elcsuszás, amely előbb-utóbb elkerülhetetlenül bekövetkezik. Az egyik alkalmazottam a betegpénztár várótermében hallotta, amint beszélgették a leendő vőmet, akit ismert. De nem dr. Mészáros Edgárnak kiáltották ki, hanem Budák Antalnak.

Vádlott (szemtelenül): Bodák, kérem... Bodák Antal...

Balázs: Azonnal közölte velem megfigyelését, ezzel az adattal a kézben már nem volt nehéz leleplezni a szélhámost. Kiderült, hogy kereskedősegéd, aki szinlett betegséggel a pénztárt is megcsalta.

Elnök: Kívánja a vádlott megbüntetését?

Balázs (nem mer ránézni a vádlottra, küzködve): Hogyne... persze, hogy kívánom...

Vádlott (mosolyogva, rosszalólag csóválja a fejét): Most milyen kegyetlen, Balázs ur! Csak egyszer kellett volna telefonhoz kérnie az állítólagos hivatalomban, mind a ketten megtakarítottuk volna a bajt.

(A bíróság később a vádlottat három évre ítélte).

Doktor Jurisz

Ezer jó tanács a háziasszonynak!

Hölgyeink vágják ki és gyűjtsek össze ezeket a háztartásban nélkülözhetetlen, praktikus utasításokat. A tudnivalóik gazdag tárházának birtokába jutnak.

(23)

CITROMLÉ, kitünő gyógyszer reuma és köszvény ellen. Ideges fejfájás esetében nincs jobb ellenszer, mint egy fél citromból készült limonádé. Citromléből és cukorból főtt szirup pompásan használható köhögés és rekedtség esetében, — sőt megkönnyebbülést okoz, ha csak kiszívjuk a citrom levét. Erős migrén azonnal megszűnik, ha egy citrom levét beleöntjük egy csésze forró feketekávéba és azt a keveréket, — lehetőleg cukor nélkül — hirtelen kiisszuk. Difteritiszes gyermekeknek enyhülést okoz, ha citromszeletet szopogathatnak. Gyulladt vagy gyülni kezdő daganatra tegyünk éjszakára meghámozott és magtalanított citromszeletet, amit kötéssel hozzáerősítünk. Rövid idő múlva elmúlik a gyulladás és a daganat lelohad. Hajmosáshoz ajánlatos szappan helyett citromot használni. Nedvesítsük be a fejbőrt és a haját meleg vízzel, aztán dörzsöljük jól be citrommal és végül öblítsük le boraxos meleg vízzel alaposan.

CITROMLÉ-konzerválás. Semmilyen recept szerint készült termék nem hasonlítható össze a friss citromlé minőségével. De minthogy egy háztartásban mindenre szükség lehet, megadunk két receptet. 1. 30 dkg porcukrot feltözlünk egy meszely citromlével, amíg besűrűsödik. Poharakba töltjük és hogy a

levegőtől tökéletesen elzárjuk, a tetéjére 1—2 cm vastagon táblaolajat öntünk. Használat előtt az olajat vattával vagy itatócspapírral felszívjuk. Frissítő italt úgy készíthetünk ebből a masszából, hogy 1—2 evőkanálnyit kiveszünk belőle és ezt egy liter vízzel és egy fél kávéskanál szénsavas nátronnal (Na Co₃), folytonos keverés mellett elvegyítjük. — 2. 10 citromot meghámozunk, kettévágjuk, magtalanítjuk és kiperéseljük a levét. A citrom husát egy új agyagedényben, egy liter vízzel, negyed óra hosszat főzzük. Ezután leszűrjük, hozzáadjuk a kiperéselt citromlevet, egy font cukrot és újra felfőzzük. Kis üvegekbe öntve, jól bedugaszolva, sokáig eláll. Friss citromlé helyett, mindenhez használható.

CUKORKADOBOZ. Ennek a doboznak előállítására végtelen egyszerű. Nem kell hozzá más, mint egy darab erős, fehér papiros és egy vonalzó. Mint az ábra mutatja, vésünk egy tetszés szerinti nagyságú, téglalakú papírdarabot és az ábrán látható módon összehajtogatjuk, minden hajlítást gondosan lesimitva a vonalzóval. Másik ábrán látható a kész doboz, amely összecsukva alig foglal el helyet, míg kinyitva, nagy mennyiségű sütemény, vagy cukorka fér el benne.

LANT ÉS TOLL

A MAGYAR KÖLTÉSZET REMEKEL

151

Győri Vilmos

Ima

Hogyan nevezzetek, hatalmas Isten,
Világosságnak atyja, istenem?!
Mindazt mi áldás földi életemben,
Mindazt, csupán neked köszönhetem.
Tetőled száll alá minden ajándék,
Hozzád vezessen minden óhaj, szándék:
Zengjen ma ajkimon a hálaének:
Dicsőség a magasság istenének!

Te vagy, ki szent kezdeddel őrszes en-
gem,

Ha rám borul a rémes éjhomály,
Midőn a csendes nyugovást esengem
Te vagy, ki védkarral mellettem áll:
Az enyhe álmat amidőn óhajtom,
Tudom, hogy tőled éj nem zár le téged.
Dicsőség a magasság istenének!

S midőn az égen hajnal pirja támad,
S a nap felébreszt mindent, a mi él:
Te is hajnalra kelted éjszakámat,
Őrzöm voltál és ébresztöm levél.
Mely rám borult, nem örök volt az
álom!

Az ébredésben éjtemet találok:

S kinek köszönhetem, hogy újra élek?
Dicsőség a magasság istenének!
S kinek köszönhetem, hogy ők is él-
nek,

Kiket tulajdonul mond szívem;
Kik vélem együtt félnek vagy re-
mélnek,
Kiknek jölte oly szent gond nekem?
Ajándékul őket nekem te ádát;
Oh, hála! ismét birtokomba hagyta.
Örömkönnyei közt újra szól a lélek:
Dicsőség a magasság istenének!

S így minden, a mi áldás életemben,
Kegyelmes szent atyám, te nyújtod
azt:

Édes mosolygást a vidám örömben,
A győtrelemben enyhádó vigaszt.

S még akkor is, ha botlom gyengeség-
ből,

Nem bosszu, sőt bocsánat hangzik
égből;

Újra bizom, reményem újra éled —
Dicsőség a magasság istenének!

Oh, add azért, add életemnek atyja,
Hogy szent jószágod ne feledjem el;
Te légy szívem legszentebb gondolatja,
Teged s csak téged vágyjon e kebel;
S amíg a célt, az örököt életem,
Te szent törvényed legyen én vezérem,
S ne szűnjön ajkimon a hálaének:
Dicsőség a magasság istenének!

*

Kiss József

Alkonyat

Ha áldozóba öfünk napja
S vérünk lassabb ütemre lejt,
Erők elpártol, cserbe hagyva
S a szív nem remél, csak felejt.
A bágyadt, félelmes napokban,
Melyeknek sulya, kinja nagy,
Midőn áhitunk egyre jobban:
Ó Isten, Isten el ne hagyj!

El ne taszíts magadtól minket,
Ha kor megtört, fény elhagyott,
S mit távol ifjúságunk hintett,
Minden virágunk elfagyott.

Ha száraz kóró lett a képünk
S vad esőrtető szél fnyegét,
Maradj velünk, légy menedékünk,
Ó, mindenható szeretet!

Maradj velünk — kísérj odáig,
Hol örök hajnalod hasad,
Hol a ki nyugodalmat áhit,
Megpihen védzárnyad alatt;
A hol jutalmát megtalálja
A küzdő és a szenvedő,
És megszűnik a lét viszálya,
Ha ránk borult a szemfedő.

*

Petőfi Sándor

Minek nevezzetek?

Minek nevezzetek,
Ha a merengés alkonyában
Szép szemeidnek esti-csillagát
Bámulva nézik szemeim,
Miként ha most látnák először
E csillagot,

A melynek mindenik sugára
A szerelemnek egy patakja,
Mely lelkem tengerébe foly —
Minek nevezzetek?

Minek nevezzetek,
Ha rám röpítéd
Tekinteted,
Ezt a szelid galambot,
Amelynek minden tolla
A békesség oly olajága,
S amelynek érintése oly jó!
Mert lágyabb a selyemnél
S a bölcső vánkósánál —
Minek nevezzetek?

Minek nevezzetek,
Ha megzendülnek hangjaid,
E hangok, melyeket ha hallanának
A száraz téli fák,
Zöld lombokat bocsátának,

Azt gondolván,
Hogy itt már a tavasz,
Az ő régen várt megváltójok,
Mert énekel a csalogány —
Minek nevezzetek?

Minek nevezzetek,
Ha ajkaimhoz ér
Ajkadnak lángoló rubinköve,
S a sok tűzben összeolvad lelkünk,
Mint hajnaltól a nappal és az éj.
S eltűn előlem a világ,
Eltűn előlem az idő
S minden rejtélyes üdvösségeit
Árasztja rám az örökkévalóság —
Minek nevezzetek?

Minek nevezzetek,
Boldogságonnak édes anyja,
Egy égbe rontott képzelet
Tündérléánya,
Legvakmerőbb reményimet
Magszényenítő ragyogó valóság,
Lelkemnek egyedül,
De egy világnál többet érő kincse,
Édes szép ifju hitvesem,
Minek nevezzetek?

ÉRDEKES EZ A VILÁG

Furcsaságok heti műfajemléke

LELKI VIGASZ — MEGRENDE- LÉSRE.

Mint a newyorki és washingtoni
lapok hirdetési rovataiból látható,
az Unióban egy új és tegyük hozzá:
hézagot pótló egyesület alakult. Az
egyik hirdetés így szól:

»Ha valakinek a szive tele van
bánattal, keserűséggel és nincs aki-
nek fájdalmát elpanaszolja, az egye-
sület szívesen küld oly egyéneket,
akik türelmesen meghallgatják és
vigasztaló szavakkal enyhítő balzsamot
nyújtanak. Háromszornál több
vigasztalásnál az árak mérséklő-
nek».

Egy másik hirdetés:

»Szónokok beszédjük hatását ki-
próbálhatják az egyesületünk által
rendelkezésre bocsátott hallgatóság
előtt. Ha a beszéd nem kész, úgy el-
készítjük. Mindenféle alkalmi, üd-
vözlő, felköszöntő, névnap, válasz-
tási szónoklatot jutányos áron száll-
ítunk».

»Ne álljon tanácstalanul a nagy
világban! — figyelmeztet a harmadik
hirdetés. — »Ha fél, hogy elté-
ved, ha nem tudja, hogy mit hol sze-
rezen be, hogy hova menjen ebéd-
re, vacsorára, szórakozni; ha nem
tud egy levélre válaszolni, ha meg-
akar győződni arról, hogy felesége
hű-e, hogy menyasszonya szereti-e,
— forduljon bizalommal hozzánk.
Mindent elintézünk. Küldjön be 5
dollárt. Ha nincs megegyedve az-
zal, amit nyújtunk, a pénzt vissza-
adjuk».

Vagy ilyen hirdetés is jelent meg:

»Ha leveleket akar kapni bár-
mely országból, hogy szaporítsa bé-
lyeggyűjteményét; vagy ha szóra-
kozásból levelezni óhaj egy távoli
ismeretlen — ennél mi sem köny-
nyebb. Fáradjon be irodánkba és
minden kívánságát teljesítsük».

A hirdetések megjelenése óta az
irodának annyi a dolga, hogy alig
győzi.

NEM VÁRT FORDULAT

Gaston Duval, jómódu párisi ma-
gánzó ezelőtt egy évvel ebédje után
megtömté pipáját, elhelyezkedett a
karosszékekben és rá akart gyújtani.
Ez a művelet azonban, sajnos, több-
szöri kísérlet után sem sikerült. Du-
val alaposan szemügyre véve a hely-
zetet, csakhamar reáakadt a baj oká-
ra: a dohányban egy félméter hosz-
szu fonál volt és ezt is benyomkod-
ta a pipába. Duval kivette a fonal-
at, s udvarias, de kissé gunyoros
hangu levélben elküldötte a Rue de
Cleire Notre Dameban székelő adó-
hivatalba. Ezzel háborgó érzelmei-
nek eleget téve, nem törődött többé
a dologgal és az egész ügyről csak-
hamar megfeledkezett. Néhány nap-
pal ezelőtt, amikor Duval szokott
délutáni sétájáról haza érkezett, há-
za előtt két marcona kinézésű
egyént látott sétálni. A kapu aliá-
ban pedig összesereglettek a ház la-
kói, fiatalok és öregek, és várakoz-
ni látszottak valamire. Többen az
utcán is figyelmesek lettek, csődü-
let támadt és Duval hallotta, hogy
— némelyek szerint — »csempészt»,
»valutaüzért», mások tudomása sze-
rint pedig »leányszöktetőt» keres-
nek. Duval be akar menni a házba,

ekkor az egyik marcona ur elébe lé-
pett és zordon hangon kérdezte: Ön
Gaston Duval? Az igenlő válaszra
azt mondotta: Kérem, menjünk a
lakására. Duval Gaston el nem tud-
ta képzelni: mi dolga lehet neki a
titkosrendőrséggel. Akárhogy vizs-
gálta is a lelkiismeretét, nem talált
semmi olyant, ami miatt a törvény-
nyel összeütközhetett volna. A la-
kásban a marcona egyén csomagot
vett ki zsebéből és Duval ur elé tet-
te; a másik detektív pedig nagy
nyomatott ivet tett eléje.

— Kérem, olvassa el és írja alá.

Duval elolvasta az ivet és ebből
megtudta a következőket. A francia
dohányjövődék igazgatósága a ki-
sebb adók igazgatóságával egyetér-
tésben úgy döntött, hogy Duval Gas-
ton urnak a beküldött és kifogásolt
csomag dohány helyett egy másik
csomag dohányt ad kártérítéské-
ppen. Felszólítják Gaston Duval urat,
hogy a jegyzőkönyvet olvassa el és
amennyiben a kártérítésképpen ka-
pott dohány sulyban, minőségben,
árban megfelel a kifogásolt csomag-
nak, a jegyzőkönyvben előadottakat
vegye helyeslőleg tudomásul és ezt
aláírásával igazolja. Gaston Duval
mindezt megtette és megfogadta,
hogy akármilyen találna is a jövőben a
dohányveszteségekben, azt kifogásolni
nem fogja.

EMELETES TÖRZSÜ REPÜLŐGÉP

Párisból jelentik: A francia had-
ügyminisztérium rendeletére az
egyik repülőgépgyárban hatmotoros
óceánjáró óriásrepülőgép építését
kezdték meg, mely első sorban az At-
lanti-óceáni közlekedést fogja szol-
gálni; nincs kizárva azonban, hogy
háboru idején hadászati célokra is
alkalmazzák. A gépóriás törzse, a
legnagyobb nagy amerikai óceánjáró
gépekéhez hasonlóan, emeletes szer-
kezetű. »Földszintjét» teljesen el-
foglalják az utasok kényelmes, te-
remszerű lakosztályai, melyek éjsza-
kára különálló hálófülkékké alakít-
hatók át. Az emeleten a pilóták és a
mechanikusok helyiségei, a navigá-
ciós szoba, a rádiófülke, a legény-
ségi terem, két további utasfülke,
két nagyméretű társalgó és a kony-
ha található. A hat motor összesen
8000 lóerőt fejt ki, megfelel tehát
négy közepes gyorsvonati mozdony
munkabírásának. A járómű 40 mé-
ter hosszú és 9 méter magas lesz,
szárnyának terjedtsége 52 méter, su-
lya 75 tonna. Motorai 240 kilométe-
res óránkénti sebességgel hajtják s
6000 kilométert tehet meg egyhu-
zamban leszállás nélkül.

CSEREÜZLET

A fokvárosban alakult »Uj művé-
szet csoportja» cseretárlatot rende-
zett, amelyen a kiállított festmények
zongoraleckéért, foghuzásért, idog-
gyógyászati kezelésért, és más köz-
hasznu ellenszolgáltatásokért keltek
el. Mindenesetre kellemetlen lehet,
ha az ember a festményéért egy fog-
orvossal megalkuszik három foghu-
zásban és a vevő csupa gavallériá-
ból kilenc fogát huzza ki.

BETŰREJTVÉNYEK

1. Lázár János
2. Bezzeg Vica

X ZÜ

X el el

FOGYOREJTVÉNY

Közl: Otos Margitka

1. Gyümölcs
2. Ritka lánynév
3. Nem hó'nap
4. Macánhangzó

KOCKAREJTVÉNY

Közl: Balla Irén és Gyula

1. Rokontéle
2. Fog krém
3. Tenger állam nyelven
4. Erre építünk

MEGFEJTÉS

Betűrejtvények:

Fogyorejtvény: 1. 2.
 3. 4.

Kockarejtvény: 1. 2. 3. 4.

Hiba keresés:
 A beküldő neve és címe:

Dezső bácsi postája

GYEREKEK! Európa népeinek egy része borzalmas és szörnyű háborúba keveredett. Emiatt megszünt az újságpapír szállítása és amíg a helyzet nem javul, takarékoskodnunk kell a papírossal. Éppen ezért mártól kezdve az eddiginél kisebb lesz a Tündérország. Reméljük, hogy a háború nem tart sokáig s akkor újból a régi terjedelmében jelenik meg a mi kis újságunk is. Fehér Kató. Verssel köszöntöd az isko-

laév megkezdését. Sietünk közölni, mert ha soká késlekedünk itt lesz a karácsonyi szünidő.

KATA ÉS AZ ISKOLA

Elmuit már a vakáció
 Nem lehet már játszani,
 Hanem könyvet kézbevenni
 És a leckét tanulni.

Minden nap kell néhány órát
 Irni is, meg magolni,
 Aztán iskolába menni,
 S a leckét felmondani.

De ez bizony semmit sem árt
 Nekünk a gyerekeknek,
 Nézzük, mi mindent csinálnak
 Naponta a felnőttek.

Igyekezzünk mi is hamar
 Megtanulni a leckét,
 Majd, ha kitanultak leszünk,
 Megszerezjük a békét...

Puskás Mariska. Az ifjuság újságot elküldtük Szt. Glavasa uccai címűre, de visszahozta a posta. Kérlek közöld pontos címedet.

Bezeg Vica. Örülök, hogy a cukrászmesterséged akarod kitanulni. Szép, tiszta foglalkozás a cukrászat remélem tudod, hogy nem csak abból áll, hogy kóstolgatjuk a krémet és kinyaljuk a csokoládét, ami általában marad! A Tündérország régebbi olvasói közül többen mentek a cukrász pályára. Az egyik közülük nemsokára segéd lesz a legelső noviszádi cukrászdában. Remélem, hogy új mesterségedben is hű maradsz a Tündérországhoz.

Stark Edit. Megkaptam a beküldött festményeket, nagyon ügyes kislánynak látszol. Köszönöm a kedves üdvözlőket, én is üdvözlöm a Tündérország petrovgrádi kis katonáit.

Berényi Rozika és Terike. Sokszor megüzentem már gyerekek, hogy csak olyan verset küldjétek be, amelyet ti írtatok és ne olyat, amelyet valamilyen könyvből olvastatok. A Tündérország megírtéseitek legkésőbb esütörtökig kell behozni vagy postán elküldeni. Ha később érkezik, nem bizonyos, hogy bejuthat a beküldő neve a megírtétek közé. Az ilyen elküldött megírtéteket természetesen az ajándéksorsolásban sem vehet részt.

Svorsz Ilonka, Szalai Ilonka, Vivod Palika, Nagy Edit, Jovanovics József (Beograd), Manc Vali, Walter Pali, Szabó Ilonka, Lacko Mihály, Balog Juliska.
 Szeretettel üdvözöllek benneteket a Tündérország táborában. Aki közlötök eddig eimulaszót kapta, írja meg pontos címét és hogy hány esztendőre

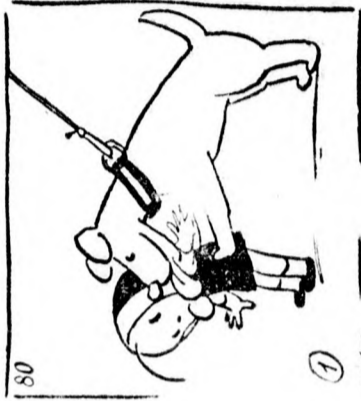

A REGGELI ÚJSÁG VASARNAPI INGYEN MELLÉKLETE. — Szerkeszti: DEZSŐ BACSI

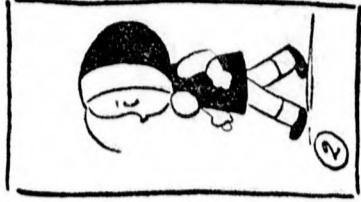
Furosa Julicsa kalandjai

Írja: Dezső bácsi

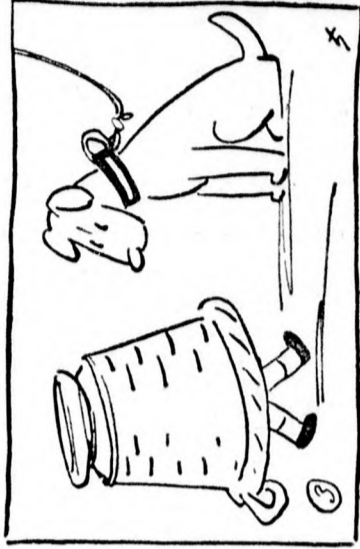
Julicsa átváltozása

De nagy a szeretet,
 Se vége, se hossza,
 Csak azután a jó
 Ne változzék rosszra.

Egymagában ballag
 Nagykomolyan Julicsa,
 Ritka esemény ez,
 Küiönös és furcsa.

Pajtás nagyot bámul,
 Ijedtében leül,
 — Julicsa lent láb maradt,
 De kosár lett felül...

Fessétek ki a képzetfaléteket szerinti. A festmény, azután kioldjátok el a Tündérország szerkesztőségében.

A beküldő neve és címe:

A festmény és rajtvény megírtéte beküldők között több jutalmat sorolunk ki.

RÜSTIG ZSIGMOND Rejtvények, A BRÉMAI KORMÁNYOS

UJ ROBINSON
A magyar ifjúság számára áldogozta
Dr. Kárpái Károly

— Az ne aggaszson, ez lesz mai fáradozásunkért a legszebb jutalom. De most már ideje, hogy lenyugodjunk. Ezzel betették a sátorba, elővették az elemózsiát, jóízű falatoztak, nagyot huztak a palackból, lefeküdtek a tábori agyakra, imádkoztak és csakhamar elszunnyadtak.

Hajnaltban ébredtek föl. Egyenesen a vízfödörhöz siettek. A gödör színi volt már tele vízzel. Megkóstolták s ízet elég jónak találták, azonban oly friss és üde még sem volt, mint első lakhelyük forrásáé.

Megmosdottak, gyorsan megreggeliztek s hozzáláttak a másik sátor felállításához. Mint-hogy ez Walter asszonynak és gyermekeinek volt száma, több gondot fordítottak rá. Jobban feszítették ki a ponyvát, belül meggyengítették a földet és szépen behintették homokkal. Aztán kiirtották a fűvet és a bozótot a sátor körül, egyenesre verték az elejét, úgy, hogy a sátor gyönyörű látványt nyújtott a vad és buja növényzet között.

Mikor végeztek, önelégülten néztek fáradozásuk eredményéi a derek munkások. Azonban eszükbe jutott még valami: padkát kellett készíteni Juno számára. Lementek az öbölbe, kiválasztották alkalmas követet, beletették egy darab vitorlavászonba, úgy vontatták fel a sátor mellé. Egy órai nehéz munkába került, mert a nap is égetően sütött, de nem tárgítottak addig, míg a padka is készen nem állott.

Mikor ez is készen volt, szinte gyönyörködtek az új sátorban és látható örömmel kiáltott fel Rüstig:

— Látja, Vilmos urfi, milyen kényelmes új lakásunk lesz megint!

— Igaz is, hiszem, hogy kedves anyámnak is megnyeri tetszését.

— Nem sokára banánánk is lesz. Nézzétek, olyanok a fák, mintha valaki behintette volna virágokkal, szinte öröm rájuk nézni. De most már siessünk hazafelé, mert itt úgy sincs már több dolgunk. Most gondoskodnunk kell, hogy mindent átszállítsunk. Aztán itt alhatunk megint.

Kis hajójuk ott hímháldozott a verőfényes öbölben. Beülték, elődózták láncait s dagadó vitorlával repültek kis gyarmatuk zöld földnyelve felé. Délelőtt 10 órakor otthon voltak már és a család apraja-nagyjától a legszívesebb fogadtatásban részesültek. (Folytatjuk)

Rejtvények,

Játékok, mőkák és egyéb humorosságok

Megjelések a Linderorszag muhlheii számából

Betűrejtvények: 1. Repültő, 2. Inas, 3. Kincstár, 4. Remény.

Rácsrejtvény: 1. Mama, 2. Gizi, 3. Alku, 4. Olom, 5. Rígó, 6. Zola, 7. Gabi. A vízszintes 1: Magyarország.

Névjegy-rejtvény: Sajó.
Fogyó-rejtvény: 1. Kopár, 2. Olor, 3. Por, 4. Ár, 5. R.

Kockarejtvény: 1. Alap, 2. Lila, 3. Alma, 4. Paap.

Oszloprejtvény: 1. Duna, 2. Ubul, 3. Biri, 4. Róka, 5. Olom, 6. Véső, 7. Agy, 8. Ital, 9. Kona. A vastagon rajzolt sor: Dubrovnik.

Keresztrejtvény. Vízszintes: 1. A tanító, 8. Tréni, 10. Ok, 12. Iró, 13. Sz. 14. Nas, 16. IAE, 17. Glad, 19. OAL, 21. Ede, 22. RP, 23. TSE, 25. Én, 26. Páros, 28. Geleség.
Függőleges: 2. Ti, 3. ARI, 4. Neró, 5. Ino, 6. TT, 7. Zongora, 9. Szegény, 11. Kalap, 13. Sál, 16. IUE, 20. Here, 23. Tal, 24. Sós, 26. PE, 27. Sé.

A HIBAKERESŐ PALYAZAT MEGFELTÉSE

A muhlheii Tünderorszagban a következő hibák fordultak elő: gyóh, men, za, sian, gem, ah, sik, za, men, gyóh, kaes. A hibakeresőpályázat nyertese Pálfi Ferike, könyvjuttatást postán küldjük el Vrsáca.

A REJTVENYEKET EGESZBEN, VAGY RESZBEN MEGFELTETTEK, SZEP FESTIMÉNYT KÜLDTEK BE:

- Gorácz Elvira, Jovanovics József, Czocecz Anni, Nagyhegyesi Manca, Vass Ilonka, Vanyu Irenke, Papp László, Fehér Kató, Kopasz Janika, Puskas Mariska, Wolf Edith, Nagy Sanyi, Nagy Boriska, Nagy Edith, Sebők Lajos, Bukovcsik Feri, Kolán Iren, Cseh József és Irenke, Griesser Péterke, Moskovics Iván, Danyi Mariska és Inei, Mászáros Aranka, Szalai Ilonka, Oravec Herminka és Irenke, Sari Stefike, Tóth Ilonka, Balla Iren és Gyula, Vivod Paulka, Németh Duca, Katona Ilonka és Magda, Vékás Márta, Tatal Janika, Jeger Rudica, Török Irenke és Kató, Vadász Laci, Vugrenicsk Mária és Ilonka, Fodor Bócsika és Gizike, Kéki Kató, Kaszás Zsófia és Öcsike, Török Gizike, Manz Váli, Csabrádi Boriska, Márta, Ilonka, Kató, Bálint Olga és Manca, Toma Márta, Józsi, Feri és Sanyi, Glazer Gréta, Glazer Elza, Drenyák Erzsike, Gorácz Elvira, Szabó Ilonka, Gál Ilonka és Ferike, Szizszi Bócsika, Huff Mariska, Takács Juliska, Paksi Puliska, Schinegl Maca és Fanni, Balos Jenő, Irsai Rózsika, Krikszán Jucka, Kovács István, Ocsi és Tibi, Wagner Laci és Gizi, Ritz Ida, Madacki Elek, Tóth Ilonka, Mariska, Eszike, Irenke, Lado Mihály, Nagy Juliska és Margitka, Papp Bócsika, Balog Juliska, Bolfik Imre, Vastag Irenke, Sárközi Magdika, Molnár Katica, Kirzsán Janika, Marchal Károly, Gubi Ilonka, Albert Rózsika, Horti Laci és Ocsi-

ke, Kuszi Rózsika, Desző, Pista és Teresi, Dusa Rózsika, Szabó Mária, Fodor József, Herki Kató, Balog Juliska, Pacea Laci és Böcsi, Inasz Matild, Pravda László és Lajcsi, Deutsch Mira és Öcsike, Szarv Ilonka, Rápoti István, Bakator Evi és Iluska, Bezzeg Vica, Eka és Malyi, Cseh Vincsika, Jecki Trudika, Jecki Ingike, Schönberger Mira.

A sorshuzárnál Gyórfi testvéreknek (Tolne Hadzicsa 24) kedvezett a szerencse, a Wáhl-féle dessert cukorkára szóló utalványt a szerkesztőségben vegyék át. Hanfield Cecilia (Cirli i Metod 29) a Hering Studió-fényképre szóló utalványt a szerkesztőségben vegye át. Wagner Laci és Gizi (H. Ruvina 9) a Mignon cukrászda öt siteményére szóló utalványt a szerkesztőségben vegye át. Vadász Laci (Ustvazscka 16) a Gólyabár ajándékára szóló utalványt a szerkesztőségben vegye át. Bezzeg testvérek (Dolni Tavankut) az Ifjúság képes folyóiratot egy évig ingyen kapják. Korányi Emil a petrovgrádi Papyrus üzlet ajándékára szóló utalványt az ottani szerkesztőségben vegye át. Rápoti István (Ljubljanszka 26) a Schadt Bácsi ajándékára szóló utalványt a szerkesztőségben vegye át. Manz Váli (Dudarszka 59) a Holik Bácsi ajándékára szóló utalványt a szerkesztőségben vegye át. Herki Kató (Babunszkog 10) a Hoschek Bácsi ajándékára szóló utalványt a szerkesztőségben vegye át. Szitás Mariska és Eszike (Braca Povicica Knjizsara 3) az Union cukorkaüzlet csokoládéjára szóló utalványt a szerkesztőségben vegyék át. Kaszás Zsófia és Öcsike (Szóvácska 48) a Klippel Bácsi ajándékára szóló utalványt a szerkesztőségben vegyék át. Braun Kata (T. Pavlovicsa 32) a Giritz Bácsi ajándékára szóló utalványt a szerkesztőségben vegye át.

Furcsa Julica kifestésének nyertese Mászáros Annuska (D. Matijevicsa 25) a Mignon cukrászda öt siteményére szóló utalványt a szerkesztőségben vegye át. Katona Ilonka és Magda (Pannova 63) az Osznovics fotófényképre szóló utalványt a szerkesztőségben vegyék át. Gerich Pipi (Kambrerova 32) a Martin Bácsi ajándékára szóló utalványt a szerkesztőségben vegye át. Sári Stefike (Tolstojeva 38) a Richter Bácsi ajándékára szóló utalványt a szerkesztőségben vegye át. Schönang Klárkának a Menahem Bácsi ajándékát postán küldjük el. Szentára Szarv Ilonka (Dravska 10), a Varga Bácsi ajándékára szóló utalványt a szerkesztőségben vegye át. Vilcsék Ferike (Nyegoseva 17) a Prva Jug. kemicsna fabrika ajándékára szóló utalványt a szerkesztőségben vegye át. Popper Margit (Laza Koszicsa 6) az Albus szappangyár ajándékára szóló utalványt a szerkesztőségben vegye át. Gubi Kónkának

(Zagrebaeska 6) a Misics Bácsi ajándékát postán küldjük el. Szára Kamizsara. Pajor testvérek (Safarikova 29) a Klippel Bácsi ajándékára szóló utalványt a szerkesztőségben vegyék át. Inasz Matild (Szerina 23) a Goblein kézimunkaüzlet ajándékára szóló utalványt a szerkesztőségben vegye át. Marschal Károly (Mornarszka 2a) az Irsay Bácsi ajándékára szóló utalványt a szerkesztőségben vegye át. Saitos Rózsika (Kr. Petra II.) a Perapatcs Bácsi ajándékára szóló utalványt a szerkesztőségben vegye át. Bacsca Laci és Böcsike (Jana Kapetara 7) a szerkesztőségben vegye át. Inasz Matild a szerkesztőségben vegye át. Kolán Iren (Kr. Petra II. 127) a Zora parfüméria ajándékára szóló utalványt a szerkesztőségben vegye át. Harsádi Józsi (Zsitni 6) a Truppel Bácsi ajándékára szóló utalványt a szerkesztőségben vegye át. Bolfik Imre (Ljubljanszka 19) a Vojsza cég ajándékára szóló utalványt a szerkesztőségben vegye át.

Gyerekek! Úgyjeltek hogy a nyerevény-szelvényt legkésőbb pétek estig vigyék el, mert különben érvényét veszti.

KERSZTREVÉNY

Közi: Lőrinc Ferenc és Miklós

1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22						

Vízszintes: 1. Swift regényének hőse, 8. Álmodul, 9. Z. V. 10. Friss, 12. Magtár, 14. Gabonnamü, utolsó betű hiányzik, 15. Az osztátnüvelet egyik száma, 17. Eliesik, 18. Kétköltőnböző i, 20. Kis magyar folyó, 21. Lékvárba, 22. KLA.
Függőleges: 1. Magyar történelmi hős a török hódítás idejéből, 2. Gyógyász, 3. BO, 4. Józsi, 5. NV, 6. Szentéletű vándor, 7. Gyűmölcs, 11. Sok fa van benne, 15. RZ, 16. Török név, 19. Lékvár.

Feltárul a vértanúk száztizenkilenc évig ismeretlen sirja

Hogyan találták meg Martinovics és társainak csontjait?

Negyedszázada, hogy a véletlen megoldotta a száztizenkilenc éves rejtélyt: megtalálták Martinovics Ignácnak és lefejezett társainak nyugvóhelyét. A székesfőváros akkor harmincezer koronát szavazott meg a vértanúk emlékművére, majd utóbb díszmunkát adott ki emlékeztetőkre. A mozgalom a világháború miatt abbamaradt és a forradalmak óta még említeni sem szeretik a francia forradalom eszméinek e tragikus sorsu álmodozóit, holott nemcsak a felvilágosodás, hanem a nemzeti ellenállás vértanui is. Természetes, hogy akkor — mint művelt emberek — a franciaországi átalakulás varázskörébe kerültek, hiszen még az 1848/49-i forradalom vezetőit is az Emberi Jogok Declarációjának eszmeköre lelkesítette. Míg Kossuthot az amerikai Egyesült Államok szabadságmozgalmá és alkotmánya ihlette, addig a franciás műveltségüket a francia forradalom eszmévilága hatotta át. Nemcsak költőket, mint Petőfi, újságírókat, mint Pálffy Albert, hanem kiváló államférfiakat is, mint Szemere Bertalan, sőt katonákat, mint Nagysándor József, a vértanútábornokot. A »magyar jakobinusok« a 48-i átalakulás magvetői, akiket Kossuth és Deák megítélése szerint is törvénytelenül ítéltek halálra.

A SZÁZTIZENKILENCÉVES TITOK

A pör vádlottai közül hetet lefejeztek, huszonhatet bebörtönöztek és kettő öngyilkos lett. Ferenc császár a kivégzések után a vizsgálat és a pör iratait saját titkos levéltárába vitette és Fraknói Vilmos első kutatásai közben csak a bécsi elővizsgálat iratai kerültek felszínre, amíg aztán a világháború végével felszabadult az udvari titkos levéltár. A kivégzések után a pörrel nemcsak írni, de még beszélni is tilos volt. 1800-ban Lipszében jelent meg a »Majestäts Prozess in Ungarn 1795« című németnyelvű röpirat, amely inkább csak vádoló irat, mint ismertetés. Szirmay Antal latinnyelvű, tévedésekkel teli, rosszakaratú emlékirata, Kazinczy Ferenc igazító jegyzéseivel, kéziratban maradt a 80-as évekig, Kazinczy fogsági naplója pedig 1848-ig. Az első magyar nyelvű ismertetés 53 év után Jókai Mór hétfolyvatos cikke az Életképekben, 1848-ban, a rajtó felszabadulása után. Az ismertetések szárhagyományok szerint azt írták, hogy a lefejezettek a dunamenti halomokon temették el. Az egykori Magyar Hírmondó tudósítása szerint a polgári temetőn kívül hantolták el őket. Így maradt száztizenkilenc évig ti-

tokban, hogy hol nyugsznak a vértanúk. 1914-ben aztán a véletlen a rejtély nyitjára vezetett.

HÉT KERESZT EGY RÉGI MÉRNÖKI RAJZON

Gárdonyi Albert székesfővárosi főlevéltáros 1914 elején egy 1810. évi mérnöki térrajzon hét keresztel megjelölt helyet vett észre. A jelmagyarázat szerint: »wo die Jakobiner begraben sind«, vagyis, a mai Vérmező birtoklásért pört indított a kincstár ellen. Ebben az iratsomóban volt a vízvárosi polgári temetőből 1797-ben kihásított katonai temető irata is. Hainiss Frigyes budai hites mérnök 1810 január 19-i jelentése mellett fekküdt a térrajz, amelyen a mérnök megjelölte a vértanúk eltitkolt nyugvóhelyét. A térrajz hét keresztje szerint a katonai-temető és a városi vámház közt elterülő háromszögű telken volt a titkos sír.

Gárdonyi felfedezéséről beszámolt a sajtóban és a főváros 1914 január 21-i közgyűlésén ketten is indítványozták a vértanúk nyugvó helyének felkutatását.

HÉT RÉGI CSONTVAZ NÉGY SIRBAN

A főváros elrendelte az ismeretlen sír feltárását és megkezdődött a kutatás. A tervrajzon megjelölt hely a Retek-uca 56. számú be nem épített telek: a Kutvölgyi-ut, Budakeszi-ut és a régi katonai temető közt fekvő háromszög alakú, 8899. helyrajzi számú vízmosásos terület. A mérnök éppen azért jelölte meg ezt a helyet, mert szó volt arról, hogy ezt a területet is a polgári temetőből kihásított katonai temetőhöz kapcsolják. Április 29-én Gárdonyi Albert fő-

levéltáros, Barczen Gyula műszaki főtanácsos és Lindberg Károly dunajobbparti temetőigazgató egy felügyelő sírásóval, két temetőőrrel és két napszámossal megkezdte az ásást.

A villamossinek mentén levő tizenhat gesztenyefát állítólag egy Gerliczy bárónő a 80-as években ültette, mert mint a vértanúk rokona, tudott volna nyugvóhelyükről. A gesztenyefák mögött kezdtek meg a futóárkok ásását. Néhány nap múlva már négy méterre haladtak, három hét alatt tizenkét árkot ástak, míg végre rendkívül sok és fáradságos kutatás után éppen május 20-án, az első öt kivégzés száztizenkilencedik évfordulóján, az egyik ásó felvett egy csontot. Járó Mihály felügyelő aznap reggel jelentette a főlevéltárosnak, hogy Kövesdi Samu sírásó egy emberi combcsontot talált.

Három nap múltán már feltárták a sírokat. Négy sír volt egymás mellett, az első, a második és a negyedik egyes sír, a harmadik közös sír. Ebben négy csontváz hevert mélyen a földben.

Május 29-én dr. Wildner Ödön fővárosi tanácsnok vezetésével bizottság ment az ásás színhelyére és jelenlétében teljesen felbontották a négy sírt. Dr. Bartucz Lajos — akkor egyetemi tanársegéd — már ott megállapította a bizottság tagjaival, hogy Martinovics Ignác külön sírban porladt, négy igazgatója: Hajnóczy József, Laczkovics János, Szentmarjay Ferenc és gróf Zsigray Jakab a közös sírban, a június 3-án lefejezett Óz Pál és Szolárcsik Sándor pedig egy-egy külön sírban nyugodott. Az egykori sajtóközle-

Erre a napra tüzték ki a szökést Macskási és Heissler.

A vendégség Mikó uram sátorában volt, egy dombtetőn s mikor készen volt már a finom ürütökány, Mikó István uram kiált a sátor elé s ilyen szép szókkal kezdé a vendégeket hívogatni:

— U, szü, szü, bobias, bobias, bobias, esz, esz!

A vendégség belenyult az éjszakába.

Az erdélyi urak tudták, hogy Macskási szökni fog, sőt hogy Thoroczka és Dániel is ezen törte a fejét, ám de nem árulták el őket; az ő dolguk, ám lássák, mi lesz belőle.

A lakmározók közt volt a foglyok állandó őre, Apagyi Gábor is, feleségével együtt, hat kuruc a sátor előtt állt fegyverrel s persze ott őgyelgett Fekete Miska is, aki különben hamar összebarátkozott Mikó uram két szolgájával, akik őt is jól tartották a maradékokból.

Egyszer már éjjel felé járt az idő — Miska éles füle lódobogást hall a domb alján.

Elsétál arra a szép csillagos éjszakában s látja, hogy négy paripát tart kantárszáránál fogva egy legény; egy másik pedig, csomaggal a kezében a sátor felé lopakodik.

Miska elhalad az ember mellett, akarattal beléütközik s erősen az arcába néz. Megismeri Macskási Ferenc szolgáját.

— Te vagy az Jancsi? Mit viszel abban a bugyorban?

(249)

A legény csak hebeg, majd zavartan mondja:

— Meleg ruhát viszek az uramnak, hogy meg ne hűljön. Hideg az éjszaka.

Miska csak hümmög magában s a lovához siet.

Ott meg Miron áll, Macskási hűoláh legénye.

— Tán sétalovaglásra mentek, Miron? — kérdezi Miska.

— Nem kötötte az orromra az uram, hogy mi a szándéka! — morogja a legény.

— Ti csak hárman vagytok, Miron. Kinek a negyedik ló?

— Mit tudom én? — feleli kurtán a legény.

Miskának sok mindenféle villant át az eszén. Nem szólit senkinek, csak a lóálláshoz futott, sebtiben megnyergelte a maga paripáját, a tábori őrségből két huszárt vett maga mellé s csöndesen visszalovagolt ama hely közelébe, ahol Miron várakozott a megnyergelt paripákkal.

Az egyik huszárnak odadobta lovának a kantárszárát s halkán mondta:

— Maradjanak itt kigyelmeitek, míg visszatérek. Azt hiszem, jó fogást csinálniuk hamarosan s a

fejedelem ur őnagysága meg lesz elégedve velünk.

A sátor mögé osont s a varratnál bicskájával lyukat akart hasítani a ponyvába. Föl volt már az hasítva embermagasságig.

Miska megcsóválta a fejét s bekémlelt a sátorba.

A társaság iórésze már nagy hangos jókedvben volt: a hordó bort, amelyet csapra ütöttek, már egyik végénél föl kellett emelni, hogy megtejjék a csap alá tartott pohár.

De már táncoltak is: a fűrge Johannat egymás kezébe adták a bujdosó urak s akinek nem jutott beőle, az egymással táncolt.

A mindenhez értő Tarsoly Péter fujta a török sipót nagy ügyességgel.

Macskási Ferenc mámoros jókedvet színlét és Heisslerrel évődött, aki szokatlan vígsággal viszonozta tréfalkozásait.

Ott ültek ők ketten, a fatörzsekből rögtönzött asztal végén, alig két lépésnyire Miska előtt.

— Hiába gróf uram, nevetett Macskási, — kigyelmed már egészen magyarrá vált mi közöttünk. Ha a háború véget ér, meg is hív-

juk kigyelmedet magunk közé tiszteletbeli magyarnak.

— Szívesen beállok magyarnak, — felelte Heissler, — ha kigyelmed, Macskási uram, németté vedlik.

— Hamarább megfagy a kigyó a jégen, minthogy ez lehetséges legyen! — kacagott Ferenc ur. — Hanem mi dolog ez, — kiáltotta a vigadók felé. — Mindenki táncolt már a szép kis menyecskével, csak még az ura nem. Ugyan nó, édes Zabolai uram, hagyjanak hugom asszonyból férjeurának is. No, Apagyi öcsém, hát tudja-e a csüddöngőt?

Elvette Johannát Zabolaitól s odapenderítette Apagyi elé.

— No, csak no, — unszolta a fiatalembert, — majd addig én vigyázok a fogolyra.

A sátor nyílása meglebbent s Macskási szolgája, Jancsi, jelent meg rajta, karjain összehajtogatott köpönyeggel.

Az ura rögtön meglátta, odasielt hozzá s átvette az összehajtogatott ruhacsomót. Miska éles szemé észrevette, hogy nem egy köpönyeg az, hanem kettő. Az egyik meggyászni, a másik szürke.

Macskási valamit sugott a legénynek s az megértően bólintva, eltávozott.

Apagyi belenézett Johanna szép kék szemébe s nem tudott ellentállani a csábításnak: táncba ment vele.

Ebben a pillanatban Macskási titokban jelt adott Heisslernek, aki föllállt s nagyot nyújtózott, mintha tagjai elszibbadtak volna.

mény tehát, ha tág értelmezésű is, de helyes volt: a vértanuk a polgári temetőn kívül feküdtek, mert a katonai temetőt csak két évvel később létesítették.

A feltalált csontvázak nyakcsigolyáin megtalálták a pallosvágás nyomát. Levágott fejük koponyája a lábszárcsontjaik között hevert... Bár már a helyszínen is, az első szemlék alapján kiderítették, hogy a temetőn kívül fekvő teüeten a hét vértanu csontjait találták meg, az embertani intézetben hosszas és részletes azonosítási vizsgálatot végeztek. Pontosan megállapították — fényképekkel, leírásokkal egyeztetve a koponyák és a csontok méreteit —, hogy melyik csontváz, melyik vértanué.

VÉRTANUK CSONTJAI — LEVÉLTÁRBAN

A vértanuk csontjainak feltalálása, miután az 1848-i országgyűlésen elhangzott indítvány óta hiába keresték nyugvóhelyüket, nagy izgalmat és lelkesedést keltett. A főváros július 9-én, elfogadva a pénzügyi bizottság 1471. számú javaslatát, a megindítandó országos gyűjtés céljaira harmincezer koronát szavazott meg, hogy méltó emlékművet emeljenek a vértanuk tervezett új sírja fölé. A határozatot felterjesztették a belügyminiszterhez.

Július 15-én a főváros úgy intézkedett, hogy a tölgyfakoporsókba tett hét csontvázat — amelyeket először a Károly-körút 15. számú házban, a főváros bérelt helyiségébe zártak — a levéltárban őrizték, amíg új sírjukba való temetésükre sor kerül. Néhány hét múlva azonban kitört a háború. Az emlékműre vonatkozó terv

— ugylátszik — irattárba került, a vértanuk csontjai pedig tizenkét évig heverték a főváros levéltárában. 1926-ban végre csendben elhelyezték csontjaikat a Kerepesi temető 412. számú üres családi sírboltjába és felvésték rá a nevüket.

Az 1848. évi április 22-i országgyűlés ünnepelte meg elsőnek emléküket. 1895-ben, a kivégzések századik évfordulóján, már csak egy kis lelkes csoport ünnepelt a Vérmezőn. A világháború után feltárták Bécében az udvari levéltár és a »Vertrauliche Akten« felirású csomagban 159 katonai és csomaghevert: a pörre vonatkozó iratok.

A legújabb kutatások ez iratokból kiderítették, hogy Sándor Lipót főherceg-nádor és báró Barco Vince, a budai katonai titkosrendőrség parancsnoka és a főherceg főbérlet ügynöke, Sehy Ferenc magyar színész árulta be a magyar jakobinusokat a bécsi titkos szervezkedés felfedezése után. Kiderült az is, hogy Martinovics Bécében elhallgatta a magyarországi mozgalmat és csak akkor vallott társaira, amikor már eléje tárták a Barco jelentésében foglalt Sehy-vallomást és a beárultak névsorát. Eckhardt Sándor egyetemi tanár tudományos művében ismertette a mozgalom jelentőségét és jellemezte Hajnóczy, Szentmarjay és Óz lángelméire valló írói munkásságát. Mindez nem változtatta a helyzetet. Huszonöt évvel a vértanuk csontjainak feltalálása után még nincs emlékművük. Nemsokára másfélszáz éve lesz, hogy fejüket vették és most is elfeledve nyugosznak a Kerepesi temető kevesek által ismert sírboltjában.

Tamás Ernő

Tony Dering

fiatal buffalói motorszerelőnek nem ment jól a dolga. Amerika nagyon sok európai embernek szemében úgy él, mint a korlátlan lehetőségek országa, ahol minden munkásnak saját háza és saját autója van. Ezzel szemben az az igazság, hogy nagyon sok Tony Deringnek még a mindennapi kenyérré is alig telik. Tony azonban nem az a fiú volt, aki elhagyja magát. Szabad idejében sokat kódorgott a cirkuszok körül és elhatározta, hogy felcsap artistának. Megpróbált kötélen táncolni, de gyakorlat közben leesett és hetekig nyomta az ágyát. Zenével is próbálkozott, de abbahagyta, mert rájött, hogy annyi hallása sincs, mint egy sétatotnak. Már nagyon elkeseredett, amikor a város mellett végzett esti sétáján egy öreg motorkerékpárt látott az út szélén. A motorkerékpárt gazdája hagyta ott. Neki már annyit se ért, hogy a legközelebbi ócskavaskereskedőhöz betolassa. Tony úgy érezte, hogy a váratlan ajándékot a sors küldötte neki. Hazahozta az öreg rozoga benzinpustitót. Otthon nekiállt és három heti munkával olyan állapotba hozta, hogy a kerékpár hosszas nógatás után neki-szaladt az utnak. Tony elhatározta, hogy ezzel a motorkerékpárral megalapozza szerencsét. Beállított a legközelebbi vándorcirkusz társulathoz és elmondotta, hogy mindenre vállalkozik. A cirkusz befogadta Tonyt. Viharszerűen rodogó kerékpárjával, a nagyszámú nézőközönség izgatott érdeklődése mellett, neki-rohant egy hordókból épített falnak, amelyet olyan ügyesen tör át, hogy a hordófal közepe kirepül, a többi hordó pedig csak azután om-

lik össze. A fiatal artista érdekes mutatványa felkeltette az egyik hollywoodi filmgyár figyelmét és fényes szerződést adott neki. Tony Dering most boldog ember. Motorprodukciónak főleg a filmgyárak udvarán összegyűlő nézőközönségnek mutatja be. A filmekben már többször lépett fel olyan veszélyes jelenetekben, ahol a gyár félt, hogy a világhírű főszereplő kitöri a nyakát. Tony bizik a szerencséjében. Neki most már semmi baja nem lehet. Van heti száz dollár fizetése és ebből kitünően megél.

RILKE
hírneves „THERMOS”
fordozható tartású kály-
hánk noviszádi lerakata:
LUTZ ADAM
Masarikova ul. 11 sz.
vállal minden e szakmába vágó munkát,
alakítást, samotirozást stb.
Vidéki érdeklődőknek prospektust, költ-
ségvetést ad a kifizetés után.
RILKE KALAK
NOVIVRBÁSZ, Geteova ulica 98 sz.

Házlesszonyok figyelmébe!
A legjobb és legolcsóbb konyhabutorokat
Nikola Mitler, Noviszád, Kr. Petra II. 229
készíti

UTAZÓ URAK!
Ujonnal megnyílt modern szálló
Hotel „UNION-PALAS”
Beograd, Kosovska 11. Tel. 28-849
Lakosztályok, szobák fürdőszobával
és telefontal. — Mérsékelt árak!
Az éttermet Sreier vezeti.
IGNYAT PETROVICS szállítódás,
a Szrpszki Kraly szálló éveken át
volt portása.

Miska a sátor tulsó oldalán füttyszót hallott s rögtön utána lödöbögés közeledett.

— Most már aztán nincs veszteni való idő, — vélte a legény s nagy sebessen a lesben álló huszárokhoz futott.

— Lóra, lóra, — kiáltotta, — utánam atyafiak!

Nyeregbe szökött s csöndes ügetéssel megindult a Miron által vezetett lovak után. Husz lépésnyire egy kőrifa árnyéka alatt »megálljt!« parancsolt.

Most hirtelen fényes nyílás támadt a sátoron, két alak ugrott ki rajta s a fényes háromszög ismét elsötétült.

— Gyorsan, gyorsan, kegyelmes uram, — hallotta Miska Macskási izgatott hangját, — itt a köpenyeg, itt vannak a lovak. Gyorsan, míg föl nem fedezik szökésünket.

Heisslernek nem kellett biztatás, magára kanyarította a köpenyt s Macskásival a lovakhoz futott, hogy nyeregbe szálljon.

Miska odaszólt a két huszárnak: — Hájszler tábornok szökni akar! A többivel ne törődjete, de őt le kell fognunk minden áron! Utánam!

A tábornok már nyeregben volt, mikor a három lovas előrontott s Miska kemény öklével megragadta a tábornok lovának kantárszárát.

—Egy tapodtat se innét, kegyelmes ur! — kiáltotta s pisztolyt szegzett a melléne.

Heissler elkáromkodta magát, Macskási rárvallt Miskára:

— Félre az utból, mert ketté hasítom a fejedet.

— No, no, Macskási uram, ki-gyelmed jöhet-mehet tőlem, amerre tetszik. De a tábornok a fejedelem foglya s az én gazdám őrizetere van bízva. Őt bizony nem engedem. Fogjátok meg a lovát atyámfiai!

A két kuruc szorosan a tábornok mellé nyomult, akinek helyzete reménytelené vált.

Egy pillanatig habozni látszott, aztán öklével Miska felé sújtott.

Az elkapta fejét s csöndesen dörmögte:

— Ha vesztég nem marad, kegyelmes uram, megköözzük, úgy hogy megemlegeti.

Most félelmes ordítás hangzott föl a sátorban, a töröksip hirtelen elhallgatott s nagy össze-vissza lárma, futkosás támadt odabent.

Apagyi rohant ki az éjszakába s elordította magát:

— Miska, Miska!

— Itt vagyok, édes gazdám, — kiáltotta Miska vidáman, — s itt van a tábornok ur is. Csak egy kicsit szellőzködni akart, ugylátszik.

Apagyi az órséggel a hang irányába rohant.

Macskásinak nem volt veszteni való ideje. A fejedelem keményen büntette a szökési kísérleteket.

— Sajnálom, tábornok ur, — szólt kezét nyújtva a tábornoknak. — Bennem meg volt a jóakarát, de testvérvért nem onthatok. Isten önnel s ne feledjen el!

— Ah Istenem, olybá veszem, mintha sikerült volna! — felelte a

tábornok. — Te fiú, száz aranyat adok, ha eleresztesz. Becsületesemre. Miska nem tartotta érdemesnek, hogy válaszoljon.

— Erre, erre, Apagyi uram! — kiáltotta s erősen fogta Heisslert. Közben Macskási, két legénytől kísérve, elvágatott.

Ugyanez éjszakán még két másik erdélyi nemes ur is megszökött a kuruc táborból, névszerint Dániel Mihály és Thorockzai István.

De már Heisslert közrefogták Apagyi és a többi erdélyi urak, le-szállították a lóról s a sátorba tuszkolták.

Johanna remegve kapaszkodott az asztalba, azt hitte, hogy az urát valami nagy baj érte.

Most megnyugodott, amikor megértette a sok összevissza beszédből, hogy Miska, mint már annyiszor, most is résen állt s elhárította a veszedelmet.

Apagyi háás tekintetet vetett Miskára s megkérdezte tőle:

— Ugye, Macskási uram akarta megszökteini a tábornokot?

— Ó, nagy jó uram.

— Nos, ezért felelni fog!

— Már ő ugyan bajosan, nagy jó uram, mert kereket oldott. Megszökött.

Trombitaharsogás hangzott föl odakint, jelezve, hogy a fejedelem a táborba érkezett.

Csakugyan Thököli jött meg Petrőczy csapatával, amely szét-ugrasztott egy német lovas zászlóalj és ismét nagy zsákmányt ejtett.

A fejedelem, aki nagyon közvetlenül érintkezett hűveivel, világos-

ságot látván a sátorban, egyenest odalovagolt.

Mikor leszállt a lováról s fájós lábaira lépett, a fogait összeszri-totta a fájdalomtól.

Hanem gyorsan erőt vett magán s nyájas, derült tekintettel lépett a sátorba.

— Adj Isten jó estét, urak. Föntmaradtak.

Mikó István, mint házigazda üdvözölte a fejedelmet s röviden el-beszélte neki Heissler szökési kísérletét.

Heissler dacosan kapta föl a fejét s egy darabig farkaszszemet nézett a fejedelemmel.

Thököli rövid gondolkodás után így szólt:

— Megunta már a hadifogságot, kegyelmes uram?

— Meg bizony!

— Nem csodálom s nem is veszem rosszún, hogy szökni akart. Ön nem adta a becsületszavát, mint Dória ögróf ur. Való-szinű, hogy én is így tettem volna az ön helyében.

A tábornok nem válaszolt.

— De hát, kegyelmes uram biz-tosabb és sikeresebb módja van annak, hogy ön épen és sértetlen-ül visszanyerje szabadságát. Irjon ön Bécsbe a kormányznak, magá-hak a császárnak s követelje, hogy egy év leforgása után végrevalá-hára bonyolítsák le a cserét.

— Bécsben abban biznak s nem alaptalanul — mondotta most Heissler, — hogy a porta végre is kivesz az ön kezeiből, méltóságos gróf ur.

(Folytatjuk)

Amikor a cseka főhétja halálra ítélt tisztet ajándékoz a Holland követnek

Londonból jelentik: A londoni könyvpiac legújabb szenzációja William J. Oudendyk holland diplomata emlékiratai, amelynek sokatmondó címe: A diplomácia utjai és mellékutjai.

William J. Oudendyk nemrégiben vonult nyugalomba. Diplomáciai pályáját a Távolkeleten kezdte, a világháború alatt kitünt bátorságával és elszántságával, amikor igyekezett megmenteni életüket és értékeiket a pusztulástól. William J. Oudendyk nemcsak hazája érdekeit védte, hanem mindazok védelmében eljár, akik nemzetiségre való tekintet nélkül belesodródtak a történelmi vihar pusztító örvényébe. Különösen kimagasló munkát végzett

a bolsevik Oroszországban, ahová 1917-ben került és minden befolyását latbavetette, hogy a forradalom oktalanságait pusztításainak gátat vessen.

DIPLOMATA A TÁVOLKELETEN

William J. Oudendyk 19 éves volt, amikor kinevezték a pekingi holland követség ügyvivőjéül. Mint most emlékirataiban megírja, Kínában eléinte igen egyedül érezte magát és kizárta a honvágy. Szinte félve járt a pekingi követségi palotában. Angol diplomata kollégái vették pártfogásukba és néhány hét múlva kedvence lett a diplomáciai köröknek, ahol a »kis Oudendyk« néven becézték.

Amikor a bokszerlázadás kitört, éppen szabadságon volt és így nem tartózkodott Pekingben, amikor a követségeket megostromolták. A bokszerlázadás első hírére visszasi- etett állomáshelyére, de csak Sanghájig jutott el. A bokszerlázadás leverése után térhetett csak vissza Pekingbe, ahol

a követséget lerombolva találta és az európai kolónia teljesen demoralizálódott a szörnyű események hatása alatt.

Pekingből Szentpétervárra, majd innen rövid idő múlva Teheránba neveztek ki holland követnek. Megírja, hogyan sértette meg Oroszország az angol-orosz paktumot Perzsia rovására. Teheránban feleségül vett egy angol hölgyet, 1917-ben ismét Oroszországba helyezték át, ahol alkalma volt végigélni a forradalom szörnyűségeit. Emlékiratai elsősorban

forradalmi élményei

révén keltenek feltűnést. Emlékirataiban nem dicsekszik azzal, hogy rengeteg külföldi polgár életét mentette meg. Ez a bátor, szerény holland diplomata semmitől és senkitől nem félt és elment az oroszlanbarlangba, a Cseka hivatalaiba is és védelmei érdekében személyesen interveniált Ouritskinél, a forradalom vérbírójánál, aki a kivégzésekre a parancsokat kiadta. Megírja, hogy Ouritsky előtt nyíltan kifejtette nézeteit a demokratikus politikai rendszer előnyeiről. Erről a drámai vitaközörségről így emlékszik meg:

AZ OROSZLANBARLANGBAN...

— Hallgatóságom szinte lenyűgözve, a legnagyobb érdeklődéssel figyelte szavaimat. Ez a nagy érdek-

lődés rendkívüli mértékben bosszantotta Ouritskyt, aki felugrott helyéről, a szó szoros értelmében kikergette a szobában tartózkodó embereket és bevágta utánuk az ajtót. Azután ismét elfoglalta helyét és miközben

tele szájjal káposztát majszolt, hadarva kezdett beszélni. Elmondotta, hogy majd megmutatja nekem és a világnak, hogy mire képes ő, Ouritsky, Pétervár legnagyobb hatalmu embere... Azután hirtelen elcsöndesedett és miután lenyelte a káposztát, így folytatta:

— Majd meglátja miniszter ur, milyen hatalmam van nekem! Kronstadtban ötszáz orosz tisztet örzök és esküszöm, hogy mindegyiket agyonlövötem. Kivétel nélkül mindegyik meg fog halni!

Felajánlhatom önnek az egyik tiszt életét szerény ajándékképpen?

— Pápaszeme felett gunyosan nézett rám — folytatja az izgalmas jelenet leírását a holland diplomata —,

még ma is olyan élesen rajzolódna ki előttem arcvonásai, mintha ebben a pillanatban előttem ülne. En komolyan néztem rá és így feleltem:

— Ouritsky ur, én igenis elhiszem, hogy maga nagyhatalmu ember, hiszen éppen ezért jöttem ide. Maga azt mondja, hogy az egyik kronstadti tiszt életét nekem adja ajándékkul. Ezt is elhiszem önnek és elhiszem azt is, hogy megtartja szavát. Ajándékát hálával fogadom el és még délután elküldöm önnek annak a tisztnek a nevét, akinek életét ajándékkul kapom öntől.

— A drámai közbenjárás vége az lett, hogy William Oudendyk holland követ

kiválasztott egy fogoly tisztet az ötszáz közül és valóban sikerült megmenteni életét...

A forradalom Oroszországban teljesített emberfeletti missziója után Oudendyk visszakérült Kínába. — Helytelenítette, hogy a háború után a nagyhatalmak a kínaiakat arra bátorították, hogy a németeket megfesszák addig élvezet jogaiktól.

Ezt az eljárást rövidlátónak és oktalannak minősíti.

A volt holland követ emlékiratai érdekes feljegyzéseket tartalmaznak Kína fordulatossá válásáról és a belpolitikai eseményeiről is.

Férfinevek a női bőrön

A legújabb amerikai divathóbort: a „bőr-heliogravűr“ megérkezett Európába

Cannes, aug. 23. — Drágám, te milyen nevet tétetesz a hátadra?

— Azt, hogy »Paul«, szívem. Csak baj, hogy el kell tüntetnem »Edmond«-ot, amit nagy könnyelműen rásgárgoztattam a múlt héten.

Ilyen párbeszédet lehet el az ember a nagyvilági fürdőhely színes pizsamájában, merész fürdőruhában sétálgató, karminozott körmű, hennázott hajú párdurtermetű hölgyei között. És nem is sejtetheti, hogy a legújabb divatörületről van szó: a Kaliforniai naps partjairól »importált« mesterséges bőrlesütetéről.

NEM TETOVÁLÁS — HELIOGRAVÜR

Az eljárás olyan bonyolult, hogy kímélt bővelben kell megmagyarázni.

Már eddig is voltak az amerikai szépség-szalonokban, az úgynevezett »beauty-parlor«-okban olyan osztályok, amelyekben kvarclámpák és egyéb műszerek segítségével dióbaránára, indánvörösrre vagy csokoládészínűre süttették szép egyenletesen azokrak a hölgyeknek bőrét, akik valamely divatos tengeri fürdőhelyre utazva, szögyeltek volna habfehér bőrrel megjelenni a lesült törzsvendégek között, vagy akik egyszerűen a városban maradtak.

De Amerika még tovább ment. Odaát ezer, meg ezer ember él a hölgyek természetességallta divathóbortjából és persze ádáz vételkedés dul közöttük. Egyiküknek ez év tavaszán az az ötlete támadt, hogy viseljék a hölgyek neveket — a bőrükön. Még pedig ne teoválas formájában, az túl fájdalmas lenne Az amerikai hölgy úgynevezett heliogravűrre alapoztatja bőrét. Különböző sugarakkal rákarcoltatja a bőrük formájában, úgyhogy amikor kimegy a strandra, a kiválasztott férfinév — mert mielő lehetne szó, ha nem

férfinevről? — rövid pár óra alatt sötétebb vagy világosabb tónusokban rajzolódik ki vállára, vagy hátára, élesen elütve a későbbi lesülés egyöntetű mezétől.

Ez a »találmány« a szenzáció erejével hatott. Ma már adaát Palm Beachben, vagy Miamiában valóágos férfinevkiállítás virul a nők bőrére. A vállalat, amelyik szabályosan szabadalmaztatta a »bőr-heliogravűr«-eket alig két hete nyitotta meg első európai fiókját, itt Cannesban, »szas érdeklődés« mellett. Alig akad már olyan francia divathölgy, akinek legalább sorszáma ne volna a szobanforgó »Salon de Beauté«-ba. Mert annyi a jelentkező, hogy sorszámkat kellett adni, három-négy nappal előre...

— Ez mind nagyon szép — mondhatná valaki. — De mi történik, ha a hölgy meggondolja magát? Ha másik férfit választ eszményképnek és ennek a nevé akarja vállán, vagy hátán hordani az előbbi név helyett? Csigavár — ez is elintéződik. A szobanforgó eljárásnak ugyanis legfőbb előnye, hogy épolly könnyen tünteti el a nevé, mint amilyen könnyen rálehelte a bőre.

Másképp nem is lehetne ennyire népszerű a »bőr-heliogravűr« odaát, Kaliforniában.

A NAGY PROBLÉMA

— Nézd csak kérlek, ezt az újsághirdetést. Kiválasztott könyvekért, újságokért magas áratat fizet Fehér. En itt valamit nem értek.

— Mit nem értesz?

— Hogyan tudja az a Fehér ellenőrizni, hogy az a könyv ki van-e olvasva?

Órláspolipok Birodalma

Egy norvég gőzös tudósai az Északi tengerben tengerbiológiai tanulmányokat végeztek és a Faeröer szigeteken táján érdekes látványban vót részük. A sziget egyik öblének átlátzó vizében valóságos nyüzsgöttek a polipok. A sziget halásza elmondották, hogy ez az öblől bátran nevezhető a polipok, még pedig az óriáspolipok birodalmának, mert a kellemetlen külsejű tengeri állatok között tucatjával találhatók hat-nyolc méteres példányok is. Annak ellenére, hogy a tengerparti halászok fantáziája sokszor nem teljesen megbízható, a nyolc méteres polipok nem tartoznak a mesék országába. 1639-ben Izland partján a tengerár egy tizenhárom méter hosszú állatot vetett ki a fövényre. Madeira és Teneriffa között a halászok 1861-ben egy olyan polipóriást ejtettek zsákmányul, amelynek csupán a teste 6 méter hosszú volt. A newyorki városi múzeum katalógusa azzal dicsekszik, hogy a múzeum természet-tudományi tárában őrzik a világ leg-hatalmasabb polipjának preparált földi maradványait. A dicsekvés itt sem nevezhető túlzásnak, mert a kitömött tengeri szörnyeteg 13 méteres hosszúságával valóban a híres gyűjtemény legérdekesebb látványa. Az Északi tengeren utazó tudósok megállapították, hogy az óriás polipok veszedelmes ragadozói a tengeri mélységeknek. Nemesak az ember, ők is szívesen vadásznak a bálnákra. Az izlandi Mofjord öblében egy partra huzott bálnahulla bőrén a norvég tudósok a 27 milliméter átmérőű kerek sebek egész sorozatát találták. Ezeket a sebeket a bálna egy óriáspolippal vivott nehézküzdelmében kaphatta. A polip, hatalmas karjain levő kerek szívókorongokkal rátapadhatott a tengeri emlős bőrére, azonban a küzdelemben őt is alaposan megtépték. A halászok egy többméter hosszú polipkört találtak a bálna gyomrában. Micsoda gicászi küzdelem folyhatott le a sötét tenger mélységben, a nyolckaru, szörnyű ragadozó és a tenger mammutállata, a bálna között. A bálna és a polip, a tenger két ura örök küzdelemben állanak egymással és ez a harc sokszor mindkettőjükre végzetes.

A Manchester Guardian egyik cikkében azt a tenészt adta az angol légügyi hatóságoknak, hogy háború esetén Anglia bizonyítsa be békés és humanus indulatát az ellenség polgári lakossága előtt. Ezért London esetleges bombázására ne feleljen az ellenség városok bombázásával, hanem csupán röpíratokat szórjon. A cikkre az egyik olvasó levelet írt, amelyben kifogásolja ezt a módszert. Kifejté, hogy nem vezethet célra, mert amint az angol repülőgépek megjelenének az ellenséges városok fölött a polgári lakosság nem bírna abban, hogy csak röpíratok fognak lehullani és nyomban fedezéket keresne. A felvilágosító röpíratok üres uccákra hullának, ahonnan később a katonai őrségek szedték fel őket. A békés bombázás tehát céltalan.

A fajor rendőrség rendkívüli szigorral jár el újabban a házasságzódelgők ellen. Akire ilyen büncselekményt bizonyítanak, az ezertul a dachau koncentrációs táborba kerül, rendes büntetésének kitöltése után.

Különleges gyógymódok

a régi indus, görög és kínai orvostudományban

„A test magában hordja a gyógyulás természetét“

Sir Bruce Porter ismert angol orvostanár tanulmányt írt az orvostudomány fejlődéséről. A feltűnő tanulmány a kőkorszak, a babiloniak, az egyiptomiak és a zsidók orvostudományának ismertetése után foglalkozik az indiai orvostudománnyal is.

Régebben azt hitték, hogy az indusok a görögöktől veték át az orvostudomány ismeretét. Északnyugat-Indiában folytatott kutatások arra a feltevésre vezettek, hogy Indiának ezen a vidékén majdnem fehérbőrű nép lakott, amelynek kórházai is voltak és orvosi ismeretei magas fokon állottak. Most már inkább azt hiszik, hogy a régi görögök orvostudománya származik Indiából és nem megfordítva.

ORRPLASZTIKA ÉS MIKROSKOP

A régi indusok sebészei is igen magas fokon állottak és a modern orvostudomány a régi indus orvosoknak köszönheti az orrplasztika művészetét. A történelem előtti idők indus orvosai a homlokról vágta ki bőrt és ezzel a bőrrel végeztek orrplasztikai műtéteket. Az indus orvosok műort is tudtak csinálni és ezt a tudományukat széles körben gyakorolhatták is, mert egy szigorú indus törvény orrlévágással büntette azt a férfit, aki férjes asszonyt elcsábított. A kutatások adatai szerint az indus sebészek sok orrplasztikai műtétet végeztek....

A régi indus orvosok már hullákat is boncoltak és ismerték az állatok anatómiáját. Amikor a buddhista vallás ezt szigorúan megtiltotta, ez időtől kezdve az indiai orvostudomány hanyatlásnak indult. Valószínűnek tartják, hogy a régi, komoly indus orvostudomány a mikroszkóp egy fajtáját is ismerte már.

Igen régi a kínai orvostudománya is. A feltevések szerint a kínaiak már Krisztus előtt néhány ezer évvel ismerték a gyógyítás egyes ágait, de hiteles adatok csak a Krisztus előtti néhány évszázadból maradtak fenn. A történelmi adatok szerint a régi Kínában bárki gyakorolhatta az orvostudományt. A halottakat annyira tisztelték, hogy a holttesteket nem engedték felboncolni, sőt még a műtéteket sem ismerték, mert babonájuk szerint a megcsontított holttest a tulvilágon nem egyesülhetett őseivel. Ha mégis műtetre került a sor és a beteg meghalt, a levágott testrészt vele együtt temették el. Ha a beteget valamilyen »orvosság« megölte, nem az orvost vagy orvossgot hibáztatták, hanem azt tartották, hogy a betegnek már nem volt ereje kívánni azt az időt, amikor az orvosság hathatott volna. A kínaiak állati anyagokból állították elő orvosságaikat.

Az ősi japán orvostudomány a kínai orvostudomány gyógyító eljárásait alkalmazta.

HYPOKRATES ALAPTÉTELE

A régi görögöknek kimagasló szerepük volt az orvostudomány fejlesztése terén is. Betegségeiből felgyógyult emberek az epidorusi templom falára táblákat helyeztek el és ezeken feltüntették nevüket, korukat, betegségüket, annak tüneteit és a sikerrel használt orvosságokat is. Az epidorusi templomot Krisztus előtt 1200-ban építették, tehát a görögöknek ebben az időben már meglehetősen fejlett orvostudományuk volt. A templom falán elhelyezett »emléklapok« az első orvosi »beteglapoknak« tekinthetők.

Az orvostudomány tulajdonképpen megalapítója a görög Hypokrates gyógyításairól pontos jelentést szerkesztett és negyvenkét ilyen orvosi jelentése maradt az utókorra. Hypokrates orvosi alaptételét a mai orvostudomány is helyesnek ismeri el. Ez az alaptétel így hangzik: »A test magában hordja a gyógyulás természetét.« Hypokrates fedezte fel, hogy minden megbetegedés egyéni volt, és ő jött rá arra, hogy a természet milyen nagy segítségére van az orvosnak a gyógyításban. Ő írta elő az orvosnak ezt a fontos elvet: »segíts a természetnek.« Ugyancsak ő hívta fel az orvosok figyelmét arra, hogy a gyógyítás során figyeljék a természet reakcióját.

AKrisztus előtt II. században görög orvosok előirásztották Rómát és nagy lendületet adtak az orvostudománynak.

MOHAMED KERESZTÉNY ORVOSA

Az ifjabb Plinius, feljegyzése szerint ezt megelőzőleg Rómának hatszáz éven át nem voltak orvosai és a betegeket házi gyógyszerrel és vallási előírások szerint kezelték. Ennek következtében a rómaiak közegészségügye erősen leromlott és a görög orvosok igen nagy összegeket kerestek.

Krisztus előtt 510 körül élt Democedes görög orvos, akiről az első megbízható feljegyzések maradtak. Ez az orvos »tisztiorvosa« volt Aegina, Athén és Samos városoknak és tekintélyes tiszteletdíjakat kapott a betegektől. Samosban például két talentum volt a fizetése, ami mai értékben egy angol követ fizetése tizenkétszeresének felel meg. Democedes később perzsa fogságba esett és Darius király bokatorrészt is meggyógyította. Ezzel a gyógyításával nemcsak Darius lábát mentette meg, hanem egyiptomi orvoskollégái életét is, mert ezeket Darius sikertelen kísérleteik miatt halálra ítélte. Democedes meggyógyította a királynét is és később visszanyerte szabadságát.

Az arabok, miután elpusztították az európai kultúra székhelyeit, szintén felállítottak orvosi iskolákat és Mohamed egy Harec nevű keresztény orvost alkalmazott. Az arabok ebből megtanulták, hogy a hitetlenektől átve-

Bélyeg

Az új Michel-katalógus

a tavalyihoz mindenben hasonló kivitelben már megjelent. A sok újdonság megjelenése bővetkezében, a könyv 1070 oldalra növekedett. Általában mindenütt megvannak a régi beosztási hibák, egyes helyeken a túl sok magyarázat. Az áremelkedés csak csekélyebb mértékű és főleg a régebbi klasszikus kiadásokat, egyes jótékonyági és repülő postabélyegeket érinti. A blokkok árai inkább estek. Egyes bélyegeknél a kialakult viszonyoknak megfelelően olcsóbbodás állott be. Ugylátszik a Michel bruttó árai mellett is, sokkal reálisabban ítéli meg a bélyegek árjelzését, mint azelőtt.

A jugoszláv bélyegeknél sorbavéve az egyes kiadásokat a »Država« és a »Kraljevstvo« bélyegek áremelkedése megfelel a tényeknek. Sőt az utóbbinál a 4, 5, 10 koronás magasabb árjelzést érdemelne. A »Listopad« sorozat értékelése, a csekély emelkedés dacára is, még mindig alacsony. Hasonlóan a fehér számos 10 fillér aratós »S. H. S. Hrvatska« bélyeg is. A szlovén bélyegeknél néhány használatlan értéknel 10—15% emelkedés van, egyes lepecsételt érték szintén emelkedett, csak a 60 fillér, 1, 2, 5 koronás használt értékek ára keveset csökkent. A bécsi kiadású újságbélyegeknél 100—150% az áremelkedés. A beográdi tisztán többet ér, mindamellett, hogy emelkedett némileg az árban. Ugyanez áll az árvíz és az xxxx kiadásokra is. A Pen klub olcsó, dacára az áremelkedésnek. Az evezős sorozat árjelzés megfelelő. Kevésbé van értékelve a »Jugoslavija« átnyomású 25 parás, 8 és 15 dináros, azok kivül a Szokol Sarajevo. Ez utóbbi főleg tisztán keresett. A későbbi alkalmi és gyermekliga bélyeinek ára tekintettel a magas árfolyamra és csekély eladott mennyiségre magasabb értékelést érdemelne. A Zefib blokk 20% esése érthető: csökkenő érdeklődés a blokkok iránt és a piacra kidobott nagyobb mennyiség. A repülő bélyegeknél nincs nagyobb változás, a vöröskereszt bélyegeknél sem. A szlovén portó bélyegeknél azonban kissé különös, hogy hirtelen a sötét vörösbarna értékek 75—100 márkáról 20 év után egyszerre 5—6 márkára esettek. Ez nem felel meg a tényeknek. Ezek a bélyegek — sötétebb árnyalatban — jők és legalább 20—50 márkát érnek még most is. Reális a márkára kiadású koronás értékek új színbeosztása és értékelése. A »Jugoslavija« átnyomású portó bélyegek beosztása és értékelése, sajnos, még mindig helytelen, pedig papír és fogazási eltérések miatt néha nagyobb az értékelés is.

Hollandia bélyegeinél egyes alkalmi és jótékonyági bélyegek emelkedtek 10—15%-kal, amugy általában az árak változatlanok.

Az osztrák bélyegeknél az első kiadásnál 10—20%-os, az egyes későbbi kiadások keresettebb értékeiél szintén mutatkozott némi áremelkedés. Ellenben az 1908. évi 10 kor., azonk-

ül a jubileumi sor, 1924-től kezdve az egyes alkalmi kiadások 20—30%-kal emelkedtek. Sőt a Wipa bélyegeknél 50%-os, a Dollfuss 10S-es bélyegnél 40%-os az értékelkedés. Ez a tény főleg a német gyűjtők nagy táborára vezethető vissza és állandó kereslet mellett e bélyegek értéke tényleg emelkedik.

A szerb bélyegeknél az 1866. évi, 1905 (papír különbségek) 1911-ből (dináros értékek) 15—25%-ig emelkedtek. A többi bélyeg ára változatlan. Bosznia bélyegeinél nagyjából, a jubileumi sorozaton kívül semmi sem változott. Érdekes, hogy a régebbi kiadású Szovjet orosz bélyegeknél az összes utbaigazító kliséket elhagyták. Főleg azokat, amelyek a kommunizmus mozganatával vannak összefüggésben. A legújabb kiadású bélyegeknél hiányzik minden értékelés. Ezeknek a bélyegeknél az eladása és propagálása tilos Németországban.

Magyarország az 1870. évi, az árvíz, I. és II. hadiségély és néhány alkalmi bélyeg emelkedett, de csak 5—10%-kal. Amugy ugyszólván bélyegtelen változással, minden a régi.

A csehszlovák köztársaság bélyegeinél az 1923. évi Massaryk jubileumi sorozat és ugyanez 1925. és 1926. évi utánnomással 20—50%-kal emelkedtek. Továbbá az F. blokk egyes magasabb értékek és néhány repülőpostabélyeg. Másként csaknem minden teljesen változatlan. Az önálló Szlovákia külön van, hasonlóan Kárpát-Ukránia is.

Németország bélyegeinél ugyszólván minden a régi. Az újabb kiadásoknál 3—6-szoros névérték felel meg a Michel katalógus árának.

A svájci blokkok ára esett. Az első repülőbélyegeknél és az első kiadásnál van némi változás, amugy minden a régi.

Különféle: A Genf katalógus, a Zumstein Europa katalógus (4 schv. fr. + fortó) augusztus hó folyamán jelentek meg.

Brüsszel—Róma közt XII. Plus koronázásakor külön repülőjáratot létesítettek június 29-én. Ezek a különleges repülő leveleken a belga Korkelbergi és visszafel a Vatikán koronázási bélyegei vannak alkalmi pecséttel. Ilyen levél 9.50 fr + Porto kapható: Société Belge d' Aerophilatelie, Boulevard Belgica 29. Bruxelles.

Prof. R. Schariusch a szentpétervári cári nyomda igazgatója 68 éves korában Rigában meghalt. Ő 'öbök közt a Romanoff bélyegsorozat szerzője.

A newyorki főpostahivatal automatát próbál ki, amelyik a bedobott leveleket, nyomtatványokat automatikusan leméri és jelzi. Ha az illető már most a jelzett pénzüsszeget bedobja, mindjárt gépiesen bérmentesíti is.

Siam országnak új neve »Merang Thai« »szabad férfiak« országa lesz.

A belga Rubens alkalmi bélyegsor szeptember 15-ig lesz a forgalomban megrendelhető, pénz + 2 fr. porto ellenében: »Dienst der Verzumelingen« Bruxelles I.

Luxemburg 100 éves fennállásának évfordulójára szeptember 5—17-ig Mondorfban nemzetközi bélyegkiállást rendez. Külön kiállítási bélyeg lesz. Speciális lebetűzés. Prospektus kapható: Exhimolux. Intern. Briefmarkenausstellung. Postfach 100. Luxemburg stadt.

Bulgária gyorsposta sorozata július 5-től megjelent, fogazás 13 és fél kiadott mennyiség 300.000 sorozat. A sor áll: 5, 6, 7, 8 és 20 levás értékekből 3 féle kivételben.

Szlovákia utóértékek az újságbélyegekből 2 h. barna, 7 h. téglavörös. 9 h. föld színben. Dr. G.

FILAT LISTÁK FIGYELMÉBE! Europa minden államának bélyegeiből ködfélek megtekintés céljából egyes bélyegeket vagy egész sorozatokat. Mankólistát készítünk. »Universal« bélyegkereskedés, ZAGREB, Zrinjski trg br. 14.

Szombat

szeptember 16

BEOGRAD 6.30—7.20: Induló, torna, hírek, hanglemek, éternd. • **11.50:** Vizállásjelentés, műsorok. • **11.53:** Pontos idő. • **12:** Hangrész a görögkeleti székesegyházból, Marija Bukta tamburakísérettel népdalokat énekel. 1. Szini jarko szunce. 2. Gde szí da szí. 9. Kad sam szinoty. 4. Kolo igra. 5. Zvoni zvonce. 6. Kukuruzi vety sze beru. • **12.35:** Reklámok; szórakoztató lemezek. • **13:** Rádiónapló. • **13.10:** A nagy rádiózenekar szórakoztató hangversenye, vezényel Szelinszki. 1. Kuhlau: Erler, nyitány. 2. Montusco: Halka, ábránd. 3. Kostal: Olasz szvit. • **13.40:** Pontos idő, hírek. • **13.50:** Híres énekesek (Cigli, Tauber, Erna, Szek, Allen Norman (lemezel). • **14.30:** Hanglemek. • **17.40:** Pontos idő, műsorok; népdalokat játszik. • **18.20:** Kivánságtelemezek. • **19:** Reklámok. • **19.05:** Drag, Bernardies énekhangversenye. • **19.30:** Rádiónapló. • **19.40:** Jugoszláv nemzeti óra. Rad. Makszimovics mérnök felolvasása: Bányászattunk a múltban és napjainkban. • **20:** A nagy rádiózenekar szimfonikus hangversenye Zinka Milanov-Kunz közreműködésével, vezényel Mihajlo Vukdragovics. • **21:** Nata Pavlovics, Marija Marinkovics, Dragi Cskonyovics és Dobrica Grozdanovics népdalokat énekelnek, kíséri a rádió tambura- és népies zenekara. 1. a) Rod rodila; b) Dva szu cveta (Pavlovics). 2. Cskonyovics. 3. a) Duni vetre rasztraj mi derte; b) Izlegh Majko (Marinkovics). 4. a) Ucsi me majko; b) Lenese popovo (Grozdanovics). 5. a) U Gyul baszi; b) Vino piju dva mila jarana (Pavlovics). 6. Cskonyovics. 7. a) Moj dilbere kud sze se tves; b) Ta li pijan doma (Marinkovics). 7. a) Pod Kikindom; b) Dobro vese Anka (Grozdanovics). 8. a) Szvi dilberi; b) Gyuvegie gde szte (Pavlovics). 9. Cskonyovics. 10. a) Dafino vino eszereno; b) Kraj Vardara (Marinkovics). 11. a) Sztanika bolna; b) Zurle piste (Grozdanovics). • **22:** Pontos idő, hírek, rádiónapló. • **22.15:** Dario Medina sanzonokat és slágereket énekel. • **22.45:** Kávéházi zene. • **23.15:** Tánclémezek 24.00: óráig.

LYUBLJANA 20.30: Tarka est. • **22.15:** Vidám zene. • **23.00:** Zong. verseny. • **23.30:** Dalok. • **21:** Szórakoztató zene. • **22.00:** Táncrene. • **BÉCS 14:** Hírek. • **17:** Zenés bohózat. • **19.30:** Zongora és baritonművészet. • **20:** Hírek. • **20.15:** Tarkkast. • **22:** Hírek. • **22.30:** München. • **24:** Porcszó. • **BERLIN 16:** Pócs. • **19:** Operalemezek. • **20:** Hírek. • **20.15:** Zér-és ta-kasgrk. • **22:** Hírek. • **23.30:** Könyvű és tánczene. • **24:** Boroszó.

A REGGELI UJSÁG HETI RÁDIÓMŰSORA

BRATISLAVA 19.25: Jazz. • **20.20:** Hanglemek. • **21.45:** Hírek. • **22.15:** Cigányzene. • **22.45:** Hírek.

BUDAPEST I. 10.15: Ifjúsági rádió. Az Új Iskola erdélyi kiállításán. Helyszíni közvetítés, vezeti Gecsó Sándorné. • **10.45:** Mit nézünk meg? A Nemzeti Múzeumban a pannóniai fibulákat ismerteti Kovrg Ilona dr. (Felolvasás). • **12.10:** Szmirnov Szergej orosz balalajka-zenekara. • **13.30:** Művészlemez. • **16.15:** Tarka mese. Mbra Panka meséje. • **17.10:** A rádió postája. • **17.40:** A rádió szalonzenekara. Közreműködik Martin Djemil martinofonnal. • **18.45:** Svájce művészete. Kállai Ernő előadása. • **19.25:** Sándor Anna és Oláh Ferenc magyar nőiát énekel, kíséri Kurina Simi és cigányzenekara. • **20.10:** »Galamb a kalitkában«. — Hangjáték két részben. Mikszáth Kálmán elbeszéléseiből írta és rendezte Szilassy Gyula. A kíséreléséből szerzte és vezényel Farkas Ferenc. • **22.00:** Gárdonyi Zoltán és Schuller Joss két-zongorás műsora. • **23.00:** Tánclémezek.

BUDAPEST II. 13.30: A Földművelésügyi Minisztérium mezőgazdasági felőrája. • **20.00:** Hírek, lövészeredmények, hírek szlovák és magyar-orosz nyelven. • **20.20:** Rimszki-Körmöcskei zenekara — szvit (Filadelfiai szimfonikus zenekar, vezényel Stokowski. Hanglemezőről. • **21.10:** Koncezné Keömléy Bianca énekel, zongorakísérettel. • **21.35:** Időjárásjelentés.

KASSA 10.00—11.00: Azonos Budapest I. műsorával. (10-kor: Hírek) • **11.45:** 1. Elet a ta-lor. • **2. Vászárfa:** Menyhért Sándor elbeszélései. • **11.25:** Tánclémezek. • **11.40:** Hírek magyar és szlovák nyelven. Műsorismertetés. • **12.00—12.25:** Azonos Budapest I. műsorával. • **15.25:** A 21-ik honvéd gyalogrezd zenekarának műsora. Vezényel Hadány Antal. • **16.15—19.25:** Azonos Budapest I. műsorával. • **19.30—20.00:** A földművelésügyi minisztérium mezőgazdasági előadásának átvétele Budapest II-ről. • **20.10—0.15:** Azonos Budapest I. műsorával.

MÜNCHEN 19: Népzene. • **20:** Hírek. • **20.15:** Bajor vidám est. • **22:** Hírek. • **22.20:** Könyvű és tánczene.

OLASZ MŰSOROK. I. műsor: (Róma I. Barl I. Bologna, Bolzano) 19.25: Lemezek • **20:** Hírek • **20.30:** Könyvűzene • **21:** Szimfonikus hangverseny — Rossini: L'Ingano Felice. Manno: A szent. Bolzoni: Abruzzói képek. Cabella: Fantasztikus tánc • **23:** Hírek • **23.15:** Táncrene.

II. műsor: (Milánó I, Torino I, Genova I, Trieste, Catania és Róma II) 17.15: Vivaldi emlékéhr • **19.25:** Kamaralemezek • **19.37:** Csk Róma II: Magyar negyedóra • **20:** Hírek • **20.30:** Hírek • **21:** Wagner: Lohengrin. Utána tánczene. • **III. műsor:** (Firenze) 19.30: Operatémek • **20:** Hírek • **20.30:** Vegyes zene • **21.15:** Fuvós-együttes • **21.45:** Enekkar • **22.15:** Táncrene.

STUTTGART 16: Rambour-zenekar • **19.15:** Lemezek • **20.50:** Táncest • **22:** Hírek • **23.30:** Berlin • **24—2:** Boroszó.

Vasárnap

szeptember 10

BEOGRAD 6.45—7.40: Induló, hírek, torna, hanglemek, éternd. • **9.25:** Pontos idő, műsorok. • **9.30:** Istentisztelet a görögkeleti székesegyházból, énekel az Első Beográdi Dalárda. • **11.50:** Vizállásjelentés. • **11.59:** Pontos idő. • **12:** Harangzó a görögkeleti székesegyházból, tamburazene. • **12.35:** Reklámok, szórakoztató lemezek. • **19.20:** Reklámok, szórakoztató lemezek. • **19.30:** Napi riport. • **19.40:** Jugoszláv nemzeti óra. Dr. Milivoj Radulovics ezredes előadása a légítámadás elleni védekezésről. • **20:** Zsivka Krstics, Vojislav Matijevics és Ilija Dzsuvalekovic tamburakísérettel népdalokat énekel. 1. A sto mi se Travnik zamaglio. 2. Mehmeda je. 3. Szinoty mi dragi. 4. Tekla voda. 5. Moj sze dragi. 6. Szrdó moja. • **13.40:** Pontos idő, hírek. • **13.50:** Meglepetések. • **14.30:** Beograd vasárnap, riport. • **15.50:** Pontos idő, műsorok. • **15.55:**

BEOGRAD 6.45—7.40: Induló, hírek, torna, hanglemek, éternd. • **9.25:** Pontos idő, műsorok. • **9.30:** Istentisztelet a görögkeleti székesegyházból, énekel az Első Beográdi Dalárda. • **11.50:** Vizállásjelentés. • **11.59:** Pontos idő. • **12:** Harangzó a görögkeleti székesegyházból, tamburazene. • **12.35:** Reklámok, szórakoztató lemezek. • **19.20:** Reklámok, szórakoztató lemezek. • **19.30:** Napi riport. • **19.40:** Jugoszláv nemzeti óra. Dr. Milivoj Radulovics ezredes előadása a légítámadás elleni védekezésről. • **20:** Zsivka Krstics, Vojislav Matijevics és Ilija Dzsuvalekovic tamburakísérettel népdalokat énekel. 1. A sto mi se Travnik zamaglio. 2. Mehmeda je. 3. Szinoty mi dragi. 4. Tekla voda. 5. Moj sze dragi. 6. Szrdó moja. • **13.40:** Pontos idő, hírek. • **13.50:** Meglepetések. • **14.30:** Beograd vasárnap, riport. • **15.50:** Pontos idő, műsorok. • **15.55:**

BEOGRAD 6.45—7.40: Induló, hírek, torna, hanglemek, éternd. • **9.25:** Pontos idő, műsorok. • **9.30:** Istentisztelet a görögkeleti székesegyházból, énekel az Első Beográdi Dalárda. • **11.50:** Vizállásjelentés. • **11.59:** Pontos idő. • **12:** Harangzó a görögkeleti székesegyházból, tamburazene. • **12.35:** Reklámok, szórakoztató lemezek. • **19.20:** Reklámok, szórakoztató lemezek. • **19.30:** Napi riport. • **19.40:** Jugoszláv nemzeti óra. Dr. Milivoj Radulovics ezredes előadása a légítámadás elleni védekezésről. • **20:** Zsivka Krstics, Vojislav Matijevics és Ilija Dzsuvalekovic tamburakísérettel népdalokat énekel. 1. A sto mi se Travnik zamaglio. 2. Mehmeda je. 3. Szinoty mi dragi. 4. Tekla voda. 5. Moj sze dragi. 6. Szrdó moja. • **13.40:** Pontos idő, hírek. • **13.50:** Meglepetések. • **14.30:** Beograd vasárnap, riport. • **15.50:** Pontos idő, műsorok. • **15.55:**

BEOGRAD 6.45—7.40: Induló, hírek, torna, hanglemek, éternd. • **9.25:** Pontos idő, műsorok. • **9.30:** Istentisztelet a görögkeleti székesegyházból, énekel az Első Beográdi Dalárda. • **11.50:** Vizállásjelentés. • **11.59:** Pontos idő. • **12:** Harangzó a görögkeleti székesegyházból, tamburazene. • **12.35:** Reklámok, szórakoztató lemezek. • **19.20:** Reklámok, szórakoztató lemezek. • **19.30:** Napi riport. • **19.40:** Jugoszláv nemzeti óra. Dr. Milivoj Radulovics ezredes előadása a légítámadás elleni védekezésről. • **20:** Zsivka Krstics, Vojislav Matijevics és Ilija Dzsuvalekovic tamburakísérettel népdalokat énekel. 1. A sto mi se Travnik zamaglio. 2. Mehmeda je. 3. Szinoty mi dragi. 4. Tekla voda. 5. Moj sze dragi. 6. Szrdó moja. • **13.40:** Pontos idő, hírek. • **13.50:** Meglepetések. • **14.30:** Beograd vasárnap, riport. • **15.50:** Pontos idő, műsorok. • **15.55:**

BEOGRAD 6.45—7.40: Induló, hírek, torna, hanglemek, éternd. • **9.25:** Pontos idő, műsorok. • **9.30:** Istentisztelet a görögkeleti székesegyházból, énekel az Első Beográdi Dalárda. • **11.50:** Vizállásjelentés. • **11.59:** Pontos idő. • **12:** Harangzó a görögkeleti székesegyházból, tamburazene. • **12.35:** Reklámok, szórakoztató lemezek. • **19.20:** Reklámok, szórakoztató lemezek. • **19.30:** Napi riport. • **19.40:** Jugoszláv nemzeti óra. Dr. Milivoj Radulovics ezredes előadása a légítámadás elleni védekezésről. • **20:** Zsivka Krstics, Vojislav Matijevics és Ilija Dzsuvalekovic tamburakísérettel népdalokat énekel. 1. A sto mi se Travnik zamaglio. 2. Mehmeda je. 3. Szinoty mi dragi. 4. Tekla voda. 5. Moj sze dragi. 6. Szrdó moja. • **13.40:** Pontos idő, hírek. • **13.50:** Meglepetések. • **14.30:** Beograd vasárnap, riport. • **15.50:** Pontos idő, műsorok. • **15.55:**

BEOGRAD 6.45—7.40: Induló, hírek, torna, hanglemek, éternd. • **9.25:** Pontos idő, műsorok. • **9.30:** Istentisztelet a görögkeleti székesegyházból, énekel az Első Beográdi Dalárda. • **11.50:** Vizállásjelentés. • **11.59:** Pontos idő. • **12:** Harangzó a görögkeleti székesegyházból, tamburazene. • **12.35:** Reklámok, szórakoztató lemezek. • **19.20:** Reklámok, szórakoztató lemezek. • **19.30:** Napi riport. • **19.40:** Jugoszláv nemzeti óra. Dr. Milivoj Radulovics ezredes előadása a légítámadás elleni védekezésről. • **20:** Zsivka Krstics, Vojislav Matijevics és Ilija Dzsuvalekovic tamburakísérettel népdalokat énekel. 1. A sto mi se Travnik zamaglio. 2. Mehmeda je. 3. Szinoty mi dragi. 4. Tekla voda. 5. Moj sze dragi. 6. Szrdó moja. • **13.40:** Pontos idő, hírek. • **13.50:** Meglepetések. • **14.30:** Beograd vasárnap, riport. • **15.50:** Pontos idő, műsorok. • **15.55:**

BEOGRAD 6.45—7.40: Induló, hírek, torna, hanglemek, éternd. • **9.25:** Pontos idő, műsorok. • **9.30:** Istentisztelet a görögkeleti székesegyházból, énekel az Első Beográdi Dalárda. • **11.50:** Vizállásjelentés. • **11.59:** Pontos idő. • **12:** Harangzó a görögkeleti székesegyházból, tamburazene. • **12.35:** Reklámok, szórakoztató lemezek. • **19.20:** Reklámok, szórakoztató lemezek. • **19.30:** Napi riport. • **19.40:** Jugoszláv nemzeti óra. Dr. Milivoj Radulovics ezredes előadása a légítámadás elleni védekezésről. • **20:** Zsivka Krstics, Vojislav Matijevics és Ilija Dzsuvalekovic tamburakísérettel népdalokat énekel. 1. A sto mi se Travnik zamaglio. 2. Mehmeda je. 3. Szinoty mi dragi. 4. Tekla voda. 5. Moj sze dragi. 6. Szrdó moja. • **13.40:** Pontos idő, hírek. • **13.50:** Meglepetések. • **14.30:** Beograd vasárnap, riport. • **15.50:** Pontos idő, műsorok. • **15.55:**

BEOGRAD 6.45—7.40: Induló, hírek, torna, hanglemek, éternd. • **9.25:** Pontos idő, műsorok. • **9.30:** Istentisztelet a görögkeleti székesegyházból, énekel az Első Beográdi Dalárda. • **11.50:** Vizállásjelentés. • **11.59:** Pontos idő. • **12:** Harangzó a görögkeleti székesegyházból, tamburazene. • **12.35:** Reklámok, szórakoztató lemezek. • **19.20:** Reklámok, szórakoztató lemezek. • **19.30:** Napi riport. • **19.40:** Jugoszláv nemzeti óra. Dr. Milivoj Radulovics ezredes előadása a légítámadás elleni védekezésről. • **20:** Zsivka Krstics, Vojislav Matijevics és Ilija Dzsuvalekovic tamburakísérettel népdalokat énekel. 1. A sto mi se Travnik zamaglio. 2. Mehmeda je. 3. Szinoty mi dragi. 4. Tekla voda. 5. Moj sze dragi. 6. Szrdó moja. • **13.40:** Pontos idő, hírek. • **13.50:** Meglepetések. • **14.30:** Beograd vasárnap, riport. • **15.50:** Pontos idő, műsorok. • **15.55:**

BEOGRAD 6.45—7.40: Induló, hírek, torna, hanglemek, éternd. • **9.25:** Pontos idő, műsorok. • **9.30:** Istentisztelet a görögkeleti székesegyházból, énekel az Első Beográdi Dalárda. • **11.50:** Vizállásjelentés. • **11.59:** Pontos idő. • **12:** Harangzó a görögkeleti székesegyházból, tamburazene. • **12.35:** Reklámok, szórakoztató lemezek. • **19.20:** Reklámok, szórakoztató lemezek. • **19.30:** Napi riport. • **19.40:** Jugoszláv nemzeti óra. Dr. Milivoj Radulovics ezredes előadása a légítámadás elleni védekezésről. • **20:** Zsivka Krstics, Vojislav Matijevics és Ilija Dzsuvalekovic tamburakísérettel népdalokat énekel. 1. A sto mi se Travnik zamaglio. 2. Mehmeda je. 3. Szinoty mi dragi. 4. Tekla voda. 5. Moj sze dragi. 6. Szrdó moja. • **13.40:** Pontos idő, hírek. • **13.50:** Meglepetések. • **14.30:** Beograd vasárnap, riport. • **15.50:** Pontos idő, műsorok. • **15.55:**

BEOGRAD 6.45—7.40: Induló, hírek, torna, hanglemek, éternd. • **9.25:** Pontos idő, műsorok. • **9.30:** Istentisztelet a görögkeleti székesegyházból, énekel az Első Beográdi Dalárda. • **11.50:** Vizállásjelentés. • **11.59:** Pontos idő. • **12:** Harangzó a görögkeleti székesegyházból, tamburazene. • **12.35:** Reklámok, szórakoztató lemezek. • **19.20:** Reklámok, szórakoztató lemezek. • **19.30:** Napi riport. • **19.40:** Jugoszláv nemzeti óra. Dr. Milivoj Radulovics ezredes előadása a légítámadás elleni védekezésről. • **20:** Zsivka Krstics, Vojislav Matijevics és Ilija Dzsuvalekovic tamburakísérettel népdalokat énekel. 1. A sto mi se Travnik zamaglio. 2. Mehmeda je. 3. Szinoty mi dragi. 4. Tekla voda. 5. Moj sze dragi. 6. Szrdó moja. • **13.40:** Pontos idő, hírek. • **13.50:** Meglepetések. • **14.30:** Beograd vasárnap, riport. • **15.50:** Pontos idő, műsorok. • **15.55:**

BEOGRAD 6.45—7.40: Induló, hírek, torna, hanglemek, éternd. • **9.25:** Pontos idő, műsorok. • **9.30:** Istentisztelet a görögkeleti székesegyházból, énekel az Első Beográdi Dalárda. • **11.50:** Vizállásjelentés. • **11.59:** Pontos idő. • **12:** Harangzó a görögkeleti székesegyházból, tamburazene. • **12.35:** Reklámok, szórakoztató lemezek. • **19.20:** Reklámok, szórakoztató lemezek. • **19.30:** Napi riport. • **19.40:** Jugoszláv nemzeti óra. Dr. Milivoj Radulovics ezredes előadása a légítámadás elleni védekezésről. • **20:** Zsivka Krstics, Vojislav Matijevics és Ilija Dzsuvalekovic tamburakísérettel népdalokat énekel. 1. A sto mi se Travnik zamaglio. 2. Mehmeda je. 3. Szinoty mi dragi. 4. Tekla voda. 5. Moj sze dragi. 6. Szrdó moja. • **13.40:** Pontos idő, hírek. • **13.50:** Meglepetések. • **14.30:** Beograd vasárnap, riport. • **15.50:** Pontos idő, műsorok. • **15.55:**

BEOGRAD 6.45—7.40: Induló, hírek, torna, hanglemek, éternd. • **9.25:** Pontos idő, műsorok. • **9.30:** Istentisztelet a görögkeleti székesegyházból, énekel az Első Beográdi Dalárda. • **11.50:** Vizállásjelentés. • **11.59:** Pontos idő. • **12:** Harangzó a görögkeleti székesegyházból, tamburazene. • **12.35:** Reklámok, szórakoztató lemezek. • **19.20:** Reklámok, szórakoztató lemezek. • **19.30:** Napi riport. • **19.40:** Jugoszláv nemzeti óra. Dr. Milivoj Radulovics ezredes előadása a légítámadás elleni védekezésről. • **20:** Zsivka Krstics, Vojislav Matijevics és Ilija Dzsuvalekovic tamburakísérettel népdalokat énekel. 1. A sto mi se Travnik zamaglio. 2. Mehmeda je. 3. Szinoty mi dragi. 4. Tekla voda. 5. Moj sze dragi. 6. Szrdó moja. • **13.40:** Pontos idő, hírek. • **13.50:** Meglepetések. • **14.30:** Beograd vasárnap, riport. • **15.50:** Pontos idő, műsorok. • **15.55:**

BEOGRAD 6.45—7.40: Induló, hírek, torna, hanglemek, éternd. • **9.25:** Pontos idő, műsorok. • **9.30:** Istentisztelet a görögkeleti székesegyházból, énekel az Első Beográdi Dalárda. • **11.50:** Vizállásjelentés. • **11.59:** Pontos idő. • **12:** Harangzó a görögkeleti székesegyházból, tamburazene. • **12.35:** Reklámok, szórakoztató lemezek. • **19.20:** Reklámok, szórakoztató lemezek. • **19.30:** Napi riport. • **19.40:** Jugoszláv nemzeti óra. Dr. Milivoj Radulovics ezredes előadása a légítámadás elleni védekezésről. • **20:** Zsivka Krstics, Vojislav Matijevics és Ilija Dzsuvalekovic tamburakísérettel népdalokat énekel. 1. A sto mi se Travnik zamaglio. 2. Mehmeda je. 3. Szinoty mi dragi. 4. Tekla voda. 5. Moj sze dragi. 6. Szrdó moja. • **13.40:** Pontos idő, hírek. • **13.50:** Meglepetések. • **14.30:** Beograd vasárnap, riport. • **15.50:** Pontos idő, műsorok. • **15.55:**

BEOGRAD 6.45—7.40: Induló, hírek, torna, hanglemek, éternd. • **9.25:** Pontos idő, műsorok. • **9.30:** Istentisztelet a görögkeleti székesegyházból, énekel az Első Beográdi Dalárda. • **11.50:** Vizállásjelentés. • **11.59:** Pontos idő. • **12:** Harangzó a görögkeleti székesegyházból, tamburazene. • **12.35:** Reklámok, szórakoztató lemezek. • **19.20:** Reklámok, szórakoztató lemezek. • **19.30:** Napi riport. • **19.40:** Jugoszláv nemzeti óra. Dr. Milivoj Radulovics ezredes előadása a légítámadás elleni védekezésről. • **20:** Zsivka Krstics, Vojislav Matijevics és Ilija Dzsuvalekovic tamburakísérettel népdalokat énekel. 1. A sto mi se Travnik zamaglio. 2. Mehmeda je. 3. Szinoty mi dragi. 4. Tekla voda. 5. Moj sze dragi. 6. Szrdó moja. • **13.40:** Pontos idő, hírek. • **13.50:** Meglepetések. • **14.30:** Beograd vasárnap, riport. • **15.50:** Pontos idő, műsorok. • **15.55:**

BEOGRAD 6.45—7.40: Induló, hírek, torna, hanglemek, éternd. • **9.25:** Pontos idő, műsorok. • **9.30:** Istentisztelet a görögkeleti székesegyházból, énekel az Első Beográdi Dalárda. • **11.50:** Vizállásjelentés. • **11.59:** Pontos idő. • **12:** Harangzó a görögkeleti székesegyházból, tamburazene. • **12.35:** Reklámok, szórakoztató lemezek. • **19.20:** Reklámok, szórakoztató lemezek. • **19.30:** Napi riport. • **19.40:** Jugoszláv nemzeti óra. Dr. Milivoj Radulovics ezredes előadása a légítámadás elleni védekezésről. • **20:** Zsivka Krstics, Vojislav Matijevics és Ilija Dzsuvalekovic tamburakísérettel népdalokat énekel. 1. A sto mi se Travnik zamaglio. 2. Mehmeda je. 3. Szinoty mi dragi. 4. Tekla voda. 5. Moj sze dragi. 6. Szrdó moja. • **13.40:** Pontos idő, hírek. • **13.50:** Meglepetések. • **14.30:** Beograd vasárnap, riport. • **15.50:** Pontos idő, műsorok. • **15.55:**

BEOGRAD 6.45—7.40: Induló, hírek, torna, hanglemek, éternd. • **9.25:** Pontos idő, műsorok. • **9.30:** Istentisztelet a görögkeleti székesegyházból, énekel az Első Beográdi Dalárda. • **11.50:** Vizállásjelentés. • **11.59:** Pontos idő. • **12:** Harangzó a görögkeleti székesegyházból, tamburazene. • **12.35:** Reklámok, szórakoztató lemezek. • **19.20:** Reklámok, szórakoztató lemezek. • **19.30:** Napi riport. • **19.40:** Jugoszláv nemzeti óra. Dr. Milivoj Radulovics ezredes előadása a légítámadás elleni védekezésről. • **20:** Zsivka Krstics, Vojislav Matijevics és Ilija Dzsuvalekovic tamburakísérettel népdalokat énekel. 1. A sto mi se Travnik zamaglio. 2. Mehmeda je. 3. Szinoty mi dragi. 4. Tekla voda. 5. Moj sze dragi. 6. Szrdó moja. • **13.40:** Pontos idő, hírek. • **13.50:** Meglepetések. • **14.30:** Beograd vasárnap, riport. • **15.50:** Pontos idő, műsorok. • **15.55:**

BEOGRAD 6.45—7.40: Induló, hírek, torna, hanglemek, éternd. • **9.25:** Pontos idő, műsorok. • **9.30:** Istentisztelet a görögkeleti székesegyházból, énekel az Első Beográdi Dalárda. • **11.50:** Vizállásjelentés. • **11.59:** Pontos idő. • **12:** Harangzó a görögkeleti székesegyházból, tamburazene. • **12.35:** Reklámok, szórakoztató lemezek. • **19.20:** Reklámok, szórakoztató lemezek. • **19.30:** Napi riport. • **19.40:** Jugoszláv nemzeti óra. Dr. Milivoj Radulovics ezredes előadása a légítámadás elleni védekezésről. • **20:** Zsivka Krstics, Vojislav Matijevics és Ilija Dzsuvalekovic tamburakísérettel népdalokat énekel. 1. A sto mi se Travnik zamaglio. 2. Mehmeda je. 3. Szinoty mi dragi. 4. Tekla voda. 5. Moj sze dragi. 6. Szrdó moja. • **13.40:** Pontos idő, hírek. • **13.50:** Meglepetések. • **14.30:** Beograd vasárnap, riport. • **15.50:** Pontos idő, műsorok. • **15.55:**

BEOGRAD 6.45—7.40: Induló, hírek, torna, hanglemek, éternd. • **9.25:** Pontos idő, műsorok. • **9.30:** Istentisztelet a görögkeleti székesegyházból, énekel az Első Beográdi Dalárda. • **11.50:** Vizállásjelentés. • **11.59:** Pontos idő. • **12:** Harangzó a görögkeleti székesegyházból, tamburazene. • **12.35:** Reklámok, szórakoztató lemezek. • **19.20:** Reklámok, szórakoztató lemezek. • **19.30:** Napi riport. • **19.40:** Jugoszláv nemzeti óra. Dr. Milivoj Radulovics ezredes előadása a légítámadás elleni védekezésről. • **20:** Zsivka Krstics, Vojislav Matijevics és Ilija Dzsuvalekovic tamburakísérettel népdalokat énekel. 1. A sto mi se Travnik zamaglio. 2. Mehmeda je. 3. Szinoty mi dragi. 4. Tekla voda. 5. Moj sze dragi. 6. Szrdó moja. • **13.40:** Pontos idő, hírek

A REGGELI USAG HETI RADIOMUSORA

b) Sto mi nema od Dine vedrine (Matijevic).
 5. Duni mi, duni lagane (Krsztics) 6. a) Mo-me vo zandan da jezsi b) Kazsi Jano (Dzsuva-lekovics) 7. Zarudela slyiva ranka (Krsztics) 8. a) Drugar mi sze zseni; b) Po gradini me-szesina szja meka (Matijevic) 9. Alaj mi je (Krsztics) 10. a) Otvori mi Kate pendzser; b) Tri pati na dan pomindvan (Dzsuvalakovics) 11. Nekad cvale bele ruze (Krsztics) ● 21.30: A királyi garda fuvosenekara játszik, vezényel Dragolyub Zsivanovics. A szünetben 22: Pon-tos idő, hírek, sporteredmények, rádiónaplár. ● 22.45: Táncclemezék 23 óráig.

LYUBJANYA 20: Lemezek ● 20.30: Ruch tenor, Rádiózenekar. ● 20.15: Táncczene.
 ZAGREB 20: Hangverseny. ● 20.45: Szótra-korlató zene. ● 22.30: Táncczene.
 BECS 10: Kamarazene. ● 10.20: Népzene. ● 18: Zenes delután. ● 18: Hangjáték. ● 18.45: Könyvtű és tánczene. ● 20: Hírek ● 20.15: Vidám óra zenevel. ● 22: Hírek ● 22.30: Stutgart ● 24: Borsszó.

BERLIN 18: Fuvószena. ● 19: Szalonzene. ● 20: Hírek ● 20.15: Tanka est. ● 22: Hírek ● 22.30: Stutgart. ● 24: Borsszó.
 BRATISLAVA 19.15: Táncczene. ● 21.45: Ruch-mánhov: Szvit két zongorára. ● 21.45: Hírek ● 22.00: Cigányzene. ● 22.45: Jazz.

BUDAPEST I. 8: Szózat. Utána: Hangje-mezek. ● 8.45: Hírek ● 9—9.55: Ünhatás is-teniszletel. ● 10—11.10: Egyházi ének és szent beszéd a terevárosi plébánia templomból. ● 11.15—12.15: Evangélikus istentisztelet. ● 12.20 Időjelzés, időjárásjelentés és vízállásjelentés. ● 12.30: Az Operaház zenekara. Vezényel Raj-ter Lajos. 1. Massenet: Phedra — nyitány. 2. Haband: Eclogue. 3. Bizet: Az arles-i leány — I. szvit. 4. Saint-Saens: Haláltánc. 5. Delibes: Sylvia — baletszvit. 6. Chabrier: Espana — rapszódia. Közben kb. 13.05: Dcs. Barattis Já-nos erdélyi városképe. ● 14: Művészlemezék. ● 15: Az erdőútvény és a kisgarda. Aljai Sán-dor dr. előadása. A Földművelésügyi Miniszte-rium rádióelőadásorozata. ● 15.45: Toki-Hor-váth Gyula cigányzenekara. ● 16.30: Szépmal-mok. Milleker Rezső dr. előadása. Közművelő-dési előadásorozat. ● 17: Hírek szlovák és magyar-ország nyelven. ● 17.10: A IV. Országos Balatoni Vándorúti Dalosnappály díszhang-versenyének közvetítése Siofoktól. II. rész. Közreműködik a Kassai Lyra Dalkör; Gyóni Magyar Vagon és Gépgyár Egyetértés Dalkör; Siofoki Dalkör; Ripka Ferenc dr. (záróbeszéd); Vezényel Országh Tivadár. ● 17.40: Magyar huszárok a napoleoni háborúkban. Markó Ár-pád előadása. ● 18.05: A Rádió Szalonzene-kara vezényel Bertha István. ● 18.45: A csoda. Dal-los Sándor előbeszélése. ● 19.15: Hírek ● 19.25 Stihymmel Miklós tánczenekara. ● 19.50: Sport eredmények. ● 20: Régi nóta, régi tánc. A régi Népszínház nőlétkönyvéből. Sallóczy Otón

előadása. Közreműködik Szilvássy Margit, Ud-vardy Tibor, az Egyetemi Énekkarok éneknöve-lője és a Budapesti Hangverseny Zenekar, Polgár Tibor vezénylésével. ● 21.40: Hírek, sporteredmények, időjárásjelentés, hírek szlo-vák és magyar-ország nyelven. ● 22: Borsszó-művei. V. (befejtő) sorozat. ● 22.40: Hírek né-met, olasz, angol és francia nyelven. ● 23: Közvetítés a Dnes-étteremből. Sára Elemér cigányzenekara muzsikál, Szántó Gyula énekel.

BUDAPEST II. 11.15—12.15: Jintzky László szalonzene-kara. ● 15.05—15.45: Jazzda-lók és táncszámok hangfelvétel. ● 16—17.05: A IV. Országos Balatoni Vándorúti Dalosn-ppály díszhangversenye. (I. rész.) Közreműk-ödik Berký Miklós dr. (bevezető beszéd); vezé-nyel Vaszy Viktor. ● 19: A Rádió Szalonzene-kara. ● 19.35: 1. A gyerekek. 2. Külvárosi gye-rekek. Thury Zsuzsa előbeszélés. ● 20: Hírek, Iversenyeredmények, hírek szlovák és magyar-ország nyelven. ● 20.20: Szórákcorlató hangje-mezek. ● 21.40: Közvetítés a budai Kis Royal étteremből. Perts Jenő cigányzenekara mu-zsikál. ● 22.15: Időjárásjelentés.

BUKAREST 7.30: Reggeli műsor. ● 8.45: Is-teniszletel. ● 11: Lemezek. ● 12: Motzoi zene-kar. ● 12.55: Reklámzene. ● 13.30: Déli zene. ● 16.15: A munka és öröm szervezete órája. ● 17.15: Katonazene. ● 18.55: Táncczene. ● 19.40: Rádióze-nekar. ● 21.15: Táncclemezék. ● 22: Hírek. ● 22.15—23: Lemezek.

KASSA 10: Református istentisztelet a kassai református templomból. ● 11.00: Hírek, műso-r-mentés. ● 11.15: Hangfelvétel. ● Közben 11.35: Pelső Sándor költeményei. Előadják a kassai kö-zépsulok diákjai. ● 12.20—4.15: Azonos Buda-pest I. műsorával.

MÜNCHEN 18.30: Szórákcorlató zene. ● 19.40: Tanka-est. ● 20: Hírek ● 20.15: Rézsl. a Pfleldo. Varsztuvola és Otelkóval. ● 22: Hírek. ● 22.30: Táncczene.

OLASZ MŰSOROK I. műsor. (Róma I, Ba-ri I, Bologna, Bolzano) 19: Hírek. ● 19.25: Leme-zek. ● 20.30: Könyvtű zene. ● 20.45: Hírek. ● 21: Sibelius: Vondrásregyes. ● 22: Népelyi lemezék. ● 22.40: Kardalók. ● 23.15: Táncczene.

II. műsor: (Milánó I, Torino I, Genova I, Trieste, Catania és Róma II) 17: Szimfonikus hangverseny. ● 19.25: Lemezek. ● 19.37: Csak Róma II: Magyar negyedóra. ● 20: Hírek ● 20.30 Hírek ● 21: Riccielli: I compacto. Bartók: A kékszakállú herceg operája. — Utána tánczene.

III. műsor: 19.25: Lemezek. ● 20: Hírek ● 20.30: Szimf. ● 22: Könyvtű és tánczene.

PRAG 21.05: Fok-zenekar Leiss énekesselel ● 22.15: Táncczene. ● 23: Lemezek.

STUTTGART 16: Zene basszus. Ártikál ● 18: Dalok és lemezék. ● 20.30: D'os. zenes est. ● 22: Hírek ● 22.30: Táncczene. ● 24: Borsszó.

VARSO 17.15: Könyvtű zene. ● 19.30: Lengyel lémezék. ● 21.15: Táncczene. ● 23: Hírek.

A REGGELI USAG HETI RADIOMUSORA

STUTTGART 20.30: Dalok, muzsikák Frank furt. ● 21: Hangjáték. ● 22: Hírek ● 22.30: Szó-rakoztató zene.
 VARSO 18: Bach- és Frank-művek orgonán ● 19.20: Lemezek ● 20.15: Hírek ● 21: Bax: C-moll hegedű és oboásítás. Bridge: Novellettek ● 22.05: Apró zenedarabok.

Péntek

Szeptember 15

BEOGRAD 6.30—7.20: Induló, torna, hírek, hangfelvétel. ● 11.50: Virzállásjelentés, műsorközlés. ● 11.50: Pontos idő. ● 12: Ople-nádi harangszó, tamburazene. ● 12.35: Reklá-mok, lemezék. ● 13: Rádiónapló. ● 13.10: Ze-nekari hangverseny (lemezek). 1. Brahms: Ün-nepi nyitány. 2. Liszt: Mefisztó keringő. 3. Schubert: Rosamunde, balett. ● 13.40: Pontos idő, hírek, közde. ● 13.55: Hires énekesek je-mzei. 1. Scotto: Nápoly, a csók városa (Tino Ross). 2. Simons: Párisi fények (Tino Ross). 3. Neumann: Hóidvilág (Dorothy Lamour). 4. Pe-tar Lescsenko orosz dalokat énekel. 5. Maxim Sullivan énekel. ● 14.30: Táncclemezék. ● 17.40: Pontos idő, műsorközlés. ● 17.45: Keringők le-mezeken. ● 18.00: I. Scorepa felolvasás: Az erdélyi vasút körül. ● 18.20: Miroslava Sima-ra hegedűhangversenye. 1. Ravel: Szonáta. 2. Suk: Un poco triste. 3. Sarasate: Zapateado. ● 18.50: Hangfelvétel. ● 19: Reklámok. ● 19.05: Jela Györgyevics és Szina Begovics népdalo-kat énekelnek, kíséri a rádió népies zenekara. 1. Vrbicse nad morom. 2. Ruzsice rumene. 3. Vino piju dva jarana. 4. Devolja je u gori za-spa. 5. Fijorice moja. 6. U zelenoj hvaldi. ● 19.30: Rádiónapló. ● 19.40: Jugoszláv nemzeti óra. Rudolf Dostal lyublyanai tanító felolvasá-sa: Krsko és vidéke. ● 20: Az Obiljes akadá-lyai dalárda férfikarának hangversenye. 1. M. Vukdragovics: Pojahañi puhnyata. 2. Mokra-nyac: I Rukovet. 3. Tajsevec: Komitske pesz-nye. 4. Bajsanszki: Dok ulica szpi. 5. Marinko-vics: Hej trilbacsu. ● 20.30: Shakspeare: Ham-let, hangjáték a Studióból. ● 22: Pontos idő, hírek. Putnik-közlemények, rádiónaplár. ● 22.15: Anita Meze a beográdi Opera tagja éne-kei. ● 22.45: Táncclemezék. ● 23.15: Óráig.

LYUBJANYA 20: Karének. ● 20.45: Rádióze-nekar. ● 22.30: Lemezek.

ZAGREB 20: Zongoraverseny. ● 20.30: Hang-verseny. ● 20.45: Cselóhangverseny. ● 21.15: Hangverseny. ● 22.20: Rádiózenekar.

BECS 14: Hírek. ● 16: Zene. ● 20: Hírek. ● A-dur hegedű- és zongoraszonáta. ● 23: Lipse. ● 24: Beethoven: Tizenöt változat és fuga zon-gorán, utána kis rádiózenekar.

BUDAPEST I. 10.20: Az olasz-magyar ba-rárság első pohárköszöntője. Irtá Bánky Sári

(Felolvasás). ● 10.45: A szem hétköznapjai egész-ségiana. Irtá Németh Lajos dr. (Felolvasás). ● 12.10: Országos Postászenekar. Vezényel Eör-dőgh János. ● 13.30: Bura Sándor cigányzene-kara. ● 16.15: Dikféltóra: Az Egyesült Allá-mok. Irtá dr. Wehner Józsefné. (Felolvasás). ● Utána: Ifjúsági közlemények. (Felolvasás). ● 17.10: Felten Dalkör. Vezényel Kézdi Kren Gé-za. Zongorán kísér Kézdi Kren Béla. ● 17.50: Magyar-ország felóra. ● 18.20: Chappy-tánce-nekar. ● Közben 18.40—18.50: Sportközlemé-nyek. ● 19.25: A kassai Rákóczi-muzeum. Köz-vetítés Kassáról. — Beszélő Schalkházi Lipót, hangfelvétel. ● 19.55: A rádió szalonzene-kara. Közreműködik Szűcs László (ének). ● 20.25: A rádió külügyi meggyedőrája. ● 20.40: Hősökök, hírszónokok. Hettyey Aranka és Táray Fe-renc klasszikus előadestje. Bevezető szöveget Irtá Zádor Tamás. ● 21.10: Közvetítés a Va-dászkiút-szállóból. Perts Pali cigányzenekara muzsikál. ● 22.00: Gölterich Gizella zongorázik. Liszt-művek. Bevezető mond Papp Viktor. ● 23.00: Hírek eszperantó nyelven. ● 23.05: Jazz-dalok és táncszámok. Hangfelvétel.

BUDAPEST II. 19.25—19.50: A rádió sza-lonzene-kara. — Közreműködik Szűcs László (ének). ● 20.00: Hírek magyar, szlovák és ma-gyar-ország nyelven. ● 20.20: Szórákcorlató hangfelvétel. ● 21.10: Csokonai humor. Ke-mény Gábor dr. előadása. ● 21.40: Időjárásje-lentés. ● 21.45—22.15: Közvetítés a Vadászkiút-szállóból. Perts Pali cigányzenekara muzsikál.

KASSA 10.00—11.00: Azonos Budapest I. műso-r-ával (10-kor Hírek). ● 11.05: A háromnevű nyit-ravólyi dalok. Fija Tibor előadása. ● 11.20: Hangfelvétel. ● 11.40: Hírek magyar és szlovák nyelven. Műsorismertetés. ● 12.00—0.15: Az orosz Budapest I. műsorával. ● (19.25 órákor: A kassai Rákóczi Muzeum. Közvetítés Kassáról. Beszélő Schalkházi Lipót Hangfelvétel.)

OLASZ MŰSOROK I. műsor: (Róma I, Bari I, Bologna, Bolzano) 19.25: Lemezek. ● 20: Hírek ● 20.30: Énekeszeny. ● 20.45: Hírek ● 21: Puc-cini: A Nyugat lánya, opera. Utána tánczene ● 24: Hírek.

II. műsor: (Milánó I, Torino I, Genova I, Trieste, Catania és Róma II) 19.25: Operatleme-zék. ● 19.37: Csak Róma II: Magyar negyedóra ● 20: Hírek ● 20.30: Hírek ● 21.30: Dalok és filmusok. ● 22: Szimfonikus hangversenye — Rossini: Az olasz nő Algirban. részletek. Sztoja-nov: Szent tánc. Ikononov: F-dur szimfónia. — Krtlev: Polgár rapszódia. ● 23: Hírek ● 23.15: Táncczene.

III. műsor: (Firenze) 19.30: Operatlemezek ● 20: Hírek ● 20.30: Vörös zene ● 21.30: Könyvtű és tánczene.

STUTTGART 17.30: Induló ● 20.30: Ének-lar és zenekar. ● 22: Hírek ● 22.30: A bécsi fil-harmonikusok és Fischer zongoraművész — Mo-zart: D-dur szimfónia; Szevendik tizenhárom An-nyra; D-dur rondo; Fsz-dur zongoraverseny ● 21—2: Ének.

III. műsor: (Firenze) 19.30: Szimfonikus lemezek ● 20: Hírek ● 20.30: Filmlemezek ● 21: Operett.
STUTTGART 18.45: Bemondás szerint ● 22: Hírek ● 22.30: Dalok ● 18.20: Hangverseny ● **VARSO 18:** Dalok ● 18.20: Hangverseny ● 19.30: Dalos zenés est ● 21: Haydn: Ústóbb szimfonia; Négy szoprán-dal ● 22: Tánclemezek ● 23.05: Hírek.

Kedd

Szeptember 12

BEOGRAD 6.30—7.20: Induló, torna, hírek, hanglemezek, éttrend ● 11.50: Vízállásjelentés, műsortájékoztató ● 11.50: Pontos idő ● 12: Hangszó a görögkaleli székesegyházból. Drafi Milovanovic tamburakísérettel népdalokat énekel. 1. Kad sze szetim. 2. Golem mi je merak. 3. Belar duse 4. Emha. 5. Cvetala mi ruza. 6. Donesi vina kresmarice. ● 12.35: Reklámok, szórakoztató lemezek ● 13: Rádiónapló ● 13.10: Szórakoztató lemezek ● 13.40: Pontos idő hírek, tőzde. ● 13.50: A havái négyes (Szarovics, Geustics, Szpaszojevic és Wolf) hangverseny ● 14.30: Híres énekek (Benjamin Gijli, Lujgi Fort, Erna Sack és Saljapin) hanglemezzel ● 17.40: Pontos idő, műsortájékoztató ● 17.45: Szórakoztató lemezek ● 18: Mihkó Sipka felolvasása: Adatok tejet az iskolásgyerekeknek ● 18.20: Rimszki-Korszakoff: Seherzade, szimfonikus szvit (lemez) ● 19: Reklámok ● 19.05: Mitos Zac énekhangversenye ● 19.30: Rádiónapló ● 19.40: Jugoszláv nemzeti óra. Marija Sijanc zeneszerző felolvasása: Uj irányok a szlován zenében. (Ljublyanai közvetítés) ● 20: Vera Filipovic-Kokosevics népdalokat énekel, kíséri a rádió népies zenekara. 1. Na srce mi lezi. 2. Zakarale se. 3. Szadilo mome. 4. Janinke. 5. Knizial me Dimso. 6. Porucuvati belo Bende. ● 20.30: A nagy rádiózenekar szimfonikus hangverseny, vezényel Mihajlo Vukdragovic, közreműködik Zinka Milanov-Kunz (ének) Előadásra kerülnek Bozsidar Kunz művei. ● 22: Pontos idő, hírek, rádiónapló ● 22.15: Zene a »Dva Jelena« kávéházából 22.40 óráig.

LYUBILJANA 20: Lemezek ● 20.30: Daria tenor, Rádiózenekar ● 22.15: Zongora és harmonium.
ZAGREB 20: Hangverseny ● 20.30: Bogárd ● 20.22: Tánzene.
BÉCS 16: Rambahor-zenekar ● 18: E-ekker. ● 19: Achsel szoprán Schubert, Wolf és Schumann dalokat énekel. ● 20: Hírek ● 20.15: Török est. ● 21.30: Stájer hangképek dalokkal ● 22: Hírek ● 22.35: Könyv és tánczene ● 24: Szimfonikusok.
BERLIN 16: Könyvszerző ● 19: Cifleg-lemezek ● 20: Hírek ● 20.15: Tánzene ● 22: Hírek.

BUDAPEST I. 10.20: Történet az állatvilágból: Jakab, a kis eger. Irtá Nyári Andor. (Felsőváros) ● 12.10: A rádió szalonzenekara. ● 13.30: Művésziemezek ● 16.10: Asszonyok tanácsadója. (Arányi Mária előadása). ● 17.10: Kiss Lajos cigányzenekara, Egerváry József tárogatózik ● 18.05: Nyersanyagok, melyekért nemzelek küzdenek. Lovag Bolberitz Károly dr előadása. ● 18.20: Temeváry János mélyhegedűszámi, szórakoztatóval ● 18.45: A tiszavirág. Pongrácz Sándor dr. előadása. ● 19.25: Basillides Mária énekel zongorakísérettel. Különböző nemzelek népdalai. ● 19.50: »A csodafűkőr«. Mesejáték három felvonásban. Irtá Babay József. Zenéjét szerezte Ruday Dénes. Vezényel Vince Ottó. Rendező Németh Antal. ● 22.00: Tánclemezek ● 23.00: Mellsé Bala-zenekar. Vezényel Vince Ottó.

BUDAPEST II. 19.25: A földművelésügyi Minisztérium mezőgazdasági felőljája. ● 20.00: Hírek magyar, szlovák és magyar-orsz nyelven. ● 20.20: Magyar-orsz felőljája. ● 20.50: Képek a Várból. Sötér István előadása. ● 21.20: Stanczel János zongorázik ● 21.45: Időjárásjelentés.
EYKAREST 6: Reggeli műsor ● 11: Hírek. Marcu zenekar. ● 12.40: Román népdalok ● 13.10: Hírek ● 13.30: Lemezek ● 18.15: Farsangklamauzek ● 18.50: Ravel: Helyes ● 19.15: Prishoda befedelművész lemezzel ● 19.30: Folescu 6n kes. ● 19.50: Rádiózenekar ● 21: Hírek ● 21.15: Tánclemezek ● 21.35: Lemezek ● 22: Hírek ● 22.15: Vendég é zene.
KASSA 10.00—11.00: Azonos Budapest I. műsorával (10-kor: Hírek) ● 11.55: Tíz magyar költő a nyárról. Sándor László előadása A kéteményeket Sándor László adja elő ● 11.25: Hanglemezek ● 11.40: Hírek magyar és szlovák nyelven, műsorismertetés. ● 12.00: Azonos Budapest I. műsorával ● 19.05—19.30: A földművelésügyi minisztérium mezőgazdasági felőljája. ● 19.50: Rádiózenekar ● 21: Hírek ● 21.15: Tánclemezek ● 21.35: Lemezek ● 22: Hírek ● 22.15: Vendég é zene.

KASSA 10.00—11.00: Azonos Budapest I. műsorával (10-kor: Hírek) ● 11.55: Tíz magyar költő a nyárról. Sándor László előadása A kéteményeket Sándor László adja elő ● 11.25: Hanglemezek ● 11.40: Hírek magyar és szlovák nyelven, műsorismertetés. ● 12.00: Azonos Budapest I. műsorával ● 19.05—19.30: A földművelésügyi minisztérium mezőgazdasági felőljája. ● 19.50: Rádiózenekar ● 21: Hírek ● 21.15: Tánclemezek ● 21.35: Lemezek ● 22: Hírek ● 22.15: Vendég é zene.

MÜNCHEN 18: Hegegy és zongora lemezek. ● 19: Zenei körök ● Közben 20: Hírek ● 21: Szerenádok ● 22: Hírek ● 20.30: Tánzene. **OLASZ MŰSOROK. I. műsor:** (Róma I. Part I. Bolzsa. Bolzano) 10.25: Lemezek ● 20: Hírek ● 20.30: Könyv és tánczene ● 21: Zenei hírek. Bartók Béla: A kiskassza hőse, egyfelvonásos opera. Újra tánczene ● 24: Hírek. **II. műsor:** (Milánó I. Torino I. Genova I. Trieste. Catania és Róma II) 19.25: Lemezek ● 19.37: Csak Róma II: Magyar regénydráma ● 20: Hírek ● 20.30: Hírek ● 21: Dalok és ritmusok ● 21.30: Wagner est ● 22: Hírek ● 23.15: Tánzene. **III. műsor:** (Firenze) 19.30: Dallemezek ● 20.30: Onoest műve tánczene. **STUTTGART 19:** Lemezek ● 20.30: Rádiózenekar szoprán és tenor dalokkal ● 22.30: Kempf zongoraművészek ● 24—2: Pécs.

VARSO 10.20: Könyv és zene szombatdalokkal ● 21: Hírek és esthangverseny ● 21.45: Tánclemezek ● 22.30: Zongoraszó ● 23.05: Hírek

BUDAPEST I. 10.50: Gyermekjátékok. Kis muzsikáló állatkert. Vezeti Kilián Zoltán.

BUDAPEST I. 10.50: Gyermekjátékok. Kis muzsikáló állatkert. Vezeti Kilián Zoltán.

Szerda

Szeptember 13

BEOGRAD 6.30—7.20: Induló, torna, hírek, hanglemezek, éttrend ● 11.50: Vízállásjelentés, műsortájékoztató ● 11.50: Pontos idő ● 12: Operett, műsorismertetés ● 13: Rádiónapló ● 13.10: A nagy rádiózenekar szórakoztató hangverseny, vezényel Szelinszki. 1. Mendelssohn: Ruy Blas nyitány. 2. Csajkovszki: Román. 3. Emmanuele Bach: Tavasz ébredése. 4. Saint-Saens: Samson és Delila. ábránd. 5. Csajkovszki: Virágkerítő. 6. Delibes: Coppélia. ballet. A színházban 13.40: Pontos idő, hírek, tőzde. ● 14.30: Opera-részletek (lemezek) 1. Boljini: Norma. 2. Donizetti: Szerelmi bajtali. 3. Rossini: A szevillai borbély. 4. Bizet: Carmen. 5. Thomas: Mignon. ● 17.40: Pontos idő, műsortájékoztató ● 17.45: Milan Milosavljevic harmonikán népdalokat játszik. ● 18: Dr. Branislava Kalics egészségügyi előadása: Iскolágyemkekünk és szükségleteik. ● 18.20: A rádiózenekar hangverseny. 1. Krzties Patheikus nyitány. 2. Rendia: Szerb egyveleg. 3. Szvoboda: Elő népdalgyűjtemény. 4. Dominis: Davidiáki egyveleg. 5. Mokranjac: VIII. daljáték. Koszovói dalok. 6. Andrejefics: Jak-népies zenekara játszik ● 19.30: Rádiónapló. ● 19.40: Jugoszláv nemzeti óra. Dr. Drag. Sztranyakovics egy tanár felolvasása: A szerb hadsereg a Karagyorgyej idején. ● 20: Közvetítés a beográdi Nemzeti Színházról. — Az első szünetben: Napi riport. — A második szünetben kb. 22: Pontos idő, hírek, rádiónapló.

LYUBILJANA 20: Énekek, Népdalok ● 20.45 Lemezek ● 21.10: Vorosnyevics. ● 22.15: Lemezek.
ZAGREB 20: Kivánság-lemezek ● 20.30: Hangverseny ● 21: Közvetítés Tori-ból.
BÉCS 8.30: Könyv és zene. ● 14: Hírek ● 16: Dalos zenei óra. ● 19.20: Lemezek ● 19: Játék. ● 20: Hírek ● 20.15: Tánclapok ● 21: Szimfonikusok ● 22: Hírek ● 22.30: Écsi zene. ● 24: Boroszló.
BERLIN 17: Vivaldi: D-dur heg és zong. szonáta. Beethoven: G-dur szonáta. ● 18: Zongor. kar. ● 20: Hírek ● 20.15: Verdi: Ernőli vonósnégyes. ● Pizelli: Adur régesből. Wolf: Orsz szerenád. ● 21: Stausz János est (szimfonikus lemezek). ● 22: Hírek ● 22.30: Boroszló.
PRATISZLAVA 20.20: Hangverseny. ● 22.00: Hírek ● 20.15: Tánclapok ● 22.45: Hírek

BUDAPEST I. 10.50: Gyermekjátékok. Kis muzsikáló állatkert. Vezeti Kilián Zoltán.

BUDAPEST I. 10.50: Gyermekjátékok. Kis muzsikáló állatkert. Vezeti Kilián Zoltán.

BUDAPEST I. 10.50: Gyermekjátékok. Kis muzsikáló állatkert. Vezeti Kilián Zoltán.

BUDAPEST I. 10.50: Gyermekjátékok. Kis muzsikáló állatkert. Vezeti Kilián Zoltán.

BUDAPEST I. 10.50: Gyermekjátékok. Kis muzsikáló állatkert. Vezeti Kilián Zoltán.

Hanglemezekkel. ● 10.45: A klasszikus népek hajviselete. Irtá Zay Emil. (Felsőváros) ● 12.10: A m. kir. Honvédelmi Minisztérium I. sz. reggelsportja. Tagjai Keray Ferenc és Szóts D Péter (ének), Lantos Ferenc és Lugosy István (tárogató). ● 13.00: A József nádor honvédegyalozat zenekara. Vezényel Serenigi Artur. ● 16.15: Diákélet. Öry Attila dr. előadása. ● 17.10: Tánclemezek ● 17.40: Az ásó katonái. Tharnói László dr. előadása ● 18.10: A rádió szalonzenekara. ● Közben 18.49: A vasút légoltalma. Háromy Imre előadása. Az Országos Légvédelmi Parancsnokság közleménye. ● 19.25: Farkas Béla cigányzenekara. ● 20.20: Néhány szó a Népviseletről. Közvetítés az Orion Rádió gyárból. Beszélő Budinszky Sándor Hangfelvétel. ● 20.55: Kamarazene hang-egyalozat zenekara. Vezényel Fegydy Sándor. Katona-induló. ● 23.00: Chopin: 24 prelúd. Zongorán előadja Alfred Corrot. Hangfelvétel. ● 23.35: Közvetítés a Ketter-étteremből. Lakatos Flóris cigányzenekara muzsikál.

BUDAPEST II. 19.30: Layer Mária énekel, zongorakísérettel. ● 20.00: Hírek. Ióverseny-eredmények, hírek szlovák és magyar-orsz nyelven. ● 20.20: A Nemzeti Színház nagy bonvivánjai. Ditrői Mór előadása. ● 20.50: A kö-zönség kedvelt hanglemezzel. ● 21.35: Időjárás-jelentés.

KASSA 10.00—11.00: Azonos Budapest I. műsorával (10-kor: Hírek) ● 11.05: A Felvidék népművészele a kassai káltilásán. Éder Erza előadása. ● 11.20: Hanglemezek ● 11.40: Hírek magyar és szlovák nyelven. Műsorismertetés. ● 12.00—15.25: Azonos Budapest I. műsorával. ● 15.30: Csifri László cigányzenekara muzsikál. ● 16.15—0.15: Azonos Budapest I. műsorával.

MÜNCHEN 18: Hegegy és zongora szonáta. ● 19: Tarka est. ● 20: Hírek ● 20.15: Boroszló ● 22: Hírek ● 22.30: Bécs.
OLASZ MŰSOROK. I. műsor: (Róma I. Part I. Bolzsa. Bolzano) 19.25: Lemezek ● 20: Hírek ● 20.30: Lemezek ● 20.45: Hírek ● 21: Könyv és tánczene ● 21.30: Zenei hírek és hangszeregyüttésekre ● 23: Hírek ● 23.15: Tánzene ● 24: Hírek.
II. műsor: (Milánó I. Torino I. Genova I. Trieste. Catania és Róma II) 19.25: Lemezek ● 19.37: Csak Róma II: Magyar regénydráma ● 20: Hírek ● 20.30: Hírek ● 21: Puccini: A Nyugati lány, majd tánczene.
III. műsor: (Firenze) 19.30: Kamaralemezek ● 20: Hírek ● 21: Dalok és ritmusok ● 21.45: Tánzene ● 22.15: Tánzene.

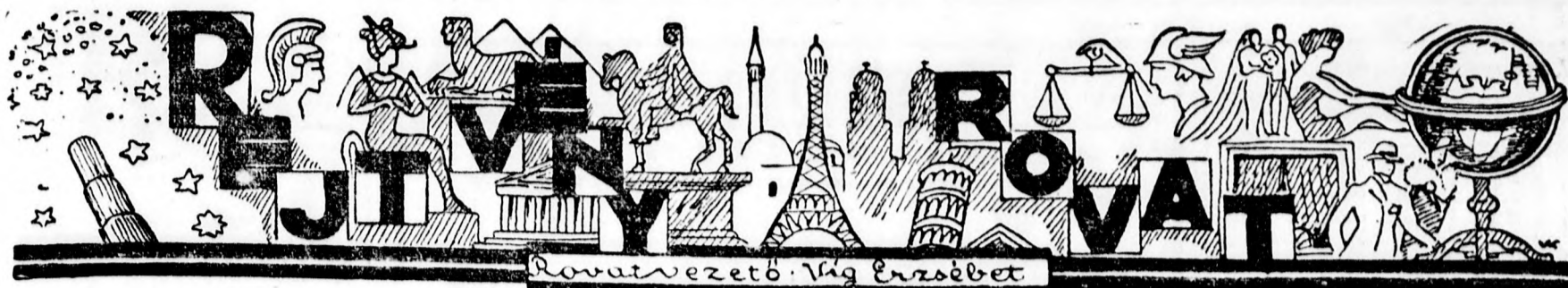
STUTTGART 18: Lemezek ● 18.30: Rádiódalok és indulók ● 20.30: Hírek ● 20.30: Könyv és tánczene ● 21:30: Könyv és tánczene ● 21—2: Boroszló.

VARSO 17: Tánclemezek ● 18: Lemezek ● 21: Chopin-művek ● 22: Opera és filmlemezek ● 23.05: Hírek

BUDAPEST I. 10.50: Gyermekjátékok. Kis muzsikáló állatkert. Vezeti Kilián Zoltán.

BUDAPEST I. 10.50: Gyermekjátékok. Kis muzsikáló állatkert. Vezeti Kilián Zoltán.

BUDAPEST I. 10.50: Gyermekjátékok. Kis muzsikáló állatkert. Vezeti Kilián Zoltán.

Vízszintes sorok:

1. Északamerikai énekes madár
6. Zalamegyei bazalt-hegység
11. Személyes névmás többes számban
12. Magyar bárói család y-i
14. Papírmérték
15. A kereskedőket látogatja
18. Elődje
19. Bánáti község
21. Eszperantóul hogy
22. Balatoni folyó
24. Beszéd része
25. 99. Rómában
26. Asztalosmérték
28. Gyógyhatású fűszernövény
31. Bányászszák
32. Hamis
34. Vissza névelővel házhoz tartozik
35. Idegen névelő
36. Repatriál
39. Török rang
40. Nem korán
42. Eszperantóul milyen, minő
43. Ráér magánhangzó
45. Idegen tojás
46. Fejrész
47. Hegedűművész és zeneszerző 1771/1822. végén felesl. betű
50. 101 Cianoéknál
51. Német város, bet. keverve
52. Ajándék államnyelven
53. Goc, mássalhangzó
55. Japánok kedvenc itala
56. Tejtermék vagy szellemi munkás
58. Fogoly
60. Forma
62. Vissza virág, vagy leánynév
64. Gyalogos katona
66. Népfaj
67. Égitest
69. Szomszéd állam pénze
70. És latinul
71. Akadály
72. Dohányféle i-y
74. Kettős mássalhangzó

KERESZTREJTVENY

Közli: Csauth Ferenc

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
		11		12		13		14	
15	16		17		18		19		20
21		22		23		24		25	
26		27		28		29		30	
	32	33		34		35		36	
36	37		38		39		40		41
42		43		44		45		46	
	47		48		49		50		51
50		51		52		53		54	
	55		56		57		58		59
60	61		62		63		64		65
66		67		68		69		70	
70		71		72		73		74	
75				76					

75. Brit-Indiához tartozó fejedelemség
76. Magyar szobrász 1864—1914
- Függőleges sorok:
1. Sarkövi nép Ázsia északkeleti részén
2. Fohász
3. Kinaiak kedvenc eledele
4. Japán játék fele
5. Izmainkban van
6. CZE
7. O'aszul igen
8. Akasztófa
9. Latinul üdvözet
10. Kaukázustól északra lakó nép a Darjal hágnál
13. A magyar büntető kódex megalkotója
16. Eszperantóul tea
17. o, i, c
19. Vallás, rövidítve
20. Pestmegyei község
23. Kelet, idegen nyelven
24. Noviszádi drogéria
27. Nézés
29. Időjelző
30. Him állat, betűi keverve
31. Ruhaneműt simit
33. Idegen énekhang
35. Folyadék
37. Ici, ikerszava
38. Zaj

40. Kinyit
41. Nem fiatal
44. Egzotikus állat
45. Vég, id. nyelven
48. Férfi név
49. Keleti nép
50. Csonak államnyelven, fon.
54. Ragadozó emős vagy török katonai rang, fon.
55. Kopasz
56. Leány becenév
57. Olaj, idegen nyelven
59. Az egyik oldalunk
61. Pancs
62. Híres filmdiva keresztnéve
63. Viaszk idegen nyelven
65. Vissza butordarab
67. Keleti uralkodói cím
68. Így biztatják a lovakat
71. = 71 vizsz. mássalhangzó
73. Vallásrövidítés

A múlt vasárnapi számban megjelent keresztrejtvényünk helyes megfejtése:

Vízszintes sorok: 1. Felső, 6. Eötvös, 12. Laza, 14. Rien, 16. Ör, 18. Barométer, 21. Gi, 22. Mob, 24. Pud, 25. ABC, 26. BZRT, 27. Bálek, 28. Emke, 29. Ősi, 31. Len, 33. NMR, 34. Tény, 37. Bibe, 39. Bagger, 40. Baross, 42. Nyos, 44. Borz, 46. THN, 48. OOO, 50. Tip, 52. Leid, 53. Emese, 54. Pipi, 55. Éra, 57. TLT, 59. AAR, 61. Beethoven, 65. Ru, 66. Béla, 67. Amen, 69. Padlás, 70. Agilis.

Függőleges sorok: 1. El, 3. Lab, 4. Szab, 5. Éár, 7. Ört, 8. Tied, 9. Ver, 10. Ön, 11. Gömbös, 13. Amulet, 15. Ciciro, 17. Rozs, 19. Opal, 20. Eden, 21. GBKM, 23. Britannia, 25. Amnesztia, 30. Angol, 32. Píros, 35. Égy, 36. Yes, 37. Bab, 38. Bor, 41. Atléta, 43. Goethe, 45. Epirusz, 47. Here, 48. Omlt, 49. Oslo, 51. Ipar, 56. Tell, 58. Kemi, 61. Béd, 62. EAA, 63. Vág, 64. Nol, 66. Ba, 68. Ni.

A TUNDERORSZÁG NYEREMÉNYEI:

- Egy doboz ementhali sajt **RICHTER** speciális sajt, vaj és tejtermék üzletéből Kralya Petra II. 5. — Telefon 28-72
- Szép ajándékot ad **BRAČA MIŠIĆ** Noviszád és környéke legnagyobb könyv- és papíráru üzlete Kr. Petra I. 14.
- Egy elmés szép játéktárgy Noviszád legnagyobb és legdusabban felszerelt játékaru üzletéből, a **„GOLYA” BAZARBOL** Noviszád, Kralja Petra II. 7.

- Szép ajándékot ad **»PAPIRUS« — BUZA ERNŐ** Petrovgrad és környéke legnagyobb könyv és papíráru üzlete.
- Az ország legnagyobb hangszerüzletéből nagyszerű szájharmonika **TRUPPEL BEIA** A »Hohner« harmonikák vezérképviselője, Noviszád

Egy doboz legkitünőbb desszert cukorka a **WAHL-féle »CONFISERIE«** üzletéből **NOVISZÁD KRALJA PETRA II. 72**

Egy pár gyermekharisnya vagy kesztyű az **„OLCSÓ PEREPATICS”** kötött és szövött áru üzletéből **Futoski put 37.**

Fűszer csomag **MARTIN MIRKO** azelőtt Gausz Viktor) fűszer és csemege üzletéből **RIBNYI TRG 5 — TELEFON 33-66**

Két darab finom pipereszappant ad **»ZORA«** illatszertár. Noviszád, Tanurdzsics-palota

Allandóan a legjobb minőségű friss csokoládé és keksz kapható **UNION bonboniéráb n** Noviszád, Trg Oslobođenja 3. Tulajdonos: Kelemen Gábor — A helyes megfejtőnek csokoládét ad

Kétszer 1/2 kg. mézes kekszet ad **KLIPPEL JÓZSEF** higiénikus péksége Szjeljnicka 38. fiókület: Postaszka 1. Készíti a legjobb bureket, süteményeket, graham kenyeret stb.

Tetszés szerint, ezüst nyaklánc, modern ezüst gyűrű vagy modern óralánc **VARGA ÁRPÁD** órás ékszerüzletéből **Noviszád, Kr. Alekszandra 22**

EGY SZEP KÖNYVET AD MENAHEM J. antikváriuma. — Noviszád. Vesz-elad minden nyelvű használt könyvet

Egy finom zsebkést, vagy kis ollót ad **HOSCHEK F. NOVISZÁD** és környéke legdusabban felszerelt késáru szaküzlete és kőszőrüs műhely **Dunavska ul. 21.**

Vilány zseblámpa **IRSAJ JÓZSEF** sport és vadászfelszerelési cikkek szaküzletéből **KRALYA PETRA II. UL. 32.**

Kétszer öt-öt darab mignon-sütemény a **MIGNON cukrászdából** tulajdonos Horváth Károly, Kralya Petra II. 13. — Allandóan friss sütemény

Fényképtelvével **Studio Heringnél** Apolló udvar! Amatőr képek kidolgozása

VOLGA A legnagyobb specialista sport, deák- és egyenruha sapkáknak. Ad egy deák- vagy sport sapkát. **NOVISZÁD, USZTAVSZKA 1.**

Gyermekcipő talpalást ad **Uri János** a legszebben, legjobban, legolcsóbban dolgozó uri és női cipész, **NJEMACSKA ULICA 22.**

Egy negyed tucat finom pipereszappant ad a **PRVA JUGOSZLOVENSZKA KEMICSNA TVORNICA NOVISZÁD,** gyártja a legjobb cipőkrémet, az **IDOL-t** és a híres **KLEIN ÉS FIA-féle** pipereszappantokat

Legnagyobb választék függönyökben

valamint kretonokban, vásznakban, selymekben paplrok készítésre is lehet az ujonnan megnyílt üzletben

STORA

Djorić i Lazić BEOGRAD Čika Ljubina ulica 13

Negnyill az Amerikai csoda-lördő !!!

Narodno kupalište, Kula

Biztos gyógyulás: reuma, csúsz, köszvény, női betegségeknél, eyomor és bábjajknál, idegesség és magas vérnyomásnál.

Csúsz árak! Étesz éven át nyitva

EPE KÖVEK

Az ismert SALVI TEA epékövek és epehólyag megbetegedések ellen kapható a fóképvesztésnél: Apofeka Sv. Ivanu, Zagreb, Kapitól 17. Ismertetőt a gyógyulás módjáról ingyen küldünk. O. r. S. Dr. 27970 1936 Rn. 3487

Hotel „Astoria” Restoran,

Beograd az állomással szemben. Ujonnan átálakítva közel 100 kényelmes tiszta szoba. Elsőrendű konyha, kellemes tartózkodási hely Beogradba utazóknak. Szűd árak.

„ALAT” gép- és számszámkészítő vállalat

BEOGRAD, VLAJKOVIĆEVA 4. Állandó nagy raktár villamos gépekben szövetek vagasához és szabáshoz. Készít mindennemű pléni-nyomo szer. zamat stb. 5385

Parfümárut

veszek készpénzért. Hozhoz is megyek azonnal. Ajánlatokat k r: **Stimić Petar**, Beograd, Sara evska 31 Telefon 21-542

Szüksége van Önnek

KLIŠTARE akkor forduljon azonnal a most megnyílt új Fotoenkográfiahoz **IDEAL** NOVISAD Sokolska 3.

Jövedelmező házak

kereskedelmi és lakóházak Záreb-ban már 100.000 dinártól 12.000.000 dinárig kaphatók. Mindennemű információt teljesen díjmentesen ad

„ZAGREB” ingatlanorgalmi iroda, Zagreb, Jurisicseva 26 I. 4630

Automata és Karambol BILLIÁRD ASZTALOK DÁRKOK-GOLYÓK

Csótendű munka! Szűd árak! **GOMBÁR** TEMERIN

1000- dinárt keresel

havonta bizimunkával. Anyagot adok, kész árút átveszek. Kérjen prospektust, mellékeljen választási bejegyet. **„HEMIDA” BEOGRAD, Hartvigova ulica 66**

WEISS HERMINA

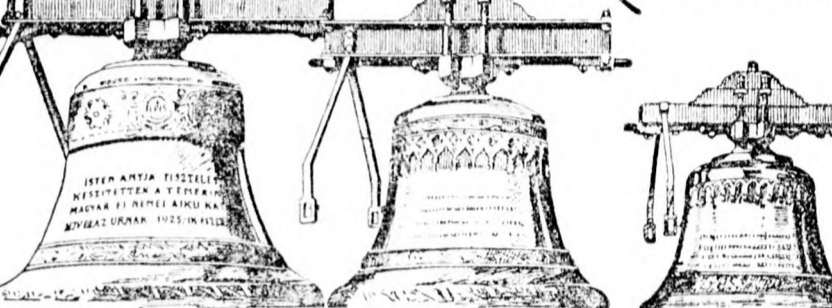
vegüiszító gyár

Telefon 21-24 Miletićeva 51

gyorsan jól és olcsón tisztít végüileg

Ing. Jovanović Predrag

többszörösen kitüntetett HARANG ÖNTÖDÉJE

NOVI SZÁD - DJURE JAKŠIĆA 16 - TELEFON 29-30

Paloták Házak Telkek

10-16% jövedelműek, Beograd központjában és minden részében

100.000-3.000.000 dinárig nagy választékban: 5841

„IMOVINA” INGATLANFORGALMI IRODA

Z. vko M. Sloković, BEOGRAD, Poenkareova ul 15

SUSAU

Gyors hajójárat Velencéből és Susáktól Dalmáciába. Susákról indul naponta szerda és péntek kivételével 16 órakor. Kényelmes turistautazások Susáktól (és Velencéből) Dalmáciába valamint Susáktól (és Triesztből) Görögországba olcsó általánnyarakon. Naponta többszöri összekötés az összes jugoszláv tengerparti fűrdő és nyaralóhelyekkel. Prospektust és telvívagostitást ad az igazgatóság Susákon, az összes „Putnik” irodák és a „Wagon-Lits” Cook társaságok

Dr. Pavčić Zvonimir gumi nélküli higiénikus

IZZLAPJA

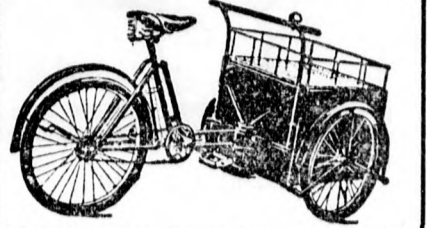
kizárólagosan e célra sterilizált indiai macco és merinoi gyapjúfonálból szűtött anyagból készítve. **Vizhatlan, szagtalan és higiénikus** Törvényesen védve Minden jobb üzletben kapható

Készítünk

sirookra lámpákat és díszeket minden alakban nagyságban és menységben. — Kívánatra díjmentesen küldjük katalógusunkat árjegyzékkel **„LIMORAD” — Josip Ciglenečki** ZAGREB, Ilica 19. — Telefon 96-90

FIGYELEM! KERESKEDŐK ÉS IPAROSOK

„SOKO” mehanizál és lakatos üzem BEOGRAD, Kneza Pavla 57

készít rendelés szerint minden nagyságu tricikletet minden típusban. — Az ország belterületére a csomagolást és szállítást nem számítjuk fe. A triciklik erősek, masszvak és olcsók, ezért aruzálattira nagyon alkalmasak és nélkülözhetetlenek

Mehanizál bravarska radionica **„SOKO”**

Filip T. Tasić, Beograd, Kneza Pavla 57 Kivitelőket keresünk minden nagyobb helyis gben

KÉRJEN INGYENES TANULSÁGOS ARJEGYZÉKET

VILAGHÍRŰ HANGSZEREJÉREK

LEGNAGYOBB HAZAI HANGSZERCEGTŐL **SCHNEIDER**

KIR. UDVARI SZÁLLÍTÓ

ZAGREB NIKOLIĆEVA 10

Beogradban - Zemunban

házat, telket, földet legülányosabban általam vesz. Befektetett pénz 12-15% jövedelmiz

ILIĆ LAZAR ügynök, ZEMUN Pašićeva trg 5.

Utazó urak!

Beogradban az állomás közelében megnyílt

Grand Hotel Beograd

szűd oda. Az összes miniszteriumok közeében, a Balkanska és Nemanjina uccák sarkán — A szűd odabereendezés a legmodernebb, fűrdőszoba. Szenzációs olcsó árak! Elsőrendű étterem, kávéház. 5072 Tulajdonos: **Majić Filip**

ZEISS

Iso Mandić

BEOGRAD, Pašićeva 8.

HOTEL VILSON BEOGRAD

Karadjordjeva ul. 87. a vasú állomással szemben. Renoválva és teljesen átrendezve. 30 berendezett szoba. Peldás tisztaság, mersekelte árak. Elsőrendű hazai ellátás, rostonsütők és kütinő itók. Kereskedelmi utazóknak különleges kedvezmény.

Havi 3000 dinár kereset

Keresünk minden helyis gben képviselőket abszolút mindenki által szükséges újdonság eladására. Irjon, mellékeljen 3 dinár bejegyet m tárra. **„IZVOK”** Beograd, Palmotićeva ul. 13.

ASZTALOSOK ES ACSOK

kérjék új számszám-árjegyzékünket **RADAN** speciális vaskereskedés ZAGREB, Masarikova 13